הדירה
של
התמונה

הממונה
על
הכנסות
המדינה

המחיר: 4.50 ל"י ח' אדר תשל"ה, 19.2.75 שנה 39 מספר 1955

העולם הזה

האוצר מימן לו דירת־פאר בירושלים אך הוא השכירה לאחרים וגבה אש"ל

ZOO

העורך והמייסד הראשון:
ד"ר מלכיאל זוארץ ז"ל
ממשיכי דרכו יבל"א:
חנוך מרמרי, קובי ניב, אפרים סידון
כתובת המערכת: רחוב זוארץ 1

רבין: נדבר רק עם מדינה שיש לה רוצחים ולא עם רוצחים שאין להם מדינה

בראיון בטלוויזיה הגרמנית אמר אמש ראש הממשלה כי ישראל מוכנה לשבת ולדון עם כל מדינה שיש לה רוצחים, אך לא תשב בשום פנים ואופן עם רוצחים שאין להם מדינה.

„צריך שיהיה סדר" הדגיש מר רבין. „אילו היה מר עראפאת רמטכ"ל של מדינה מסודרת, עם צבא, עם מדים נקיים, עם חוקה, עם חיל-אוויר, עם צוללות, — כמוכם הגרמנים, כמו ה-סורים, כמו המצרים ואפילו כמו ה-ירדנים — אז היינו יושבים איתו. היינו משוחחים איתו, מדברים כשווים אל שווים. אבל עכשיו — הוא הרי לא-מגולח אפילו..." סיים ואמר ראש-הממשלה.

ישראל להסתכלות
ייתכנו בדיקות חוזרות

שרשרת תקריות שאירעו באחרונה לישראל, הביאו את מיחלק הנפש לעיון חוזר בשיחרורה מאישפוז פעיל.

לכתבנו נודע כי המיחלק החליט להביא את ישראל לבדיקות חוזרות על-מנת לגלות אם אמנם שוחררה ישראל מאישפוז טרם זמנה. בשלב זה הוחלט על העמדתה של ישראל תחת הסתכלות ופיקוח מתמידים לבל יישנו מקרים כגון אלו.

עוד נודע לכתבנו כי המדובר באי-רועים הבאים:

א. באחד מערבי השבוע שעבר השליכה ישראל פצצות מהאוויר ב-מקומות שונים. בשיחה עם כתבים אמ-רה ישראל: „רציתי רק לעשות רעש".

ב. בהמשך השבוע התפרצה ישר-אל לכמה בתים וירתה ביושבים בהם, תוך שהיא משתוללת וצועקת „אני קוזו אוקמוטו!".

ג. בתחילת השבוע הזה נראתה ישראל כשהיא מתרוצצת עירומה ב-רחובות בשאגות „אני עם סגולה! אני עם סגולה!"

לאחר המקרה השלישי נאלצה ה-משטרה לעצור את החשודה ולהביאה בפני שופט, שציווה על העמדתה תחת הסתכלות עד למישפטה.

טרם נקבע המועד המדוייק של המישפט ואם אכן יתקיים. לפי המצב כרגע נראה כי לא יהיה מנוס מאיש-פוזה החוזר של ישראל, דבר שיביא לביטול התיקים נגדה בשל סעיף 156 לפקודת החוק הפלילי, האומר „בזמן עשותה מעשים אלו היתה נתונה תחת דחף רגעי, שאינו בר-כיבוש".

בעת האחרונה מבצעים יצורים אפלים, תושבי שכונות העוני, פשעים מחרידים ומעשי-זוועה נוראיים בכל רחב הארץ.

אנו תובעים:

יד חזקה!!!

אנו קוראים:

להכות בהם בכל מקום!

לפוצץ בתיהם! להפציץ שיכוניהם!

להרוג אותם כשהם קטנים!

הם מבינים רק כוח —
נראה להם את כוחנו!

התנועה לחיסול הפער

דבר המערכת

גם אתה וירוס?

השפעת הפוקדת את ארצנו, כך גונב לאזננו, אינה אותה שפעת אי-רופאית יפה ומתקדמת — אליה הורגלנו מבית **אבא** ז"ל.

כמה משובי מומחינו רומזים, ואין כל סיבה לפקפק בדיאגנוזתם הב-הירה, כי בשפעת אזיאתית עס-קינן. אותו זן מזרחי ונחשל החדור שנאת המערב ותרבותו. קל ו-חומר שנאת ישראל **סבא** ז"ל.

והנה, תחת שיתקוף אותו וירוס בן-הליבנט את המון מזי-הרעב ב-הודו או את עמעמי ערב מוכי-ה-גרענת — קם לו אותו נגיף חולני והתנפל בשצף קצף ובאנטישמיות גסה דווקא על **האירופאית** שבארצות האיזור — היא **ארצנו** היפה.

לא די שהורחקנו ממשחקיהם של האזיאתים, לא די בכך שגו-רשנו מארצותיהם, לא די בכך שגולתנו נמקה מבלי יכולת לצאת מגטאותיהם — עתה מחוייבים אנו לשאת חיידקיהם, תרתי משמע.

ונשאלת השאלה: כלום גם בארצו שלו חייב היהודי להתעטש ולכחכח בגרונו? האם גם בארץ נחלת האבות לא ינתן מנוח מאותם מזיקים שונאי ציון? האם תמיד יתנכלו לנו כל אותם זבובים ויתושים ולא יבינו כי זכותנו ההיסטורית גדולה משל-הם?

ונסיים באמרתו של הסופר ה-יהודי דזשק לאנדאן: „אוי לנו מידידינו ואבוי לנו מצרינו. ופירשו חז"ל: צרינו — צרעותינו. ודין נגיף כדין צרעה.
ובארמית הם לשון נופל על לשון.

פסק - הלכה

(TIME - OUT)

מאת מוהר"ר הגאון הזכרון-יעקב רבי זוארץ ז"ל (דור שביעי לתריז"ז)

והפעם על עשבים שוטים בין אבני הכותל

א. מהו עשב שוטה.

עשב שוטה הוא עשב שאמו שוטה או שהשתטה כהלכה. לצורך זה תחשב ה-אם כפרח בעל שחלה. במקרה והמדובר בפרח בעל שחלה ואבקנים כאחת, ייחש-בו העשבים כממזרים עד שלא יוכח אח-רת. ניתן גם לבדוק בעציץ היוחסין של-הם.

ב. כיצד נבחין בין עשב שוטה ו-עשב מאמין.

עשב שוטה הוא עשב המעשן בשבת. עשבים שוטים נוהגים להציק למתפללים,

ילדים שוטים
עם עשבים שוטים

לקרוא בפתקים שבין אבני הכותל, לפזר זרעים על היהודים ולהסתובב בלי חזית. עשב מאמין הוא חבר המפד"ל ותורם למגבית.

ג. כיצד לעקור עשבים שוטים מ-בלי לעקרם.

ניתן לעקור עשבים שוטים בהרדמה מקומית. אפשר גם לרסס בקוטל עשבים שוטים, תוך כדי זהירות, לבל ייפגעו העשבים המלומדים.

ד. ואז מה?

ואז ניתן יהיה לעבור לסוגיה הבאה: האם חמור, שהוא בן לעז לבנה ולגבינת קוטג', יכול להרשם במירשם התושבים כתרנגולת פרווה, או עליו לשמש כמאכל בשרי בלבד.

עד כאן.

דע את יהדותך

אי שם, בעמקי מרתפיו של בנק יש-ראל, גנוזים בחבילות אטומות שטרי „כסף הכיבוש" שהונפקו בחשאי בזמן מלחמת ששת הימים, מתוך כוונה לה-חילם בשטחים החדשים.

על השטרות שנועדו להפצה ביהודה ו-שומרון היתה, לדברי העתונות, תמונת

(המשך בעמ' 3, טור 4)

הארץ

—ממישנתו של מייסדו—

אין כובשים מלפפון,
אם אין פלפל במורד.
ד"ר זוארץ
(במעלה פלפלים אדומים)

(יהדותך — המשך)

קבר רחל חתומה בכתב ידו של עוזי נר־קיס.

העיתונות לא הזכירה מה צוייר על השטרות האחרים, אבל אנחנו יודעים:

על השטר שנועד להפצה ברצועת עזה ובצפון סיני היתה תמונת רבי שמעון בר יוחאי אוכל חרובים במערה בגליל, בעוד בר־כוכבא יורה בקשת וחץ על אריה מוסלמי בעל לחי חמור.

על השטרות שנועדו להפצה ברמת ה־גולן צויירה תמונת יוסף טרומפלדור חורש בידו האחת ושובר במכת קראטה שלושה עשר בלוקים. מסביבו חלוצים מייבשים ביצות זורעים בדמעה צנונית וגם בצל.

על השטר שנועד להפצה בדרום לבנון היתה תמונת המגיד מדובנא, חסידים מפזזים לפני התיבה, צמד רעים בפסטי־בל הזמר, משה דיין משעווה, טוביה ה־חולב שר את לו הייתי רוטשילד, חזן תוקע בשופר ופופאיי תוקע בדגל שמחת תורה.

ועל השטר שנועד להפצה בהר הדרו־זים ובנהרות בבל היתה תמונת משה מונטיפיורי. שטר זה הוסב לאחרונה ל־עשר לירות ישראליות בלבד.

מה חדש בפלילים?

נחקק חיידק ההופך אנרג'ית שמש - לחשמל

— סאת אריה אגוזי כתב „ידיעות אחרונות" —

החשוד מסרב להודות נעצר ל־15 יום

לאחר מעקב ממושך של למעלה מ־חודשיים שבמהלכו התחזו ארבעה מטובי החוקרים של משטרת רחובות לסוחרי חשמל, נעצר אמש בפרדס נטוש חיידק ההופך את אנרגיית השמש לחשמל.

לדעת צוות החקירה נהג החיידק ה־חשוד להפוך את אנרגיית השמש לחש־מל במבנה עזוב, ואח"כ למכרו במחיר מוזל לדיירי הבתים השכנים. החיידק,

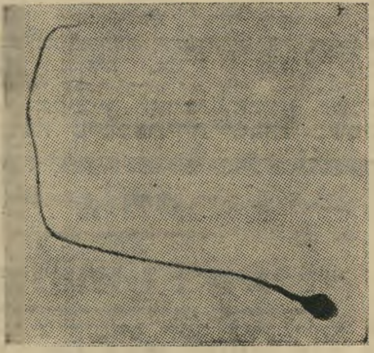

תא שמאלני קיצוני
זרעון הפורענות

ששמו נאסר לפירסום, מסרב לשתף פעו־לה עם המישטרה וטוען כי הוא חיידק כולירע (חולי־רת) רגיל. לדבריו הוא נמ־צא במצבר נפשי עמוק כתוצאה ממצבר האנרגיה.

חוקרי המישטרה עצרו גם בקטריה שאלית העביר החיידק את פנקס נוסח־אותיו. הצוות מרכז את מאמציו בחיפו־שים אחרי הפנקס ומקווה כי בו יימצא המפתח לפתרון התעלומה.

החיידק החשוד החל לכתוב את ספר זכרונותיו וחוויותיו מן המעצר. שם ה־ספר „חקירה במצבר" עם שחרור בער־בות קיבל מיד טלפון מחיידקית גריפה באר־שבע'ית שאמרה כי היא תומכת ב־מאבקו.

הנרי קיסינג'ר JEW-BOY!

בגלל אנשים כמוך העולם סובל —

חבל שהיטלר לא שרף אותך,
את משפחתך ואת כל עמך!

שומרי־אמונים

יומן תשקיף

צפוי עימות בין ספיר לרבינוביץ'

צפה לעימותים שיילכו ויחריפו בין פינחס ספיר לבין שר־האוצר יהושע רבינוביץ, על רקע חלקו של רבינוביץ בהכשלת ניסיונו של ספיר להקים מחדש את חטיבת מפא"י בתוך מיפלגת העבודה.

ספיר רואה כבגידה את הופעתו של רבינוביץ בכנס, שנקרא לפני שבוע כדי להקים את הגוף המרכזי במיפלגה. למרות שהיה בין יוזמי הכנס, ונתן את הבטחתו לתמוך ביוזמת ספיר, הופיע רבינוביץ ל־כנס עם שני נאומים. על־פי הלך הרוחות בין הנוכחים שלף רבינוביץ ברגע האחרון את הנאום שבו הביע התנגדות להתארגנות המוצעת.

אנשי ספיר רואים גם בהצעת המילווה לקונסו־לידציה של חובות המיפלגות, יוזמה משותפת של רבין ורבינוביץ, שנועדה לשחרר את המיפלגה מ־תלות בספיר ובאנשיו, כמגייסים העיקריים של כסף למיפלגה.

צה"ל נישל בדואים בעצם ימי המילחמה

בעיצומה של מילחמת יום־הכיפורים, ביום השלישי לקרבות, עוד קודם שהיה ברור לאן ייטו פני המילחמה, עסקו כו־חות צה"ל בפינוי בדואים משיטחיהם ב־פיתחת רפיח.

גילוי זה פורסם השבוע על־ידי שני אנשי השומר הצעיר, עודד ליפשיץ ומוטי כנען, העומדים בראש המאבק נגד נישול הבדואים מהפיתחה. בכתבה ש־הופיעה בחותם, מוסף־השבת של על המישמר, מגלים השניים כי ב־8 באוקטובר, בעת שצה"ל היה עסוק במיתקפת־נגד באיזור התעלה „ולא היה ידוע אם הצבא המצרי ייעצר באל־עריש או בבאר־שבע," עסקו כוחות צה"ל בפינוי נוסף של אלף בדואים מאיזור הפיתחה. קומנדקרים של צה"ל עלו על סו־כות הבדואים ורמסו אותן, וכל מי שניסה להתנגד לפינוי נלקח בכוח.

הקיבוץ הארצי הודיע השבוע שהוא רוצה מישבצת־התיישבות כשטח שפונה.

בורג מסר מקומו לרפאל

שר־הפנים יוסף בורג ויתר על מקומו בוועדת־השרים לענייני־ביטחון לחברו ל־מיפלגה, שר־הדתות יצחק רפאל.

כאיש סיעת הרוב במפד"ל היה בורג אמור לקבל את המקום האחד שהוקצה למפד"ל בוועדה זו. אולם בורג העדיף לעשות מחווה של רצון־טוב כלפי רפאל, במגמה להדק את הקשרים ביניהם, נוכח ניסיונות צעירי המפד"ל לסכסך בין אנשי ההנהגה הוותיקה ולערער את מנהיגותו של בורג במיפלגה.

קוק יהיה בורר בגוש־אמונים

הרב צבי יהודה הכהן קוק, מי שנחשב בעבר כסמכות התורנית של המפד"ל והפך אחד ממתנגדיה החריפים ביותר, יהיה בו־רר במחלוקת שנפלה בין צעירי המפד"ל לבין אנשי גוש־אמונים.

בבירורים שנערכו בין שני גופים אלה, בדבר הליכה משותפת לבחירות הבאות, היו מנהיגי גוש־אמונים מוכנים להקצות לצעירי המפד"ל רק את ה־מקומות השני והחמישי ברשימה המשותפת. זבולון המר ויהודה בן־מאיר ראו בכך עלבון, החלו בפעי־לות אירגונית לקראת אפשרות של הקמת רשימה עצמאית. עתה הוסכם כי הרב קוק יהיה בורר לגבי דירוג המקומות, אם יילכו שני הגופים לבחירות במשותף.

ניר - ראש ל"ע בהסתדרות

נטוש עתה מאבק על עמדת־מפתח במיפלגת ה־ל"ע — מזכיר „תנועת העבודה הליברלית," שהיא הבסיס האירגוני והכלכלי של התנועה כולה. התפ־קיד היה בידי הילל זיידל, ואיפשר לו להיבחר ל־כנסת.

המועמד בעל־הסיכויים: בנו של נציב בתי־הסוהר, עו"ד ניר.

דיין מחרים את הטלוויזיה

ח"כ משה דיין הודיע כי לא יסכים ל־התראיין עוד עבור הטלוויזיה הישראלית.

בעבר, גם כאשר כבר לא כיהן בתפקיד שר־הביטחון, היה דיין מכתיב לטלוויזיה את מועדי ה־ראיונות עימו, את נושאיהם ואפילו את השאלות שיופנו אליו. אולם כאשר פנו אליו אנשי הטלוויזיה ביוזמתם, בעיקבות פירסום דו"ח ועדת אגרנט, כדי לראיינו, דחה דיין את ההצעה.

חמתו של דיין בערה בו אחרי שהטלוויזיה ריאיינה את הרמטכ"ל לשעבר, דויד אלעזר, שאמר בראיון דברים מפורשים אודות אחריותו המיניסטריאלית של שר־ה־ביטחון.

דיין התבטא בצורה חריפה ביותר על ראיון זה, הודיע כי מעתה לא יסכים עוד להתראיין בטלוויזיה. אנשי הטלוויזיה מלגלגים על ה„חרם."

מיהו ניגאל דון כיארי?

תעלומת המחבר האלמוני של ספר ההרפתקות הבידיוני „נפט", שהופיע בישראל, פוענחה השבוע. מחברו של הספר, שעלילתו עוסקת בכיבוש שדות־הנפט בנסיכויות המיפרץ הפר־סי בידי האמריקאים, בעזרת סוכנים ישראליים, הוצג בשם הבדוי ניגאל דון כיארי. נאמר עליו כי הוא „שירת במשך שנים רבות בתפקיד בכיר ב־אחת מזרועות החוק והביטחון במדי־נתו."

הסופר שמאחורי הפסבדונים הוא הבי־פקד עמוס אריכא, מי שהיה דובר מישטרת מחוז תל־אביב, ויצא לחופ־שה ארוכה כדי להתמסר לעבודה סיפ־רותית.

הצנזורה פסלה דיווח טלוויזיוני

הנהלת הטלוויזיה תתלונן בפני שר־הביטחון על מה שנראה בעיניה כפסילה צנזורלית שרירותית של כתבה טלוויזיונית. המדובר הוא בכתבה ששלח לפני שבועיים כתב הטלוויזיה בוושינגטון, יעקב אחימאיר, ואשר בה פורטו השגותיו של נספח צה"ל בוושינג־טון, האלוף אברהם („ברן") אדן, לגבי מאורעות ה־8 באוקטובר 1973, יום המילחמה שאותו חקרה ועדת אגרנט.

נידחה צירוף עיתונאים לטלוויזיה

קורס־ההסבה לטלוויזיה, שהיה מיועד לכתבי ה־עיתונות היומית בישראל ואשר עמד להיפתח בשבוע שעבר, נידחה למועד בלתי־מוגבל.

בקורס עמדו להשתתף כמה מבכירי ה־עיתונאים בישראל כמו איתן הבר, זאב שיף, אורי דן וישראל לנדרס, שמחלקת ה־חדשות בטלוויזיה חשבה למשכם אליה.

בשל הקשיים הכספיים שבהם נתונה עתה הטל־וויזיה, בוטל קורס־ההסבה בשלב זה והעיתונים, ש־חששו מפרישת עיתונאיהם, יוכלו לנשום לרווחה.

יבקשו חידוש עדות חת

ביום החמישי, בהתחדש מישפטו של יהושע בן־ציון, מי שהיה מנכ"ל „בנק ארץ־ישראל בריטניה", יבקש פרקליטו, עורך־הדין אליהו מירון, חידוש עדותו של המפ־קח־על־הבנקים, מאיר חת.

מירון טוען כי עדותו של חת בפני ועדת־שמגר שונה מעדותו בבית־המישפט, וכי דבריו בפני ה־וועדה יועילו לבן־ציון.

אם ידחה בית־המישפט את הבקשה, יחלו ביום חמישי בשמיעת עדויות של רופאים על מצבו של בן־ציון. בין היתר תוגש עדותו של פרופסור הלבר־שטדט, מי שהיה מנהל מחלקת־ריאות בהדסה בירו־שלים, המכילה מימצאים חמורים בדבר תוחלת־החיים הצפוייה של בן־ציון.

עמלת־ענק עבור ציוד צבאי

סכום של 14 מיליון דולאר שולם כדמי־עמלה ל־סוכן־ציוד ישראלי, תושב אחד הארצות הסקנדינ־ביות, על־ידי שילטונות ישראל.

הידיעה על תשלום דמי־העמלה נחקרת בחוגי סוכני־הנשק בתל־אביב, המוחים כנגד כוונת ממשלת ישראל להגביל את ריווחיהם.

סיכסוך בין „אל־על" ו„אייר־פראנס"

תוכנית חברת־התעופה „אייר פראנס" לפתוח קו מגביל משווייץ לישראל בוטלה, בגלל התנגדות „אל־על".

כיום טסות לישראל רק חברות סוויס אייר ואל־על, מציריך וז'נווה. אייר פראנס ביקשה לפתוח קו מלימוז', עיר צרפתית הסמוכה לגבול השווייצי.

הקו החדש היה מאפשר לאייר פראנס לקבל חלק מן הטסים לישראל משווייץ. על־מנת לפתוח את הקו החדש, היה על אל־על להסכים לכך, ולקבל קו משלה לאותו מקום. התנגדותה של אל־על, ברגע האחרון ביטלה את התוכנית, לאחר שאייר פראנס כבר התכוננה לפתיחתו של הקו.

ספר של פוזי אל־אסמר

עוד מגורש ערבי מישראל עומד להוציא ספר בחו"ל. המחבר הוא פוזי אל־אסמר, משורר ועיתונאי מלוד, ש־גורש מן הארץ אחרי שישב תקופה ארוכה במעצר מינהלי, משום ששמו הוזכר במיסמך של אירגון פדאי.

שם סיפרו, שיופיע באנגליה, יהיה „להיות ערבי בישראל." הוא מותח ביקורת חריפה על מיכנה מדינת־יש־ראל, ותובע מדינה דו־לאומית חילו־נית.

בית פברג'ה

Tigress — טיגריס בשמים מסעירים
Xanadu — זנדו לשעות של אושר
Brut — ברוט לגבר האמיתי
KiKU — קיקו לאשה הנחשקת
Aphrodisia — אפרודיזיה למעריצה אהבה ויופי

מעניק לך באהבה את תמרוקי האיכות

Organdi
by FABERGÉ

FABERGÉ
for the love of life

אוֹרְגָנְדִי תמרוקי איכות

קצף אמבט, שמן אמבט, סבונים, מי קולון, טלק, פודרה

משווק ע"י לון • להשיג בפרפומריות המובחרות, בשקם, כל-בו שלום, וב"המשביר לצרכן"

פרסום אבנת

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03-243386. תא־דואר 136 • מען מברקי: „עולמפרס" • מודפס ב„דפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בך אבינדור • הפצה: „גד" בע"מ • גלופות: „צינקוגרפיה כספי בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.

קורא יקר,

קוראים רבים ישתוממו בוודאי, השבוע, בקראם בעמוד 35 את מאמרו של בנימין עמידרור, המתפרסם במדור „דיעה חופשית." כי מאמר זה סותר לחלוטין את גישת העולם הזה כלפי דו"חות אגרנט, גישה שנתקבלה כמעט על־ידי כל כלי־התיקשורת.

כפי שציינו בהקדמה למאמר, אנו שמחים להעמיד דיעה מול דיעה, כדי להעמיק את הוויכוח. אך איננו רואים את עצמנו פטורים מלחזור על עיקרי גישתנו בנושא זה, כנגד הביקורת־על־הביקורת של עמידרור.

* * *

עמידרור מבדיל, בצדק גמור, בין אחריותם הצבאית של קציני צה"ל, כישלונן של פעולות צבאיות, ובין אחריותם המדינית של הפוליטיקאים. הקצינים כפופים למרות הממשלה, וזו יכולה לפטרם. הממשלה עצמה כפופה לציבור, היכול לפטרה ביום־הבחירות.

כל זה מובן מאליו. אבל, לדעתי, מחטיא עמידרור במיקרה זה את מוקד הוויכוח.

ועדת־אגרנט לא היתה גוף של מומחים צבאיים, שחקר את כושרם המיקצועי של הקצינים, ושהסיק את המסקנות בהתאם לכך. היתה זו ועדה מישפטית־ממלכתית, שפעלה במיסגרת כתב־המינוי שלה.

כתב־מינוי זה הטיל על הוועדה לחקור, בין השאר, „...את ההיערכות וההחלטות של הגורמים הצבאיים והאזרחיים המוסמכים לכך, בקשר למידע (על מהלכי האוייב וכוונותיו לפתוח במילחמה)." וכן „היערכות צה"ל למילחמה בדרך־כלל..."

כתב־מינוי זה נוסח כתשובה על דרישה ציבורית כללית, והוא חורג בהרבה מן התחום הצר של החלטות צבאיות מיבצעיות.

* * *

משום־מה מתעלם עמידרור לגמרי מחובה ציבורית ופורמלית זו, שהוטלה על הוועדה. האלופים גונן וזעירא, ואף הרמטכ"ל, אינם כלולים ב„גורמים האזרחיים", שהיו צריכים לשפוט בדבר כוונות האוייב לפתוח במילחמה. חובה זו היתה מוטלת בבירור על הממשלה — ובראש־וראשונה על ראש־הממשלה, שר־הביטחון ושר־החוץ.

האלוף זעירא, כראש אמ"ן, יכול היה לגבש קונצפציה נכונה או כוזבת לגבי מערכת השיקולים הצבאיים של המטכ"ל המצרי. אבל הוא לא היה מסוגל, בשום פנים, לשקול את מערכת הכוחות הפוליטיים בעולם הערבי, את הלחצים המדיניים שהשפיעו על סאדאת ואסד. לא רק באופן פורמלי, אלא גם באופן מעשי, היה רק פורום ממשלתי־פוליטי מסוגל להעריך גורמים אלה — ולגבש את המדיניות הלאומית בהתאם לכך. הכישלון המונומנטלי של ממשלת גולדה־דיין בהבנת המתרחש בעולם הערבי, הוא שהביא אותם לזילזול במידע המודיעיני הטכני על היערכות האוייב למילחמה — מידע אשר אמ"ן סיפק אותו בדייקנות.

משום כך התקומם הציבור, בצדק, נגד קביעה שממנה השתמע כאילו האלוף זעירא ואנשיו הם האחראיים הבילעדיים, או אף העיקריים, למחדל זה.

* * *

הוא הדין לגבי הסעיף בדבר „היערכות צה"ל למילחמה בדרך־כלל". כאן מדובר בהכרעות בסיסיות, בתחום הדוקטרינה הצבאית, האיסטראטגית והטאקטית.

דוקטרינה זו לא נולדה ערב מילחמת יום־הכיפורים, אלא במשך תקופה ממושכת. לשר־הביטחון היה חלק חשוב בגיבושה — לא רק מבחינה פורמלית (אחרת, לשם מה דרוש בכלל שר־ביטחון?) אלא גם מבחינה מעשית, מכיוון שבזכות מעמדו המיוחד היה, למעשה, מעין רמטכ"ל־על או רב־רמטכ"ל.

גם זה היה ברור לציבור, ולכן הוא התקומם באופן ספונטאני, ולגיטימי בהחלט, נגד דו"ח שממנו משתמע כי רק קומץ הקצינים, שנמצאו במיקרה בעמדות־המפתח ביום־הכיפורים, נושאים באחריות.

כפי שציין אותו קצין אלמוני שחתם בשם „X" על המאמר שצוטט בשבוע שעבר בהעולם הזה (האלוף ישראל טל הכחיש בינתיים את הדיעה הכללית שנפוצה בעיתונות ובציבור, שהוא כתב מאמר זה), השתמטה הוועדה מלחקור גם את השאלות הצבאיות העיקריות הנובעות מכתב־המינוי שלה. האם קו בר־לב היה אסון, ומי החליט על הקמתו? מי היה אחראי להענקת מיטב האמצעים לחיל־האוויר, כשכבר צריך היה להיות ברור כי חיל־האוויר איבד את השליטה הבילעדית על שדה־הקרב? מדוע קופחי זרועות אחרות, שהנסיבות החדשות העניקו להן חשיבות־יתר — כפי שעמידרור כה מיטיב לציין בסידרת־הפרשנות שלו? האם בכל זה אשם האלוף גונן?

* * *

עמידרור צודק באומרו שאחריותו של קצין מסויים לכישלון מסויים אינה פוחתת ביגלל העובדה שגם אחרים חטאו כמוהו — ואולי אף יותר. זה נכון, כאשר פרט מסויים עומד לדין בבית־מישפט. עבריין פלילי אינו יכול לטעון להגנתו שגם אחרים פשעו.

אך לא זהו המצב בוועדת־חקירה ממלכתית, המטפלת בסוגייה בעלת מימדים היסטוריים וכלל־לאומיים. כאשר ועדה כזאת מטילה את כל חומרת האחריות על שניים־שלושה קצינים, תוך העלמת אחריותם של כל האחרים, הרי היא עושה עוול. הציבור התקומם, בצדק, נגד עוול זה. הוא רצה לקבל תמונה מאוזנת, חלוקה צודקת של האשמה והאחריות בין כל הנוגעים בדבר: אזרחים וחיילים, מדינאים ואלופים.

דרישה זו היתה צודקת בהחלט. מותר היה לוועדה לפסוק הלכה לגבי האלופים אלעזר וגונן, למשל, אילו קבעה גם את מידת־האחריות של אלוף־הפיקוד הקודם, הרמטכ"ל הקודם, שר־הביטחון, ראש־הממשלה ואחרים. הקביעה שמכל צמרת ישראל אדם אחד ויחידי, האלוף גונן, הוא האחראי לכל אסונות האומה הפכה את דו"ח אגרנט למיסמך בלתי־רציני, שנפסל על דעת הכל ברגע שהופיע.

למען עתיד צה"ל, דורש עמידרור שתיקבע בבירור אחריותו העצמאית של כל קצין. אני בהחלט מסכים לכך. אולם למען עתיד המדינה כולה, וצה"ל בתוכה, דרוש שבאותה מידה תיקבע גם אחריותו של כל נושא תפקיד מדיני בכיר.

לא רק קצין כושל יכול לקבור מחר את המדינה ברבע שעה. שר־ביטחון כושל יכול לעשות זאת מחר, אפילו ביתר הצלחה.

אורי אבנרי

מכתבים

פיקוח או קיפוח

בהתייחס לכתבה „פיקוח דווהה פיתוח" (העולם הזה 1952), ברצוני להעמיד שלוש עובדות, הנוגעות לי, על אמיתותן.

1) באשר לתמונתי — הריני מעיד ו־מוכן להוכיח כי ידי עדינות ופרופורציונליות, אינן גדולות ומגושמות כפי שהן מופיעות בתמונה.

2) מעולם לא פנתה אלי מורה בעניין התנדבות למיגדל־העמק, וממילא לא יכולתי לענות לה כפי שנכתב. למעשה איני מטפל בסידור־עבודה למורים או ל־מורות כבר יותר משלוש שנים, משום שנעדרתי מן הארץ בשנים האחרונות.

3) לא ביקרתי בשיעורי מורים „בשנה שעברה," משום שלא הייתי כאן, ולכן

מפקח מנדלסון
היה או לא היה

לא יכולתי להציע למורה מערך־שיעור מקושט. המורה לא היתה יכולה לדבר על „דו"ח פנטסטי" מיסתורי, כי אני שולח העתק הדו"ח לבית־הספר, לעיון למורים.

חיים מנדלסון, תל־אביב

1. ה„אשם" הוא בעדשת־המצלמה.
2. המורות שצוטטו בכתבה טוענות בתוקף כי דבריהן נכונים, וכי המיקרה אירע עוד לפני שמר מנדלסון נסע לחו"ל.
3. טעות, חזור. הכוונה לא היתה ל־„שנה שעברה," אלא לפני־כן. המורה ש־סיפורה הובא בכתבה מוסיפה לטעון כי המיקרה אכן אירע.

העובדים אינם פלסטלינה

לאחרונה החליטה הנהלת הסנה הנכבדה להקשיח את עמדתה בכל הנוגע לזכויותיהם, קידומם ושיפור תנאי עבודתם של עובדי הסנה, ופועלת בשרירות־לב ביחס לעובדים.

הנהלת הסנה מנפנפת במצב הכלכלי ה־קשה שבו נתונה המדינה, ועל „סוס" זה מנגחת את זכויות העובדים, בו־בזמן ש־לגביה היא אינה מגלה מעצורים ומחסומים להוצאות, וכל אחד יודע במה דברים אמורים.

גישתו הצינית של המנכ"ל, לפיה גד־רשים הקרבה, ויתורים והידוק־החגורה, מצטמצמת אך־ורק לגבי העובדים ואינה מתייחסת לכולם. בכל מה שנוגע לענייני ההנהלה ונוחיותה, קיימת מגמה של פז־רנות בזבוז וראוותנות צורמי־עינים. לא מבחינים במניעת ביזבוז, ואין התחשבות במצב הכלכלי.

הכל רואים את ההוצאות הבלתי־מוצד־קות של „מיוחסים," התעלמות מצרכים בסיסיים של אחרים. לדוגמה, בעוד תנאי־עבודתם של חלק מעובדי המחשב הם בלתי־נסבלים, מנהל־המנגנון החדש מת־כונן, לפי „דבריו," למצות את כל זכויו־תיו ומדבר על טפטים בחדרו וכיוצא־בזה.

תקן העובדים הוא לא פלסטלינה, ולא ניתן לשחק בו לפי ראותו הבלתי־מאוזנת, השרירותית והבלתי־אחראית של מנהל ה־מנגנון שזה־מקרוב בה.

הוועד הארצי של עובדי „הסנה",
תל־אביב

רמאות ברמת־אביב

ביום ג', ה־4 בפברואר, הלכתי בטעות לקולנוע רמת־אביב, בשכונת רמת־אביב, כדי לראות את הסרט שוגרלנד אכספרס.

בהגיעי שאלתי אם הסרט כבר התחיל, והקופאי אמר: „ברגע זה." בהיכנסי לאולם נוכחתי לדעת כי הסרט התחיל כרבע שעה לפני כן.

את סוף הסרט, ובו הודעה חשובה ביו־תר על התפתחות העלילה האמיתית, שע־ליה מבוסס הסרט, חתכו. נראה שהסדרנים מיהרו הביתה.

לא יכולתי להבין אף מילה אחת מן המדובר, כי האקוסטיקה באולם היא נו־ראה. החלפתי את מקומי כמה פעמים, ובכל זאת לא שמעתי דבר. נאלצתי להז־דקק לתרגום בילבד.

אני שולח מיכתב זה כשירות ציבורי, כאזהרה לתושבי תל־אביב העלולים להת־פתות לבקר בקולנוע זה.

אורי בן־נר, תל־אביב

מינוי תמוה

קראתי השבוע בעיתונים כי מישרד־החי־נוך־והתרבות מינה את יעקב לורברבוים כמנכ"ל הטלוויזיה הלימודית, לאחר שכיהן זמן רב כממלא־מקום.

העולם הזה הקדיש בשעתו מקום נרחב לפרשיות ההונאה והשחיתות שבתוכן שור־בב שמו של לורברבוים, המצטיין בחש־בונות־ההוצאות המנופחים שהוא מגיש. בין השאר הוא נוהג להמשיך לגור בירו־שלים ולנסוע לעבודה בתל־אביב, בניגוד להוראות הממשלה.

מתי יתחיל שר־החינוך־והתרבות לדאוג לכך שהמנכ"ל החדש יעבור לגור בתל־אביב, ויפסיק לשלם לו מאות לירות לחו־דש הוצאות נסיעה לתל־אביב ולינה בבתי־מלון מפוארים בה?

עובד הטלוויזיה הלימודית,
תל־אביב

שלושה מיכתבים בשמיים

בטיסתי מז'נבה עם חברת אל־על, ביום 26.10.74, ביקשתי מהדיילת כדרכי בקודש, את השבועון העולם הזה. תשובתה הדהימה אותי. היא הודיעה לי מפורשות, שמדיניותה של חברת אל־על היא לא לרכוש ולא לספק את העולם הזה לנוסעיה.

מאחר שהדיילת לא ידעה (או לא רצתה) להסביר מה גרם לצנזורה מוזרה זו, הגשתי תלונה להנהלת אל־על. את תשובת החברה אני מצרף בזה.

מנחם גולן, חיפה

● **תשובתה של הנהלת „אל־על", מיום 4.12.74, מס' מכנ/6285, מח' יחסי לקוחות:**

„מר גולן הנכבד,

קראנו בעיון את מכתבך מטיסתך 470 ב־26 באוקטובר 1974.

הערותיך הובאו לתשומת־ליבו של מנהל מחלקת שירות־בטיסה, כדי ש־יברר מהם הצעדים שאפשר לנקוט.

אנו מקווים שנהנית מטיסתך זו, ו־הננו בטוחים שבכל טיסותיך עימנו ב־עתיד תהיה הנאתך שלמה.

י. שרם, סגן מנהל כללי — מסחר אל־על, לוד

● **על כך השיב הקורא גולן למר י. שרם:**

הריני לאשר בתודה תשובתכם ל־תלונה שהוגשה על אי־אספקת העולם הזה לנוסעים.

לתשובתכם הנ"ל ברצוני להעיר, ש־הצעדים שעליכם לנקוט הם פשוטים בהחלט: — עליכם לרכוש מיספר עות־קים של השבועון העולם הזה עבור קהל הנוסעים.

רצוי אולי להוסיף שאני לא הייתי הנוסע היחידי שרצה לדעת מה באמת קרה וקורה בארץ והעדיף איפוא את השבועון הנ"ל על כל שאר העתונים.

מ. גולן, חיפה

מכתבים

טעות לעולם צודקת

23.53 שיחת חצות: שיחתו של הד"ר רבקה בר־יוסף על „התנועה לשחרור ה־אשה ושריפת ההזיות"

„הארץ", 31.1.75

קובי חת, ירושלים

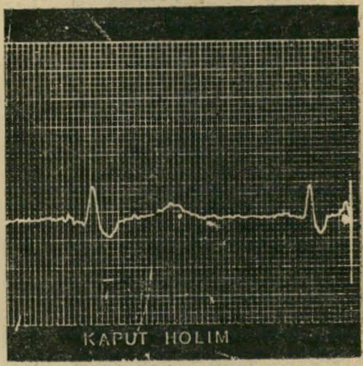

הנני מצרף כאן חלק מבדיקת־לב ש־נעשתה בקארדיוגרם. המעניין הוא ה־הדפסה הקבועה על הטופס הרישמי (עוד לפני השימוש בו). במקום קופת־חולים נכתב, במקור, „קאפוט־חולים."

הבעייה היא רק האם זוהי דעתה של קופת־חולים על עצמה, או על סיכויי־ההבראה של חולי־הלב הנזקקים לבדיקות הנ"ל.

עמוס בר, תל־אביב

ספחת וקרחת

השקדייה פורחת, קריית־שמונה מוברי־חת, חצור מקופחת, שלומי נידחת, בית־שאן מוזנחת, ירוחם מורתחת, מיצפה־רמון נשכחת, האבטלה תופחת.

מה טוב לי, גלילי. מעלת־האדומים לי, לי!

נתן ברנע, קריית־אתא

מילחמת המסג'ים

אני כותב מיכתב זה בעיצומה של מיל־חמה. לא מילחמת יום־הכיפורים, אלא מילחמה עיקשת, אפורה, אישית, המנסה להרוס ולקבור תודעת־ציבור וגישה, זוהי מילחמתי באלמנטים המוכנים לעשות הכל למען בצע כסף. ולא אחדל ממנה עד שינצחו הצדק וההגינות.

בשנה האחרונה ראו אנשים מסוג מסו־יים, כי הנה קל ונוח להתקרב אל גופו של האדם, בעזרת מוגח מתאים להם, והוא „המסג'ים." הם החלו להשתמש ב־הסוואה זו למעשים מגונים, כגון אוננות ואף גרוע יותר כבתי־בושת.

זה עורר את אמצעי־התיקשורת, שבאמ־צעות תעמולה ומאמרים למיניהם הסבירו ועזרו לפתח עסקים מפוקפקים תחת השם „מכוני מסג'." עובדה זו גרמה לבילבול הציבור, שההפסד מכך הוא כולו שלו. כי בכך מאבד הציבור טיפול־מסג' אמיתי ונכון, המביא מרפא לסבל גופני.

ומי שניסה להשתמש בשמי (העולם הזה 1952) כדי לתת למעשיו ציביון אמיתי, ראה כבר שעל כל רמאות בא העונש. יושם מייד הקץ להונאה!

„אדם," תל־אביב

שרה שיר הנשים

שנת 1975, שנת־האשה־הבינלאומית, מו־צאת את ממשלת ישראל ללא אף שרה אחת.

התנועה הפמיניסטית בישראל רואה כ־אחת ממטרותיה המיידיות — קידום ה־פעילות הציבורית־פוליטית של הנשים ב־ישראל, כצעד לשיפור מצבן. ולפיכך, שאיפתנו היא, בין השאר, לראות גם שרות כחברות־ממשלה.

מאחר שלאור התפטרותו של שר־התס־ברה מר אהרון יריב התפנה מקום בין שרי הממשלה, נראה לנו שזוהי ההזדמנות ה־מתאימה ליצור תפקיד חדש וחיוני: שרה לענייני נשים.

(המשך בעמוד 10)

ופרבר־
על כל שולחן

עוף צעיר ומוכן לבישול

במחיר מיוחד של 7,50 ל"י הק"ג

עקרת הבית, ההוזלה היא לתקופה קצרה בלבד.
נצלי את ההזדמנות. קני את העוף הארוז בשקית.
ניתן להשיג בחנויות השרשרת של הסופרמרקט והשופרסל ובאיטליזים המובחרים.

המועצה לענף הלול

הביטוח הלאומי
מה מגיע לך?

ראה עמוד מס' 10

חייל!!!

למה לך לחכות שעות?

סע חינם ברכבת

לרכבת לוח זמנים קבוע מנהריה עד דימונה

את מחפשת אושר בחיים?

ב„מטרימוניאל" תמצאי את החסר לך

פני עוד היום ל„מטרימוניאל".

„מטרימוניאל", שמאי 23, ירושלים, טלפון: 02—234334

תן טרמפ לחייל!

האם יהיה ישראל ישעיהו שגרירנו החדש בדיסני־לנד?

■ בעת סעודת־הערב ש־ערכה **לאה רבין** לכבודה של **ננסי קיסינג׳ר** במלון הילטון בירושלים, שהה במקום גם שר־החוץ לשעבר, **אבא אבן**, ש־הפך את הילטון למקום־מישכנו הקבוע בכל פעם שהוא מזדמן לעיר. כשנאמר לאבן, שעמד ב־אחד המיסדרונות ושוחח עם ידיד, כי ננסי קיסינג׳ר עומדת להגיע בכל רגע, הסתלק מן המקום ללא כל שהיות.

■ באו... סעודה היו עובדי המלון עדים לדין־ודברים חריף שהתנהל בין לאה רבין לבין כתב הטלוויזיה **מנשה רז**, שסיקר את האירוע. לאה רבין האשימה את רז בחוצפה ובאי־דיווח נכון בכתבותיו. רז לא חסך ממנה את לשונו, ויצא בחרון־אף את המקום בו הת־נהל הוויכוח. תוצאת הוויכוח ניכרה היטב בעת שידור הכת־בה, שהדוברת הראשית בה היתה רעיית ראש־הממשלה, ו־לא הכתב. אך הכתבה כולה נראתה כפארודיה על התוכנית ניקוי־ראש — ולדעת כמה מה־נוכחים, היה זה רושם נכון.

■ על דו״ח־אגרנט העירה הסופרת־המשוררת **שולמית הר־אבן**: „האדם היחידי ב־מדינה הזאת שהצליח להעמיד את מר **משה דיין** על הקשר בין מעשיו לבין התוצאות, ה־יחידי שדרש ממנו לתת את הדין ואף הצליח בכך, היה אמה של העלמה **אלישבע** (צ׳יזס). גברת זו הצליחה ב־מקום שבו לא הצליחו **דויד בן־גוריון**, מישטרת ישראל ו־ועדת־אגרנט.״

■ לחברת־הכנסת מטעם התנועה לזכויות האזרח **מרי־שה פרידמן**, היתה השבוע הצעה מקורית. היא הציעה למ־נות את יו״ר הכנסת, **ישראל ישעיהו**, כשגריר מיוחד של ישראל בדיסני־לנד.

■ פרט בלתי־ידוע על ה־רקע הפסיכולוגי ליחסו של נגיד בנק ישראל, **משה זני־בר**, לבנק ארץ־ישראל—בריט־ניה, נודע בימים אלה. מסתבר, כי לפני שקיבל דירה במתנה מהבנק לפיתוח התעשייה הת־גורר זנבר ברחוב בלפור בש־כונת טלביה בירושלים. בקומה השנייה באותו בניין התגורר **נחום זאב ויליאמס** המנוח, מייסדו ובעליו של בנק ארץ־ישראל—בריטניה. זנבר שי־מש משך שנים רבות כגיז־בר הבית, ובכל פעם שעלה לגבות את מיסי הוועד מוויל־יאמס, היה צריך לשבת איתו שעה ארוכה, ולהוכיח לו על מה מוצאת כל פרוטה מכספי הבית.

■ בפתיחת יום־עיון שנע־רך בשבת מטעם הוועד למען שלום צודק בין מדינת ישראל ומדינות ערב, בקולנוע תכלת בתל־אביב, הודיע המנחה, **נתן ילין־מור**, כי בעל האולם היתנה את השכרת המקום בכך שלא יעשנו בו בשבת. קרא ח״כ **תופיק טובי**, המתנגד לעישון בכל ימות השבוע: „ברוך השם!״

■ כולם מציירים. אחרי ש־השבוע נפתחה התערוכה של העיתונאי המשופם, **עימנואל בר־קדמא**, תיפתח בעוד שבו־עיים בגלריה 123 תערוכה של קבוצת זמרים ובדרנים, המציי־רים גם הם. יופיעו בה יצירות של **מני פאר, ששי קשת ויונה אליאן** (המציירים ב־יחד), **דודו טופז**, המצייר קא־ריקטורות ורישומי־פחם, ו־**אופנת פז**, שהיא גם מנהלת הגלריה.

■ בעיריית תל־אביב טוע־נים כי הסיבה לכך שהאנדר־טה, שמקים הפסל **יגאל תו־מרקין** בכיכר מלכי־ישראל מול בניין העירייה, נקראת „אנדרטת השואה״ היא כי היא עלתה שישה מיליון. •

■ „הקמיע של הפועל פתח־תקווה,״ כך כונה השבוע, על־ידי עסקני הקבוצה, כתב־הספורט **שמעון וילנצ׳יק**. מסתבר, שבכל משחק בו נוכח וילנצ׳יק, מנצחת הקבוצה הכו־שלת. ההישג הטבלאי מורה כי בשלושת המישחקים, שבהם נכח וילנצ׳יק השנה, הביא לק־בוצה סך של חמש נקודות. ב־יום השישי האחרון צילצל ה־טלפון במישרדי חדשות הס־פורט, ועסקני האגודה ביקשו מווילנצ׳יק לסקר את המישחק שנערך בשבת, כדי שהקבוצה תוכל לצבור שתי נקודות נו־ספות.

• האמת היא שמחיר ה־אנדרטה, שאמור היה להסתכם בכ־300 אלף לירות, האמיר ל־מיליון ו־60 אלף לירות עד עתה.

■ ראש עיריית תל־אביב, **שלמה („צ׳יצ׳״) להט**, ידוע כאיש האוהב אירועים ציבו־ריים. בשבוע שעבר פתח ראש־

אפריים קישון צולם בחשאי על־ידי אחד הנוס־עים בטיסה לגרמנייה. קישון שרצה לישון, לא ביקש מהדיילת מסכה שחורה מן הסוג שיש בכל המטוסים, אלא פשוט הידק מימחטה בין עיניו למישקפיו.

רות דיין מנהלת „משכית״, שהתה במשך שבוע־האופ־נה כולו בחדר־המכירות של „משכית״. באחד הימים שמעה מישהו אומר כי משה דיין הגיע. עמדה להסתלק מהמקום כדי להימנע מפגישה מביכה עם בעלה־לשעבר, אך נרגעה כשנסתבר לה כי המדובר באיש יחסי־הציבור משה דיין. בתמונה: רות דיין בחברת הדוגמנית בתיה דיסנצ׳יק עם קניין מחוץ־לארץ.

אביבה רוזנטל, ידידתו של השחקן יוסי בנאי, שהיא דוגמנית מבוקשת, סירבה ל־היעתר לבקשת מכון הייצוא ולהשתתף בשבוע־האופנה. פי־תרון מצא בעל בית־חרושת מסויים שהשתמש בתמונה של אביבה, גזורה בצורת בו־בה, הלביש עליה את הסריגים שהוא מייצר, והציג אותה.

קרן אפרתי ודליה אופיר נקלעו ה־שבוע למ־צב לא־נעים. קרן (מימין), יועצת־היופי של חברת הקוסמטיקה „לון״ ודליה, המנהלת המיקצועית של החברה, הגיעו בבוקר לע־בודה ובלי תיאום ביניהן, כל אחת בחדרה, נרדמו. כשגילו זאת שאר העובדים והעירו אותן, התברר להם כי העייפות נובעת מה־ג׳וב הנוסף שהן לקחו על עצמן: שלוש פעמים בשבוע הן מו־פיעות במקומות בילוי חברתיים, מאפרות את האורחות, מתיזות בשמים על הקהל, מחלקות מתנות וייעוץ־חינם, במיסגרת מסע־פירסום של החברה. הג׳וב החדש כל־כך מצא חן בעיניהן, שהן נשארות במקומות הבילוי השונים עד השעות הקטנות של הלילה.

הורוסקופ

טלה
21 במרס – 20 באפריל

שבוע שיגרתי ואפור. הוא יימשך כך הרבה זמן, עליכם להישמר לא לעבור את הגבול ולהפקיד את עתידכם ביד הגורל. תקופת הפרידה שלך מאדם קרוב אליך תימשך מעבר למצופה, אבל בסופו של דבר הוא ישוב אליך. קבלי אותו כמו שהוא והשלימי עם גורלך. לא תצליחי לשנות אותו ורק תזיקי לעצמך. בת טלה, השבוע אל תצאי לקניות.

שור
21 באפריל – 20 במאי

נשקפת הצלחה דווקא במישור הפינאנסי. כספים עשויים להגיע אליך הרבה יותר מהר ממה שציפית. לעומת זאת עלולות להתרחש מיספר אי־נעימויות הקשורות במקום העבודה, מבלי שיגעו דווקא ישירות לך. אם תשתכנע בצידקת רעיונך, תוכל להשפיע גם על האנשים סביבך.

תאומים
21 במאי – 20 ביוני

תמריבה הטיפשית בה הסתבכת, אינה מועילה לאף אחד, ומקלקלת את מצב־רוחך. נסי להקדיש זמן לטיפוח יופייך, ולעיסוק בתחביבייך, במקום לשאת על כתפייך את כל בעיות העולם הזה. לקראת סוף השבוע את עלולה לנתק קשר אישי חשוב, בעיקבות בדיחה מעשית שהושמעה באוזנייך, בנוכחות אלה שלדעתך יפרשו אותה בצורה מוטעית. אל תעשי זאת, כי בסופו־של־דבר, זה לא ישתלם במיוחד.

סרטן
21 ביוני – 20 ביולי

תתחיל להתרגל להצלחה שזכית בה. אם תתנהג בקור רוח ובהגיון — תמשיך להצליח. אל תזלזל בעצות שתקבל מאדם שהוא כימעט זר לך, ותתחשב בדיעותיהם של אחרים. לא תמיד אתה הוא הצודק. נהג בסובלנות עם חבריך לעבודה, אפילו אם אינם מחזירים לך יחס כזה. בת סרטן — היזהרי לא להסתבך עם גבר מבוגר ממך בשנים רבות.

אריה
21 ביולי – [illegible]

במחצית השנייה של השבוע צפויים בחייך כמה שינויים, ולאו דווקא לטובה. שמור בקפדנות על בריאותך, כי היא עלולה להיות הראשונה שתיפגע בימים רגישים אלה. דחף פנימי, שסיבותיו לא תהיינה ברורות לך די צרכן, ידרבן אותך לבזבז הרבה זמן וכוח על עניינים מישניים.

בתולה
22 באוגוסט – 22 בספטמבר

חשבת שלא תגיע לזה! ובכן, השבוע זה קורה. אבל רק לאחר מאמצים ארוכים וקשים, ובעזרת ידידים שלא ידעת כלל שיש לך. כסף לא מועט מתלווה לשינוי החיים הצפוי לך בעתיד הלא־רחוק. אבל היזהר! מישהו זומם לקלקל את השורה. ואתה, האוהב תמיד לנצל את המצב עד למכסימום, עשוי להסתבך בהרפתקה מיותרת.

מאזניים
23 בספטמבר – 22 באוקטובר

זה לא יהיה נוח במיוחד, אבל אם אתה רוצה, אתה יכול להסתכן. כאב־הראש הריגעי, הצרות בטווח־קצר, הפגישות עם שונאיך — כל אלה שקולים אם רק תדע להתמיד על־ידי ההישגים הרציניים וכוח־הרצון, שתפתח על־ידי עצם התפנית. מיקרה נעים ובלתי־צפוי עשוי להתגלות, אם לא תיזהר, כתגלית של איבה אישית או קינאה מיקצועית.

עקרב
22 באוקטובר – 22 בנובמבר

צרתך הגדולה שאתה רוצה המון, מוכן אפילו לסבול לשם כך, אך אינך יודע ללכת עד הסוף, מתי שצריך. השבוע תיפול בידך הזדמנות להתגבר על חולשתך זו; אם תחמיץ אותה הפעם, מי יודע מתי שוב יעלה בידך לעלות על דרך המלך. במישור חיי־האהבה, חכי להפתעה.

קשת
23 בנובמבר – 20 בדצמבר

חידידות החדשה שגילית תלך ותפרח למשהו נפלא. אף אם תרצי, לא תוכלי לקלקל אותה. אתה, בן קשת, תתכונן לנסיעה ארוכה. היא תוסיף לאישיותך. ואם תרצה, גם לכיסך. קינאה של חבר לעבודה לא תצליח לשבש את דרכך, סיכסוכיו ייכשלו והבוסים יתנו בך אמון.

גדי
21 בדצמבר – 19 בינואר

אומנם ממבט ראשון נראה השבוע כשיגרתי ומשעמם. אך הוא טומן בחובו את תחילתן של קבלת הכרעות חשובות, בעיקר בתחום האישי. מחלה קלה שתפקוד אותך השבוע, בן גדי, תגרום לך לזעזוע קל, שיחלוף. העיקר הוא לעבוד, הרבה וטוב, ומבלי להתעייף. במישור העבודה או העסקים: אל תהסס להתחנף לבוס או לממונים עליך: כולם עושים זאת. בת גדי, שימרי על הופעתך ולבשי צבע צהוב.

דלי
20 בינואר – 18 בפברואר

הגיע הזמן שתגלה קצת נדיבות לידידיך, אחרי כל מה שהם עשו למענך. ייתכן וייגרמו לך קשיים בהגשמת תוכניותיך, אם אין העניין דוחק — מוטב שתמתין קצת ולא תעשה שום דבר גורלי. מכתב שיגיע אליך ישנה את דעתך על אדם קרוב אליך. בת דלי — אל תהיי כל־כך ותרנית, הגיע הזמן שתלמדי לעמוד על שלך. אנשים מעריכים עיקביות.

דגים
19 בפברואר – 20 במרס

השבוע יוצגו בפניך כמה אתגרים חשובים ורבי עניין. יש מקום לצפות כי אתגרים אלה יהיו קשורים בנסיעות ממושכות, ובעקיפין גם בהתפתחות רומנטית. תוכל להצליח לעמוד בהם אם אדם קרוב אליך ובעל השפעה רבה לא יכשיל אותך. השתדל, איפוא, להיות חביב וידידותי בצורה יוצאת דופן לכל האנשים הסובבים אותך. את מנסה להפיל אחרים — בפח — בו את עלולה ליפול בעצמך.

אנשים

העירייה גן־שעשועים ברמת־אביב. כשנאמר לו כי הגן פתוח כבר מזה שנתיים, החליט בכל־זאת לערוך את הטקס לגן, ה־נמצא לא הרחק מביתו.

■ באותה הזדמנות סיפר צ׳יצ׳, כי הסיסמה בעיריית תל־אביב היא, כיום, במקום „אח־רי" — „מאחוריך!"

■ לארוחת־הערב שערך סגן ראש־הממשלה ושר־החוץ **יגאל אלון** לכבודו של שר־החוץ האמריקאי **הנרי קי־סינג׳ר**, הוזמנו גם שלושה ראשי הערים הגדולות. לראש־

למקום אחר ושוב מביאים טל־וויזיה ועיתונאים, וחוזרים על אותו טקס עצמו."

■ כמחצית השעה לאחר שנפתח הגשר לתנועה, רשם עליו אלמוני את המילה „ביז־בוז."

■ לסגן ראש־עיריית תל־אביב לענייני תחבורה, **דויד שיפמן**, יש אח־תאום ששמו **מרדכי שיפמן**, והוא דובר אגד. לא אחת גרמו שני ה־אחים, העוסקים בתחום זהה, לבילבול, הן לעיתונאים והן לאזרחים שהתלוננו בעיריית

עמנואל בר־קדמא

כתב „ידיעות אחרו־נות" לענייני תרבות ו־אמנות, פתח השבוע תערוכת ציורים משלו בגלרייה של ידידתו, הציירת עמליה ארבל (איתו בתמונה). אורח־הכבוד בתערוכה היה הצייר משה גת (עם כובע המיצחיה, בתמונה משמאל).

משה אפרתי ויעקב שריד

צמד חרק־נים שחיו חברים בלהקת „בת־שבע", הקימו לאחרונה להקת־ריקודים חד־שה. השבוע פגשו ברקדנית נטע רמתי, היושבת בציריך שבשווייץ, שם היא מלמדת ריקוד, וסיפרו לה על עבודתם המשותפת בהד־רכת ריקוד לחרשים־אילמים. בתמונה: משה, נטע רמתי ויעקב.

עיריית תל־אביב היתה תוכנית אחרת לאותו ערב, אך ביטל את התוכנית, העדיף להשתתף בארוחת־הערב. כשנשאל למה כל־כך חשוב לו להיות נוכח בארוחה, השיב: „אני רוצה לוודא שקיסינג׳ר אינו מתכוון לבקש שנחזיר גם את יפו."
צ׳יצ׳ עצמו לא חתם, כידוע, על עצומת הליכוד למען שיל־טון ישראל בגדה המערבית.

■ בעת פתיחת גשר רוקח שהוא מדגם „גשר בייד" נשאל דובר עיריית תל־אביב **עמיקם שפירא** מדוע נקרא הגשר ב־שם „בייד," השיב עמיקם: „פשוט מאוד, מביאים טלוויזיה ועיתונאים, עושים עניין גדול, ולאחר־מכן מעבירים את הגשר

תל־אביב נגד דובר אגד, וב־אגד נגד סגן ראש־העירייה. המצב הגיע לידי כך שדובר אגד שיגר מכתב למערכות ה־עיתונים, ביקש להפסיק אחת ולתמיד את הבילבול בינו לבין אחיו. אגב, שני האחים התאו־מים נשואים לשתי אחיות תאו־מות.

■ גיזבר עיריית תל־אביב, **יוסף שטיינמן**, נפל השבוע למישכב. למקורביו אמר כי הוא חולה ביגלל המצב הכספי של העירייה. אגב, לאחר שהופיע במדור זה סיפור על קיצוצים בזקנו של גיזבר העיר, הופיע שטיינמן בעירייה זורח מאושר, כשהוא מציג בגאווה בפני כו־לם את זקנו הקצוץ.

תגמולים לאנשי מילואים

תגמול המילואים נועד לפצות את מי שנקרא לשירות מילואים, על הפסד שכרו או הכנסתו עקב השירות. בדרך זו מבטיח המוסד לביטוח לאומי אמצעי קיום ל־משרת במילואים ולמשפחתו בת־קופת השירות.

הראשונה בארץ) וכן יורשיו של משרת במילואים שנפטר.

שיעורי התגמול

תגמול המילואים משולם רק עבור תקופה של יומיים רצופים לפחות.

הביטוח הלאומי

מה מגיע לך?

מוגש ע״י המחלקה ליחסי ציבור

בשנים הראשונות להפעלת חוק שירות מילואים (תגמולים) קיב־לו את התגמול רק העובדים ה־שכירים, באמצעות מעבידיהם, להם החזיר הביטוח הלאומי את התשלום.

כיום זכאים לתגמול סוגים רבים נוספים — עובדים עצמאיים, תלמידים במוסדות להשכלה גבוהה, מובטלים ועוד.

מי זכאי לתגמול

תגמול המילואים משולם למי שעבד והיתה לו הכנסה ערב צא־תו למילואים. בין אלה שלא עבדו כשכירים או כעצמאים בתקופה שקדמה לשירותם, חשוב לזכור כי רק הסוגים הבאים זכאים ל־תגמולי מילואים: מחוסר עבודה (אם היה רשום בלשכת העבודה), תלמיד במוסד להשכלה גבוהה בארץ ובחו״ל ותלמיד במוסד תור־רני (אם מוסד הלימודים מוכר לצורך החוק והתלמיד שילם דמי ביטוח לקרן השוואה), משתלם ב־הכשרה מקצועית (אם שילם דמי ביטוח לקרן השוואה), חייל משוחרר משירות סדיר (אם החל בשירות מילואים תוך 60 יום מ־יום שחרורו), עולה חדש (בשנתו

מכיוון שמטרת התגמול היא פי־צוי על הפסד הכנסה או שכר, שיעור התגמול הוא 100% מה־שכר או מההכנסה, עד למקסימום (כיום 2,500 ל״י לחודש, אך סכום זה עשוי לעלות באפריל 75).

כמו כן נקבע תגמול מינימלי לכל הזכאים שלא היתה להם הכ־נסה ערב שירותם, או שהכנסתם נמוכה מתגמול המינימום.

שיעורי תגמול המינימום, החל מ־1.12.74 הם:

לאב ל־2 ילדים ויותר — 1,045 ל״י לחודש

לאב לילד אחד — 980 ל״י לחודש

לכל אדם אחר — 915 ל״י לחודש

כיצד מחושב התגמול לשכיר

על פי רוב מחושב התגמול לשכיר לפי ממוצע שכרו ברבע השנה שקדם לשירותו, דהיינו בדרך זו: השכר ברבע השנה מחולק ב־90, כפול מספר ימי שירות המילואים. אולם, לגבי שכירים שעבדו באופן חלקי בלבד במשך רבע שנה זה קיימות גם דרכי חישוב אחרות הבאות להב־טיח להם תגמול גבוה יותר מזה

שהיה משתלם להם לפי דרך החי־שוב המתוארת לעיל.

לדוגמא — התגמול למי שעבד פחות מ־60 ימי עבודה ברבע השנה שקדם לשירותו, מחושב לפי השכר בשלושה חודשים, לפי בחירתו, מתוך ששת החודשים שקדמו לשירות. לעומת זאת, מי שעבד ברציפות עד תחילת השי־רות פחות מ־60 יום, ולא היה לו שכר אחר בששת החודשים שקד־מו לשירות, יערך לו חישוב יומי, לפיו מחולק שכרו במספר הימים שחלפו בין תאריך תחילת עבו־דתו ותאריך יציאתו לשירות.

הבסיס לחישוב התגמול כולל את כל מרכיבי השכר החייבים בתשלום דמי ביטוח, כגון: תש־לום עבור שעות נוספות, פרמיות וכן קיצבת ילדי עובדים. בדרך כלל מקבל השכיר את תגמול ה־מילואים ישירות ממעסיקו.

כיצד מחושב התגמול לעצמאי

תגמולו של עובד עצמאי מחו־שב על פי הכנסתו השנתית לפיה הוא משלם דמי ביטוח. את התבי־עה לתגמול עליו להגיש בסניף המוסד לביטוח לאומי בו מתנהל חשבון דמי הביטוח שלו.

בנוסף לתגמול המילואים מק־בל כל משרת במילואים, ישירות מצה״ל, סך של 5 ל״י עבור כל יום שירות.

המסמך הדרוש להוכחת השי־רות הוא אישור צה״ל מס׳ 3010 או, במקרה שאבד, העתקו בטופס מס׳ 3021.

אנא שמור על אישור זה, או־תו עליך לצרף לתביעתך לתגמול.

אם יש לך שאלות או בעיות בנושאי הביטוח הלאומי תוכל לפנות לכל אחד מסניפי המוסד ולקבל חוברות הסברה מפו־רטות. כמו כן לרשותך שירות אינפורמציה טלפוני, שמס־פריו:

03—258148 ; 03—256348

02—224798; ו־02—228968.

אופנת 76/75 בסימן

הפרוות של „כרמל"

בדי האופנה של תשלובת „תעשיות כרמל" זכו לתגובות מלהיבות בבירות האופנה של אירופה בתצוגות דגמי 76/75.

בעיקר הושם הדגש על הפרוות השונות (Fur Look) שבייצורן השקיעה התשלובת שנים רבות של מחקר ופיתוח. הצלחה זו משמעותה חשובה במיוחד לאור המשבר הפוקד כיום את ענף הטקסטיל בעולם.

נוסף לפרוות בדגמי החיות תשונות — נמר, שועל, מינק וכו׳ הוצגה השנה סידרת חדשה של פרוות בדגמים מקוריים המאפשרת למתכנן האופנה להפעיל את דמיונו היוצר מעבר לדגמי הפרוות הקלאסיות ה־קיימות.

ראוי לציין כי בדי הפרווה הינם הטקסטיל היחיד הנותן כיום את חטון בכל תחומי האופנה ומוצג בבתי־האופנת היוקרתיים והעממיים כאחד.

תשלובת „תעשיות כרמל" מייצרת באמצעות מפעליה השונים — „גלנויט (ישראל) בע"מ", „רייכל קיסריה בע"מ", „מפעלי טקסטיל קי־סריה בע"מ" — ז׳קרדים, וולורים, טווידים, קטיפות כותנה ארוגות ופרוות.

בדים אלה עונים לדרישת כל מתכנן בענף החלבשה בכל רמה ולכל גיל.

עבור היצרנים המקומיים הקימה התשלובת חטיבה מיוחדת העוסקת גם במתן ייעוץ והכוונה כשמושם דגש מיוחד על החדרת תודעת הפרווה שמחירה נמוך לאופנה המקומית, פעולה שתקנה תנופה חדשה לעולם האופנה הישראלי הנמצא במשבר בדומה לשאר הארצות.

מכתבים

(המשך מעמוד 7)

אנו מציעות בזאת למנות לתפקיד זה את הגברת אסתר הרליץ, מסיעת המערך.

התנועה הפמיניסטית בישראל, תל־אביב

כושה וכל הכבוד

חזיתי בהופעתם של דני ליטני ויהונתן גפן במועדון צוותא (זה הכל בינתיים, בינתיים זה הכל), ואני חושב שכיהודי שאיכפת לו, אני מוכרח לשאול: כיצד תיתכן הופעה כזו, שברובה לועגת לדת היהודית וליהודים, בארץ ישראל?

אם „יהודי" כדני ליטני לא מקיים את מיצוות התורה, לפחות שלא ילעג ליהודים האמיתיים. לא צריך יותר מטיפת מוסר

זמר ליטאני

טיפת מוסר

כדי לשלול הופעה כזו. בושה!

ובעניין אחר: כחייל צה״ל, אני מבקש להודות לחברת אל־על, שמסיעה חינם־אין־כסף חיילים מהמסוף שלה ברחוב אר־לוזורוב בתל־אביב, עד לנמל־התעופה בן־גוריון. כל הכבוד!

נסים שימחון, צה״ל

הצעות, בבקשה

דניאל תשבי (משמאל) ונועם יבור (מ־ימין) מודיעים בזה בצער תהומי שהיאכ־טה הנראית בתמונה בהעולם הזה (1954), וכל יאכטה אחרת, אינה שייכת להם. אבל הם פתוחים להצעות.

יבור ותשבי

הצעות, בבקשה

מכתבים

יש לנו מיפרשית מדגם שחף, העוגנת באותה מארינה, וביקרנו באותו בוקר ב־יאכטה לוליפופ על־פי הזמנת ידיד.

דניאל תשבי ונועם יכור, תל־אביב

הגננת יצאה לפנסיה

תמונת גן־הילדים שפורסמה (העולם הזה 1954), בה זיהיתי את עצמי, היא מ־שנת 1952, לא 1942.

הגן נקרא בזמנו גן דוגמא, והגננת זכו־רה לי כאדם מייוחד. הגן שוכן עד היום מול מיגדל־שלום, ובתי מבקרת בו. אלא שהגננת חנה יצאה כבר לפנסיה, והיום נמצאת בו הגננת אביבה.

אני מופיע בתמונה בשורה השנייה, שלישי מימין, וכיום עובד בתור גזרן, נשוי פלוס שניים.

משה ליפשיץ, תל־אביב

מי מפחד מהבעל?

מזמן לא היתה כתבה מעניינת כל־כך

אדם שומרת
„זה יצר טיבעי"

כמו „עיסוי במדור המרכזי" (העולם הזה 1952). התמונות נהדרות, מגיע כל־הכבוד לצלם ומחמאות לסילביה ברזילי, שיכולה להיות נערת־שער בכל עיתון־יוקרה ב־עולם.

אני מסכים איתה שזה לא־כל־כך נורא, ו„זה היצר הטיבעי של הגבר." גם אני לא הייתי מתנגד לקבל מידיה את הטיפול המפורט. תשאלו: אתה לא מפחד מ־בעלה? התשובה: לא, הוא כבר לא שוטר.

אדם שומרת, רמת־גן

הכרזת הוועד למען שלום

בתקופה שבה מאיימת מילחמה חמי־שית על המיזרח־התיכון, חייבים אזרחי קנדה והממשלה המייצגת אותם ליטול על עצמם את חלקם באחריות להתפת־חות המאורעות, במטרה למנוע את תוצאותיהם הטראגיות על העמים ב־חלק זה של העולם, ועל השלום בעולם.

קנדה חייבת לגלות ידידות ודאגה פעילה לאומה הפלסטינית, מבלי לוותר על קשריה הקיימים עם ישראל. בעיק־בות תרומתה להקמתה של מדינת יש־ראל, חייבת קנדה ליטול חלק במא־מצים לשכנע את העם הישראלי ואת ממשלתו להחזיר את השטחים שנכבשו ב־1967, להכיר בזכויותיהם הלאומיות של הפלסטינים, ולהשלים עם יצירתה של מדינה פלסטינית, שתהיה בעלת זכויות זהות לאלו של מדינת ישראל.

קנדה חייבת, בכוח האמצעים העומ־דים לרשותה, להצטרף למאמץ המק־ביל, לשיכנוע מדינות ערב השכנות לישראל והפלסטינים להכיר בישראל.

שנים של אימה, אלימות ושינאה הדדית לא הצליחו להשמיד את התר־בות והאינטרסים המשותפים לקהילות היהודיות והערביות, ולמיעוטים בארץ זו בעבר ובעתיד. חובתה של קנדה, חובתם של אזרחיה וממשלתה, היא לעודד באורח פעיל הסכם פוליטי ב־חלק זה של העולם.

שלושה מאיתנו הם אנשי־ציבור קנ־דיים, אחד יהודי ואחד פלסטיני.

מארי־קלוד ז'יגר, ריימון לאליברטה, ז'אן־קלוד לק־לרק, רפאל ריבה, וז'אן טיבו,
הוועד למען שלום במיזרח התיכון, מונטריאול, קנדה.

איפה המצליחנים?

בכל פעם שהמישטרה נתפסת בקלקלתה, אתם ממהרים לפרסם את תמונות האחראים למחדל, ועוד בהבלטה.

אבל הנה, כשכתבתם בשבוע שעבר (העולם הזה 1954) על כך שהמישטרה הצליחה לתפוס את זורק־הרימון בנתניה, לא מצאתם לנכון, משום־מה, להראות מי היו המצליחנים של המישטרה במיקרה זה.

גלעד, בורנשטיין ומרכוס
צוות המוחות

הסיסמה שלכם, כזכור לי, היא „בלי משוא־פנים" — אז בבקשה.

עמיקם יערי, חיפה

● שלושת קציני־המישטרה שעמדו ב־ראש צוות־החקירות המייוחד, שאותו הקי־מה מישטרת ישראל לתפיסת בירירוני נת־ניה, הם (משמאל לימין): סגן־ניצב שאול מרכוס, ראש מדור חקירות־פליליות ב־מחלקת־החקירות של המטה־הארצי, שעמד בראש הצוות; סגן־ניצב קלמן בורנשטיין, מפקד מישטרת נתניה, וניצב־מישנה בנימין גלעד — **ראה גלופה.**

עיסוי בלי כיסוי

הלכתי לקבל עיסוי ברחוב דיזנגוף 83 קומה ב', במקום שכתוב „מסג'" על ה־דלת (העולם הזה 1952). נכנסתי. בחורה לבושה סמרטוטים לקחה אותי לתוך חדר, ואמרה לי להתפשט ערום.

התפשטתי. היא דרשה 100 לירות מייד. אחרי־כן השכיבה אותי על קרש, חלצה לי שד, זרקה עלי אבקה, ליטפה פה־ושם, וזה היה כל העיסוי — רבע־שעה!

בן־ציון ווינגר, ירושלים

לעור יבש ולעור שמן

BRUSH-ON PEEL-OFF MASK

העלי את המסכה על פניך ותהני מהרגשת הקרירות הנעימה והמרעננת. לאחר שהמסכה התייבשה קלפי אותה מעל פניך ואיתה יוסרו כל תאי העור המתים וכל שרידי הלכלוך.

כעת עור פניך נקי יותר.
יציב יותר.
חלק יותר וגם רענן
וזוהר יותר.

האין זאת הרגשה נפלאה?

לבחירתך
Brush-On Peel Off-Mask כחולה לעור פנים רגיל ומעורב
ו־ Brush-On Peel Off-Mask ירוקה מיוחדת לעור שמן.

1975 המוצר הנבחר

הלנה רובינשטיין/מדע היופי

יעוץ קוסמטי ניתן חינם במרכז ההדרכה של הלנה רובינשטיין
שד' בן־גוריון 94, ת"א, טל. 240256. בימים ב', ג', ד', בין השעות 3.00 - 6.00 אחה"צ.

חגי לבינסון אילון

קורס מזורז בתולדותיה של תנועה - כפי שהיא רואה את עצמה

במוקדם או במאוחר תשב הנציגות המוסמכת של ממשלת ישראל פנים אל פנים מול הנציגות המוסמכת של „הארגון לשיחרור פלסטין" — אש"ף.

הדבר הוא בלתי־נמנע. לא יהיה שלום במרחב, ללא הידברות ישראלית־פלסטינית. וכיום אין עוד שמץ של סיכוי שתקום נציגות פלסטינית אחרת, מילבד אש"ף. אפשרות זו הוסלה בכוח על־ידי מדיניותן של ממשלות אשכול־דיין, גולדה־דיין, ורבין־פרס, מדיניות שהזהרתי בפניה בעוד־מועד בעשרות נאומים בכנסת.

כאשר יישבו נציגי שני הצדדים זה מול זה, יתברר שלנציגים הישראליים אין כימעט כל מושג על מהות הצד השני. כי בעוד אנשי אש"ף משקיעים עתה מאמצים רבים בלימוד המציאות הישראלית, ואף הקימו לצורך זה מכונים עיוניים בעלי רמה מרשימה, הרי בישראל יודעים על אש"ף אך מעט.

אפילו מיזרחנים מיקצועיים, המשננים את העובדות היבשות של תולדות אש"ף, יודעים אך מעט על עולמו הרוחני, המגמות הנפשיות המתמודדות בו, הסמלים הרגשיים המדריכים את אנשיו. עובדות בסיסיות ביותר אינן ידועות בישראל כלל.

במשך שנים דיברו בישראל רק על „אירגון חגג של המחבלים", או סתם על „אירגוני הטרור." מעשי־הזוועה שביצעו מרכיבי אש"ף היקשו על ניתוח אובייקטיבי, וגם יחס הבוז והזילזול ל„פידאיניים" מנע התעמקות בנושא. כך לא שמה ישראל לב לכך שהנה, תוך תריסר שנים קצרות, ממש מתחת לאפה (ובעזרתה הפעילה) של ישראל, צמחה תנועה מדינית גדולה, בעלת שורשים לאומיים ומהלכים בינלאומיים. דור פלסטיני חדש צמח בשורות אש"ף, על ברכי המיתוס של תנועה זו.

לאחרונה היתה לי הזדמנות נדירה לקבל ממקור ראשון תמונה של אש"ף, כפי שהוא נראה בעיני עצמו — תמונה, כפי שאינה מצוייה בכתובים. היא זה מעין קורס מזורז בתולדות אש"ף בנוסח אש"פי אותנטי — ואני מוסר אותו להלן בקווים כלליים.

בשלב הנוכחי של העימות הישראלי־פלסטיני, חיוני לאדם ישראלי — ותהיינה דיעותיו כאשר תהיינה, בזכות שלום או בזכות מילחמת־חורמה — להכיר את עלמה הרוחני והריגשי של תנועה זו, ולעמוד על דימוייה בעיני עצמה. כי אותו דימוי — הוא שידריך את אש"ף בעתיד, ועימו נצטרך להתמודד — בצורה זו או אחרת.

אורי אבנרי

אש"ף בעיני עצמו

התאריך החקוק על ליבו של כל איש באש"ף הוא ה־17 ביולי, 1963.

באותו יום תקפו יחידות פלסטיניות, ששירתו במיסגרת הצבא הסורי, את בניין המטכ"ל בדמשק, וכבשו אותו.*

תגובת השילטון הסורי היתה מהירה ומוחצת. הפלס־טינים נלכדו. נערכו להם מישפטי־בזק. יום אחר יום הועמדו קבוצות של מורדים אל הקיר והוצאו להורג.

במרחץ־דמים זה החלה ההיסטוריה של התנועה הלאומית הפלסטינית החדשה.

תאריך גורלי

בישראל לא שם איש לב למאורע זה. עד היום, כשנשאלים מיטב המומחים הישראליים מה אומר להם התאריך 17.7.63, הם מושכים בכתפיהם במבוכה.

בישראל של אז, לפני תריסר שנים, לא ייחס כימעט איש חשיבות כלשהי למה שמת־רחש בקרב הפלסטינים. הם היו לא־עם, לא־גורם, לא־עובדה בעיניים ישראליות.

המאורעות בדמשק נראו בישראל כהתנגשות שיגרתית בין הכוחות הנאבקים על השילטון בסוריה, כאשר קצין בשם ג'אסם עלואן תוקף את שילטון הבעת שקם זה עתה.

לוי אשכול הגיע זה מכבר לשילטון, אחרי הדחת בן־גוריון. שרת־החוץ גולדה מאיר התכוננה לנסוע לארצות־הברית. יגאל אלון רב עם שימעון פרס על השילטון המעשי במערכת־הביטחון, ופינחס ספיר היה עסוק בהגנה על איש־אמונו, מיכאל צור, שהסתבך. למי היה זמן לפלסטינים?

גם בעולם הרחב לא משך הדבר תשומת־לב. שתי המעצמות הגדולות — בהנהגת ג'ון קנדי וניקיטה חרושצ'וב — היו עסוקות בהסכם ההיסטורי לאי־הפצת הנשק הגרעיני, שנחתם זה־עתה. בריטניה היתה שקועה בשערורייה העסיסית של פרשת פרופיומו.

אולם בשביל הפלסטינים, התחיל פרק חדש בתולדות עמם.

אומנם, הניסיון הראשון לארגן מאבק פלסטיני מזויין נגד ישראל התחיל כמה שנים לפני־כן. כאשר כבשה ישראל את רצועת־עזה במיבצע־קדש, באוקטובר 1956, ניסו כמה פלסטינים בעזה לארגן התנגדות מזויינת למישטר־הכיבוש. אולם צה"ל נסוג מן הרצועה לפני שניסיונות קלושים אלה קרמו עור וגידים. בעיני הפלס־טינים, היתה תכונה זו מעין הקדמה לבאות.

אחרי מיבצע־קדש דרך כוכבו הזוהר של גמאל עבד־אל־נאצר, האיש שהנחיל לבריטניה, לצרפת ולישראל מפלה מדינית מוחצת, והביא לנסיגתן מבלי לירות אף כדור אחד. נשיא מצריים הפך גיבור העולם הערבי כולו, והוא רכב על גל כל־ערבי אדיר. הוא נתן יד למיפלגת־הבעת („התחייה"), שדגלה באיחוד כל „האומה הערבית" במיסגרת מדינית משותפת. אך התנועה הגדולה הולידה רק תוצאה מוחשית אחת — איחוד מצריים וסוריה במיסגרת „הרפובליקה הערבית המאוחדת."

הפלסטינים תמכו בהתלהבות ברעיונות הבעת ובגמאל עבד־אל־נאצר, ותמיכתם ברעיון הכל־ערבי טישטשה את יישותם הנפרדת.

אולם ב־28 בספטמבר 1961 התפרק האיחוד המצרי־סורי. הסורים נזכרו בלאומיותם הנפרדת וסילקו את המצרים מעל אדמתם. במשך שנה וחצי עוד נעשו נסיונות למנוע את התרחבות הקרע. בראשית 1963 הגיעו פלגי הבעת לשילטון בעיראק ובסוריה. באפריל של אותה שנה אף נחתמה אמנת־איחוד בין מצריים, סוריה ועיראק, אך זו נשארה בגדר אות מתה. שבועות אחדים לאחר־מכן התפוצצה האמנה, והחלה מילחמת־רדיו פרועה בין

ערפאת בקאריקטורה אמריקאית

עבד־אל־נאצר מצד אחד, ובין שני מישטרי־הבעת — בעיראק ובסוריה — מצד שני.

הפלסטינים בעלי־ההכרה התייאשו מרעיונות הבעת. גניזת החלום הכל־ערבי החזירה אותם להכרה לאומית פלסטינית נפרדת. הם עזבו בהמוניהם את שורות הבעת, ונשאו את עיניהם אל עבד־אל־נאצר. ג'ורג' חבש, מראשוני התנועה הלאומית הפלסטינית החדשה, נקט קו פרו־נאצרי גלוי.

זה היה הרקע למרד היחידות הפלסטיניות

מאת

אורי אבנרי

ששירתו בקרב הצבא הסורי. דיכוי המרד בצורה אכזרית כרה תהום בין הפלסטינים ובין השילטון הסורי, העמיק את התודעה הלאומית הפלסטינית העצמאית, וסיפק לה את הקדושים הראשונים.

הפלסטינים החליטו להיות גורם עצמאי. החלטה ספונטאנית זו, שצמחה בלב רבים, הכשירה את הקרקע להמשך התהליך.

המלכודת של נאצר

עם התלקחות המאבק בין קאהיר, דמשק ובגדאד, הפך העניין הפלסטיני לכדור־מישחק בין שלוש המדינות.

העיראקים ניסו להפקיע את העניין בכלל מידי המדינות האחרות, ולהפוך את עצמם אפוטרופסים ביל־עדיים של העם הפלסטיני. עבד־אל־כרים קאסם, שהגיע לשילטון במהפכת יולי 1958, קבע כי לא רק ישראל, אלא גם מדינות־ערב גזלו את זכויות הפלסטינים. הוא החל מקים מוסדות פלסטיניים תחת חסותו.

הסורים, מצידם, ראו בעניין הפלסטי[illegible] כדי להביך את עבד־אל־נאצר, ולהציג[illegible] הערבי כמנהיג פחדן וככלי ריק. הם [illegible] הסיכסוך הערבי—ישראלי סביב הטיית מ[illegible] ידי ישראל.

לכן העלו הסורים את הרעיון [illegible] פיסגה של מנהיגי המדינות הערבי[illegible] בפעולה צבאית נגד ישראל ביגל[illegible]

עבד־אל־נאצר ראה את הסכנה. היה בר[illegible] כי צבאו אינו מסוגל להתמודד עם צה"ל. [illegible] מילחמה בכל מחיר. הוא חיפש דרך לעש[illegible] אלגנטית, שתוציא את הרוח ממיפרשי הסור[illegible]

הוא הכין מלכודת.

הוא לא התנגד לרעיון הפיסגה הערבי[illegible] קידם אותו, כביכול, ברכה, אבל הציג [illegible] כיצד ייתכן לקיים פיסגה לדיון בעניין [illegible] — מי־הירדן — מבלי לשתף בדיון א[illegible] עצמם? ובכלל, איך ייתכן שראשי המד[illegible] ייפגשו, מבלי שיישב ביניהם נציג שי[illegible] הפלסטיני?

נשיא מצריים היה בטוח שבכך דחה [illegible] לכמה שנים טובות. היה דרוש זמן רב לו[illegible] הרעיון של נוכחות פלסטינית, וזמן גוסן [illegible] טיב הנציגות והרכבה. בינתיים, כך קיווה עבד־אל־נאצר, יידחה כל העניין, המילחמה לא תפרוץ ופי הסורים ייסתם, אינשאללה.

אולם עבד־אל־נאצר נכנס למלכודת שהוא עצמו הכינה. בור כרה ויחפרהו.

בחפשו אחר עסקן פלסטיני שיהיה כלי־שרת בידיו, בחר באחמד שוקיירי, פליט פלסטיני מעכו, עורך־דין ופוליטיקאי בעל כושר־דיבור רב. לשוקיירי אמר: „מצא לי נוסחה כלשהי לייצוג הפלסטינים בוועידת הפיסגה."

ההמשך הדהים את עבד־אל־נאצר. כאשר תיכנן את המהלך המחוכם, התייחס אל העניין הפלסטיני כאל תכסיס בילבד. לא היה לו מושג על עומק הרגשות הפלסטיניים שהצטברו.

כאשר שמע שוקיירי את הצעת הנשיא המצרי, לא המתין. הוא מיהר לעזה. כזכור, לא סופחה רצועת־עזה למצריים מעולם, אלא הושארה כאיזור פלסטיני נפרד, תחת שילטון מצרי.

שוקיירי בא אל העיר, בישר בהתרגשות שממשלת מצריים החליטה להכיר ביישות פלסטינית לאומית. התגובה היתה ספונטאנית ומוחצת. התלהבות אדירה הציפה את המוני הפלסטינים בעזה. שיכור־ניצחון, הכריז שוקיירי על הקמת אירגון לשיחרור פלסטין.

כך נוצרה עובדה מוגמרת. לעבד־אל־נאצר לא היתה כל ברירה אלא לקבלה בסבר־פנים יפות. הוא הפך פטרון של אש"ף, ושוקיירי הפך בן־חסותו.

התוצאה היתה הפוכה מזו שהנשיא המצרי התכוון לה, כאשר שיחרר את הג'ין הפלסטיני מן הבקבוק.

הוא לא רצה לקיים פיסגה ערבית שתדון בסיכסוך על מי־הירדן, שמא יביא הדבר למילחמה. עכשיו הוא נאלץ להסכים לפיסגה ערבית, שבמרכזה עניין מפוצץ הרבה יותר — שיחרור פלסטין.

ועידת־הפיסגה הערבית הראשונה התכנסה כבר ב־ינואר 1964 באלכסנדריה, והיא החליטה על הקמת „האירגון לשיחרור פלסטין" ו„צבא השיחרור הפלסטיני" (יחידות סדירות מטעם אש"ף, ששולבו בצבאות המדינות

* זהו אותו בניין שנהרס על־ידי מטוסי צה"ל במילחמת־החתשה האחרונה.

הערביות). כעבור כמה חודשים, במאי—יוני 1964, הוקם אש"ף רישמית, בוועידה שהתקיימה בירושלים.

פתח פותח באש

בינתיים, **הרחק** ממישחקי־התכסיסים של המדינות הערביות, אירע תהליך שהיה לו, בטווח הרחוק, חשיבות יותר גדולה.

באיזור המיפרץ הפרסי, שם התרכזה אינטליגנציה פלסטינית חדשה בנסיכויות הנפט, הקים איש פלסטיני בשם יאסר ערפאת את אירגון פתח.

אש"ף היה גוף כאילו־ממלכתי, על־מיפלגתי. פתח היה תנועה פוליטית, מיפלגה לוחמת. הוא סיפק לתנועה הפלסטינית את הכוח הדוחף.

לאחר מכן נפוצו שמועות רבות על מקורות פתח, ועל מוצאו הפוליטי של ערפאת עצמו. נאמר עליו שהוא בא מן האחים המוסלמים. לדברי אנשי־פתח מוסמכים, אלה הן שטויות.

היו שראו גם בשם „פתח" עצמו משמעות מוסלמית־דתית־קנאית. כי „פתח" פירושו: כיבוש למען האיסלאם. אולם השם האמיתי של התנועה הוא „חרכת תחריר פלסטין" (התנועה לשיחרור פלסטין). „פתח" אינו אלא צירוף ראשי־התיבות של השם במהופך, בדרך של מישחק־מילים מן הסוג המקובל גם בישראל. לא ערפאת המציא שם זה, אלא איש אחר, שמת בינתיים.

ייחודו של ערפאת היה בכך שהוא החליט לפתוח בפעולות צבאיות — בלי קשר לסיכויים, לאפשרויות ולמימדי־הכוח של התנועה. הוא הטיף לתורה פשוטה: על הפלסטינים לבצע פעולות כדי לקבוע את עובדת נוכחותם העצמאית בזירה, וכדי למנוע התפשרות בין מדינות־ערב וישראל על חשבון הפלסטינים.

אי־אפשר שלא לתעב את האכזריות שבה בוצעו רבים ממעשי־הזוועה של פתח. אולם אי־אפשר גם להכחיש שהם השיגו את שתי המטרות שערפאת הציב להם.

עצם גישתו של ערפאת נושא בחוב אי־אמון מוחלט בכל ממשלות־ערב — אי־אמון המהול במרירות, המהווה את אחד ממרכיבי התודעה הפלסטינית החדשה. הוא מבצבץ בכל שיחה עם אדם השייך למחנה זה.

כאשר הציג ערפאת את הקו הזה, טענו נגדו רבים מן הפלסטינים ש„זה לא הגיוני" (סיסמה זו נשארה חרותה על לוח ליבם של מייסדי פתח). יריבי ערפאת הציעו להקים תחילה מערכת של תאים במקומות־הריכוז של העם הפלסטיני, כדי להכין את המאבק כראוי. על כך ענה ערפאת: „אם נקים תאים בשכם ובחברון, יבואו הישראלים ויכבשו את הערים האלה."

בינואר 1965 פתח במיתקפה הפידאית על ישראל, ונלכד ליד בית־גוברין הפידאי הראשון שהפך לגיבור התנועה: מחמוד חידג'אזי. הוא נדון למוות בישראל, דינו הומתק, והוא הוחלף כעבור שנים תמורת ישראלי שהיה שבוי בידי פתח.

בהתקפה זו החל פרק חדש.

פגישה בכראמה

פתיחת **הפעולות** של פתח איחתה את הקרע בין הפלסטינים והסורים. הסורים הבינו כי כדאי להם לתמוך בפתח, אם רוצים הם לגרור את עבד־אל־נאצר למילחמה שהוא אינו רוצה בה.

בסוריה עצמה היתה נטושה באותה עת מערכה בין שלושה פלגים. ערפאת נקט קו זהיר, השליך את יהבו על סיעתו של הרמטכ"ל אחמד סויידאני, (הנמצא עתה במעצר בסוריה).

שיתוף־הפעולה בין פתח והצבא הסורי הניב פירות. במשך 1965, 1966 ו־1967 הלכו ורבו התקפות פתח בישראל, שתוכננו בסוריה. הדבר הגביר את המתיחות בגבולות ישראל, ויצר אווירה של משבר — עד להצהרות המפורסמות של הרמטכ"ל יצחק רבין וראש־הממשלה לוי אשכול, על הצורך בהפלת המישטר הסורי.

הכל התקדם לפי תוכניתו של ערפאת.

פתח חדר גם למקומות שבהם אי־אפשר היה לשוקיירי, ראש אש"ף, לפעול. כי שוקיירי, שנחשב כמשרת של עבד־אל־נאצר והמדיניות המצרית, היה מוחרם בסוריה, ומסיבות אחרות גם בירדן. אלג'יריה היתה נעולה בפניו, מפני ששם השתלט הוארי בומדיין, שלא סלח לעבד־אל־נאצר את תמיכתו ביריבו, אחמד בן־בלה.

ביוני 1967 חגג ערפאת את ניצחונו. בִּיגלל פעולות פתח, הגיע העימות בין ישראל וסוריה לשיא.

מול מה שניראה כהכנה לפלישת צה"ל לסוריה, הכניס עבד־אל־נאצר את צבאו לסיני, גירש את כוח או"ם וסגר את מיצר טיראן. ישראל נאלצה לצאת למילחמה.

בתום מילחמה זו, היתה לישראל ההזדמנות האחרונה לבלום את אש"ף ופתח.

אמר לא מכבר אחד מראשי אש"ף: „בתום מילחמת 1967 היתה לישראל הזדמנות גדולה להשיג את השלום. היא יכלה לסגת מן השטחים הפלסטיניים שכבשה, ולמסרם לידי מנהיגות פלסטינית מקומית, יחד עם כריתת שלום עם עבד־אל־נאצר. ישראל לא הבינה שדווקא עם התפטרותו הפך עבד־אל־נאצר מנהיג העולם הערבי, מפני שכל הערבים נוכחו לפתע לדעת שאין לו תחליף. עימו יכלה ישראל להשיג שלום." *

הזדמנות היסטורית זו הוחמצה.

למילחמת ששת־הימים, היו שתי תוצאות, שמעטים בישראל הבינו אז את משמעותן.

ראשית, בפעם הראשונה מזה דור אוחדו כל שיטחי פלסטין תחת שילטון אחד — הכיבוש הישראלי. שלושה ענפים נפרדים ומנותקים של המישפחה הפלסטינית — תושבי עזה, תושבי הגדה המערבית וערביי ישראל עצמה — שבו ונפגשו.

שנית, תנועת פתח היתה המנצחת הערבית היחידה של חרפת המילחמה: המפלה הרסה את יוקרת הצבאות הסדירים של מצריים, סוריה וירדן, ורבצה עליהם במשך זמן רב. ואילו פתח נותר בשטח ככוח לוחם שהמשיך לבדו במאבק, ושהחזיר לכל הערבים את כבודם.

התאריך הגדול הבא בהיסטוריה של התנועה הפלסטינית הוא ה־20 במארס, 1968.

באותו יום פשטו כוחות צה"ל על בסיס הפידאיון בעיירה כראמה, מעבר־לירדן. התוצאה נראתה לערבים כניצחון ערבי מוחץ. הכוחות הערביים גרמו אבידות כבדות לצה"ל, ונסיגת צה"ל נראתה כבריחה משדה־הקרב. בניצחון זה בלטו אנשי פתח — והם ראו את עצמם ככוח הערבי הראשון מזה דור שהנחיל מפלה לצה"ל.

בשביל הישראלים, היתה פעולת כראמה עוד אחת מפשיטות צה"ל, ולאו־דווקא המוצלחת בהן. אבל הפלסטינים מדרגים את הפעולה הזאת כאחת הקרבות המכריעים בהיסטוריה הערבית, והם מזכירים בנשימה אחת את קרב הירמוך (שנת 636, ניצחון צבא האיסלאם על הצבא הביזנטי, שפתח את ארץ־ישראל בפני הערבים), קרב חטין (1187, הקרב ליד טבריה בו הביס צלאח־אל־דין את צבא ממלכת־ירושלים הצלבנית), קרב אל־ג'לוד (1260, הקרב ליד מעיין חרוד, בו הביס הצבא המצרי את הצבא המונוגלי, והציל את העולם הערבי מידי המונגולים), וקרב כראמה.

„אין זה מיקרה," אמר אחד מראשי פתח, „שכל ארבעת הניצחונות האלה הושגו סמוך לירדן."

* כזכור, הצעתי אז בכנסת ובהעולם הזה את שני הדברים האלה בדיוק. במיכתבי ללוי אשכול, ב־9 ביוני 1967, תבעתי ממנו להציע לתושבי השטחים המוחזקים להקים לאלתר מדינה פלסטינית, בתמיכת ישראל.

ערפאת: כאריזמה, כפייה וזקן

האיש ליד המדורה

הילה **החדשה** של פתח הפכה אותו האירגון הדומיננטי בקרב העם הפלסטיני. לא היה מנוס מהשתלטותו על אש"ף.

שוקיירי הרברבן, הדמגוג איש הדור הישן שהבטיח לזרוק את ישראל לים, סולק מהנהגת אש"ף אחרי מילחמת ששת־הימים. במשך זמן־מה שימש במקומו יחיה חמודה, עסקן פלסטיני ותיק מרמאללה. אך דור חדש של פלסטינים, שצמח בקרב אירגוני הפידאיון, בוגר מערכת־החינוך המפוארת של אונר"א, הבטיח לפידאיון את השילטון באירגון „המדינה בדרך."

ב־10—17 ביולי 1968, ארבעה חודשים אחרי קרב כראמה, התכנסה המועצה הלאומית הפלסטינית ה־4 בקאהיר, ובה זכו פתח ואוהדיו לרוב בפרלמנט ובממשלה של אש"ף. כעבור זמן קצר הפך יאסר ערפאת יו"ר הוועד־הפועל של אש"ף, בצד כהונתו כראש פתח, ולאחר־מכן גם נתמנה רשמית כמפקד העליון של כל הכוחות הפלסטיניים.

בישראל ידוע ערפאת כמיפלצת מן הקאריקטורות של דוש וחבריו, טרוריסט מגואל בדם, ארכי־מרצח. איך הוא נראה בעיני הפלסטינים?

יאסר ערפאת הוא דמות עממית. הוא טיפח את דימויו האישי כאדם שאינו עוסק בפוליטיקה מיפלגתית, עומד מעל לכל הפלגים ומייצג את התנועה בכללותה. בעזרת הכפייה והזקן זיהה את עצמו עם הלוחמים. הוא האיש המבקר אצל מישפחות החללים בבקתות שלהם במחנות־הפליטים, היושב לייד המדורה יחד עם הלוחמים, הבודק את עירנותם של זקיפים בלילות ומטיף לשמירת נקיון הנשק.

לזרים לא קל לראות את הכאריזמה של האיש — אך אין־ספק שלגבי הפלסטינים הוא אישיות כאריזמאטית ממדרגה ראשונה. הוא הינו המנהיג הבלתי־מעורער של התנועה.

מסבירה אישיות פלסטינית: „אנחנו, הפלסטינים, איננו דומים לסורים, שיש להם תמיד הרבה מנהיגים. אנחנו דומים למצרים, שיש להם תמיד רק מנהיג אחד. לעם הפלסטיני היה בכל שלב רק מנהיג יחידי. כאשר ערפאת יחליט לעלות על דרך מסויימת, העם הפלסטיני כולו יילך אחריו."

מדוע, אם כן, סבל ערפאת את גיבושם של אירגוני

(המשך בעמוד 26)

נקודת המיפנה: יחידות צה"ל בקרב כראמה, בחודש מרס, 1968

תמרורים

מ ו נ ה • לתפקיד יועץ ראש־הממשלה יצחק רבין לעיתונות והסברה, **דן פתיר** (43), יו"ר האיגוד הארצי של עיתונאי ישראל, יליד הארץ, בוגר האוניברסיטה העברית בירושלים במדעי־המדינה והיסטוריה, אב לשלוש בנות, התחיל את הקאריירה העיתונאית שלו לפני 23 שנים בדבר, היה כתב ועורך ספורט, כתב כלכלי וצבאי ו־

דן פתיר
קארריירה של 23 שנים

לאחרונה כתב לענייני־מיפלגות. במקביל שימש כפרשן מדיני בגלי־צה"ל וכתב ב־ארץ של עיתון־הערב הבריטי איבנינג ניוז, שימש בזמנו כעורך־התוכניות העבריות ב־בי.בי.סי., ובין השנים 1969 — 1964 כיהן כיועץ לעיתונות והסברה של שגרירות ישראל בוושינגטון בשעה שרבין כיהן בה כשגריר.

מ ו נ ה • כיו"ר מועצת האמנות של התיאטרון הקאמרי, לשלוש שנים נוספות, אלוף (מיל.) **אפרים בן־ארצי** (65), שנולד בפולין, היה סגן־אלוף ב־צבא הבריטי במילחמת העולם ה־שנייה, שימש כניספח צבאי בוואשינגטון, היה, אחרי פרישתו מצה"ל, מנכ"ל חברת המים מקורות, כיהן בין 1956—1967 כמנכ"ל אל־על.

בן־ארצי

נ ח ו ג • בהוליבוד, יום־הולדתו ה־50 של השחקן **פול ניומן**, הנשוי לשחקנית ג'ואן וודוורד ואב לבת ובן שעברו כבר את גיל ה־20.

ע ו מ ד י ם ל ה י נ ש א • הכוכב ההוליבודי **קארי גרנט** (71), שהיה נשוי כבר ארבע פעמים, והעיתונאית **מורין דונאלדסון** בת ה־28.

נ פ ט ר • בתל־אביב, מהתקף־לב, בגיל 72, **יעקב טימן**, מראשוני שחקני הסאטירה בארץ, נולד ברוסיה, סיים שם בית־ספר תיכון, למד שנה אחת מישפטים באוניברסיטה ובבית־ספר לאמנות התיאטרון. עלה לארץ ב־1925, ממייסדי ושחקני תיאטרון הקומקום ותיאטרון המטאטא אותו ניהל במשך שנים רבות. מחוץ להופעותיו על הבמה היה מגמגם, אך משעלה להופיע, שר ודיבר בשטף. אחיו, שהיה גם הוא שחקן, נרצח ב־1947 בהתקפה על גן־הווי שליד הירקון.

נ פ ט ר • בבלגראד, מהתקף־לב, בגיל 73, הפרשן הצבאי הצרפתי גנראל **אנדרה בופר**, שהיה מפקד הדיוויזיה השנייה של חיל־הרגלים הצרפתי באלז'יר, מונה ב־1958 לסגן רמטכ"ל צבא צרפת וב־1960 לנציג ארצו בנאט"ו, שהה בבלגראד על־פי הזמנת הצבא היוגוסלבי, כתב מאמרי־פרשנות רבים, שהאחרון בהם — על מילחמה ישראלית־ערבית חדשה, פורסם לפני שבועיים בהעולם הזה.

נ פ ט ר • בגיל 88, פרופסור **אריה דוסטרובסקי**, מחלוצי הרופאים והחוקרים בשדה הדרמאטולוגיה (מחלות העור) בארץ, מייסד המחלקה לדרמאטולוגיה בבית־החולים הדסה בירושלים, וממניחי היסוד לבית־הספר לרפואה של האוניברסיטה העברית בירושלים, הדיקן הראשון של בית ספר זה, עלה לארץ מרוסיה ב־1919, ניהל במשך 36 שנים את מירפאת העור בבית־החולים הדסה.

בוגרי תיכון
נמשכת ההרשמה לבתי המדרש
לציור ואמנות
לשנות הלימודים תשל"ו

אם ניחנת בכשרון לציור ואמנות הענק ממנו גם לאחרים. הכשר עצמך להוראה במקצוע מעניין זה.

רשימות בתי־המדרש
(*) = יש פנימייה

		טלפון
1.	סמינר בית־יעקב למו"ג, ירושלים, רחוב ברנדייס (*)	02—534302
2.	ביהמ"ד הממלכתי למורים לציור ולאמנות, הרצליה, „גבעת הסופר" נורדאו 50	03—937254
3.	„תלפיות" — בימ"ד מ"ד מאוחד, תל־אביב, רחוב מלצ'ט 29	03—281461
4.	בית־הספר לחינוך של התנועה הקיבוצית „אורנים" — אוניברסיטת חיפה, דואר קריית טבעון (*)	04—932143
5.	ביתמ"ד הממלכתי למו"ג באר־שבע, רחוב וינגייט (*)	057—77573

משרד החינוך והתרבות/המחלקה להכשרת עובדי הוראה. ירושלים. קרן היסוד 15

אם המיפלגות פושטות רגל -

יש למנות להם כונסי־נכסים!

יש אומרים שמעשה המיפלגות הגדולות, המבקשות לחלק ביניהן כמאה מיליון לירות מכספי המדינה, הוא בבחינת מעשה־שוד.

האומנם?

הטלוויזיה הישראלית טורחת להראות לנו, מדי־יום, מה זה מעשה־שוד. למעשה כזה יש תכונות מסויימות ומובהקות.

השודדים מתארגנים במחתרת. הם חורשים את מזימתם בחשאי. בשעה הייעודה הם מתפרצים לתוך הבנק, כופתים את השומר, פותחים את הקופה בעזרת חומר־נפץ ובורחים עם הכסף, כשהמישטרה דולקת אחריהם במירוץ מטורף.

כל התכונות האלה חסרות כאן.

ראשי־המיפלגות לא התארגנו במחתרת, אלא במקום הפומבי ביותר במדינה — מיזנון חברי־הכנסת. אין הם טיפוסים מן העולם התחתון, אלא שליטי העולם העליון.

הם לא כפתו את שומרי־הקופה. הדבר לא היה נחוץ. שהרי הם־עצמם שומרי קופת־המדינה.

ממילא אין גם צורך לפוצץ את הקופה. מפתח הקופה נתון בידיהם. הם יכולים להוציא מתוכה ככל העולה על רוחם. משום כך גם לא ירדפו אחריהם שומרי־החוק.

איזה חוק? הכנסת מחוקקת

עצמו בחר באותן מיפלגות, לפני זמן לא־רב.

■ ■ ■

אם אין כאן שוד, ואין מעילה, מה יש כאן?

יש כאן חוצפה תהומית.

המיפלגות הגדולות טוענות שהן שקועות בחובות. ומאחר שהן ממלאות תפקיד ציבורי, כך הן טוענות, מן הראוי שהציבור ישלם את החובות.

אם לא ישולמו החובות, יחדלו המיפלגות לתפקד. בלי מיפלגות — אין דמוקרטיה. משום כך, על־פי היגיון פשוט, חובה דמוקרטית היא לשלם את החובות. ראשי המיפלגות, המשלשלים את ידיהם לתוך קופת הציבור והמבקשים להוציא מתוכה בין 60 ל־100 מיליון לירות במסווה של „הלוואה," ממלאים אך חובה דמוקרטית.

כיצד נולדו החובות האלה?

מזה שנתיים פועל במדינה חוק מימון המיפלגות. באופן אוטומטי, בדייקנות של שעון, משלמת המדינה, באחד בכל חודש, לכל מיפלגה המייוצגת בכנסת, תשלום נדיב לכיסוי הוצאותיה.

גם מי שמקבל את העיקרון של מימון ממלכתי למיפלגות (ובמדינות רבות נחשב הדבר כעיקרון דמוקרטי מתקדם) מוכרח להודות

למיפלגה גדולה — כמו מיפלגת־העבודה, חרות, הליברלים והמפד"ל — משלם הציבור בדרך זו מיליונים רבים.

■ ■ ■

לאן נעלם כל הכסף הזה? מה טיב הקופה שהוא נשפך לתוכה, והנראית כחבית ללא תחתית?

המיפלגה הישראלית המצוייה היא גן־עדן של חוסר־אחריות. אין בה ניהול סדיר, ואין בה ביקורת יעילה.

חוק מימון הבחירות (להבדיל מחוק מימון המיפלגות בשאר ימות השנה) מחייב רישום מדוייק וביקורת קפדנית. אך שאר הכספים הזורמים למיפלגות,

הם ניהלו את המשק המיפלגתי שלהם בחוסר־אחריות גמור, החליטו על פעולות שלא היה להן כיסוי כספי, ונהגו בביזבוז משווע.

ביזבוז זה הוא אחד מסימני־ההיכר של החיים המיפלגתיים בארץ, מקיר אל קיר. נדמה שאין כימעט מיפלגה המכלכלת את מעשיה בהיגיון כלשהו, תוך שאיפה לניהול רציונלי מן הסוג המקובל במשק היצרני.

מחלה זו איננה נחלת המיפלגות הגדולות בילבד. לפני כמה ימים פירסמה מיפלגה קטנה — „התנועה לזכויות האזרח" — חשבון שנתי של הוצאותיה. הפירסום נועד לשים קץ לריגונים בתוך

תנו באקשיש!

את החוק. ראשי המיפלגות הגדולות שולטים בכנסת.

■ ■ ■

אם אין כאן שוד, אולי זוהי מעילה?

לא, אפילו מעילה אין כאן.

מה זאת מעילה? נניח שמנהליו של בנק שקועים בחובות. הם מחליטים לחלק ביניהם את רכוש הלקוחות, המופקד בכספות הבנק. הם פותחים את תיבות־הפלדה, מוציאים את התכשיטים והמטבעות היקרות, מחלקים את הכל על פי מפתח הוגן, בהתאם לדירוג של המנהלים.

האם יש כאן מיקרה כזה?

בהחלט לא.

המדינה איננה בנק. הכספים שבידיה לא הופקדו בה מרצון, על־ידי לקוחות הרוחשים לה אימון.

הכסף נלקח ממשלמי־המיסים בכוח, בתוקף חוק. את החוק מחוקקת הכנסת. בכנסת שולטים ראשי־המיפלגות. אם עולה על דעתם לחוקק חוק המאפשר להם לחלק ביניהם את כספי הציבור, הרי הם פועלים בתוקף תפקידם.

אין ראשי־המיפלגות דומים, חלילה, לאנשי הצוות של אונייה, המחליטים למכור את האונייה בחו"ל, לחלק ביניהם את הכסף, ולברוח לארגנטינה.

אין הם דומים גם לחבר־המנהלים של בית־חולים, המחליטים למכור את מלאי הרפואות של המוסד לנרקומאנים, כדי לכסות את החובות הפרטיים של ראשי־המחלקות.

בהחלט לא. מעשים כאלה הם בלתי־חוקיים. ואילו הכנסת איננה מסוגלת כלל לפעול בניגוד לחוק. הכנסת היא היוצרת את החוק.

על כן, הכל בסדר. הכל חוקי. אין לציבור שום זכות להתמרמר, שהרי הוא־

שיישומו בישראל הוא בגדר שערורייה.

מיפלגה קטנה, שיש לה נציג אחד בכנסת, מקבלת עכשיו 8750 לירות לחודש. אין זה הרבה. אבל סיעה שיש לה 50 נציגים בכנסת, מקבלת סכום זה פי חמישים. כאילו זקוק אותו עסקנצ'יק, היושב במקום ה־50 והמרים את ידו כרובוט על־פי צו המצליף, לאותו סכום לשם הסברת עמדותיו כמו מיפלגה עצמאית קטנה, בעלת ייחוד רעיוני.

השיטה כולה הומצאה כדי לאפשר למיפלגות הגדולות להעביר לכיסן את כספי המדינה. עכשיו מסתבר שלא די בכך. הן שקועות בחובות.

מניין, לכל הרוחות, צצו חובות אלה?

■ ■ ■

יכול אדם תמים לחשוב שכספי המימון השוטף לא הספיקו, בגלל ריבוי ההוצאות בתקופת הבחירות.

אין מה לדאוג. בשתי מערכות־הבחירות האחרונות פעל חוק מימון הבחירות, המכסה ביד נדיבה את כל הוצאות הבחירות של המיפלגות המייוצגות בכנסת — נוסף על המימון הרגיל.

גם חוק זה מבוסס על המפתח השערורייתי, המאפשר לסיעה בעלת 50 מנדאטים להוציא פי־חמישים יותר מאשר סיעת־יחיד. משום כך היו המיפלגות הגדולות משופעות בסכומי־עתק. לא היה להן הרבה מה לומר, אבל הן אמרו זאת ברעש גדול, ובהרחבה רבה.

יש להוסיף על כך את כספי המימון ההסתדרותי, המבוסס על אותו עיקרון שערורייתי, ואת הסכומים הכבירים שה־מיפלגות ה„ציוניות" מחלקות לעצמן מתחת לשולחן בסוכנות היהודית.

כולל הכספים הממלכתיים, אינם מחייבים ביקורת אמיתית.

אנשי־המנגנון השולטים במיפלגה יכולים לחלק את הכסף בינם לבין עצמם, לטייל על חשבונו בחו"ל בליוויית הנשים ו/או הידידות, להעניק לעצמם „הלוואות" לרכישת דירות פרטיות, להחזיק ידידות במסווה של מזכירות ומשרתים פרטיים במסווה של נהגים, לשהות במשך שנים בנכר כ„שליחים", לכסות חובות פרטיים ולעשות בכסף כאוות נפשם.

זוהי האריסטוקרטיה האמיתית של המימסד — חבורת טפילים יקרים.

במרוצת השנים נתגלו פרשות רבות מכל הסוגים האלה. הפירסום לא הזיק לגיבוריהן, אלא אך הגביר את תיאבונם של אחרים לטפס בסולם המיפלגתי ולהגיע אל שולי הקערה.

עכשיו מציגים את החשבון המצטבר בפני האזרח — אותו מיסכן שאינו יכול לנסוע לחו"ל על חשבון הזולת, שאשתו היא מזכירתו היחידה, ושהנהג שלו חובש כובע של „אגד" או „דן".

■ ■ ■

נעלים לרגע עין מן השחיתות הכללית השוררת בצמרת המנגנונים המיפלגתיים. נניח, ברוחב־לב, שכל החובות האלה אומנם נובעים מהוצאות לגיטימיות של פעולה מיפלגתית.

כאשר עסק מיסחרי רגיל מוציא הוצאות העולות בהרבה על הכנסותיו, הוא פושט־רגל. אין הוא יכול לרוץ אל קופת־המדינה ולקבל צ'ק לכיסוי ההפרש. ממנים לו כונס־נכסים.

גיזברי המיפלגות הוציאו — על־פי עדות עצמם — כספים שלא היו להם.

המיפלגה. אך הוא נותן מקום לכמה שאלות חמורות.

קשה להבין מה יש להתפאר בחשבון זה. מיפלגה של שלושה מנדאטים בכנסת, שעבודתה הפרלמנטרית דלה ביותר, ותרומתה לאוצר־המחשבה המדיני קרובה לאפס, הוציאה בשנה אחת — שנה ללא בחירות — סכום הקרוב ל־700 אלף לירות!

בהשוואה למימדי המיפלגה, זהו סכום פנטסטי, המעיד על ביזבוז משווע.

גם המיפלגה־האחות, „תנועת שינוי", עוררה תשומת־לב בעיקר במסעי־פירסומת בזבזניים, שלא היתה להם דוגמה בחיים המיפלגתיים. המקורות הכספיים של ביזבוז זה נשארו לוטים בערפל.

חלק גדול מן הביזבוז של שני גופים אלה נראה כמייועד להרשים זה את זה, כהכנה לאיחוד ביניהם.

עם כל הכבוד להחלטת ר"צ ושינוי להפגין בשערי הכנסת נגד „השוד המיפלגתי" — שתיהן היו מיטיבות לעשות אילו החליטו, בו־זמנית, לקצץ באופן דראסטי בביזבוז השורר אצלן.

■ ■ ■

אין כל צורך לתת למיפלגות אף אגורה שחוקה אחת מעל למימון השוטף שהן מקבלות. לא כמענק ולא כ„הלוואה," ובוודאי לא בתקופה של משבר, אינפלציה דוהרת וסכנת אבטלה ומצוקה.

אם יש למיפלגות חובות, יואילו בטובן לצמצם את מנגנוניהן, להקטין משכורות והוצאות, למכור נכסים ולפרק חברות־בת כושלות.

האלטרנטיבה הסבירה היחידה היא למנות להן כונסי־נכסים.

יופי זה גם עניין של צבע

מרי קוואנט, האופנאית הבינ־לאומית המכתיבה מה נלבש וכיצד נתאפר.

פורים בפתח ועימו מגיעה תקופת המסיבות. דומה כי השנה רצוי לך במיוחד להשתעשע במסיבה כדי לשכוח את הידוק החגורה, השפעת והמצב בארץ הגורמים לדאגה לחרוט קמטים על פניך.

לכי למסיבה או לנשף כשאת מגזימה בעליזות באיפורך, תלבושתך ואולי גם תתחפשי! חשתדלי להתפרק ולהשתעשע כראוי.

נסי איפור מיוחד לנשפים: זהו איפור בו תיראי יפה וזוהרת. ועתה גשי ל־מלאכה — השתמשי בגוון הבסיס (מייק אפ) והפודרה הרגילים שלך, מעל ל־סומק בו את תמיד משתמשת העלי איי גלוס ורוד המעניק לסומק ברק זוהר. עיניים: איי גלוס לבן על כל העפעף עד לגבה, מעליו איי גלוס אפור־פנינה Moody grey — וטשטשי. קחי מברשת דקה של איי ליינר, העלי עליה מעט מאיי גלוס הלבן ו־ציירי קו ריסים דק מעל הריסים ה־

עליונים ומתחת לריסים התחתוניים. מתחת לגבה ציירי עם המכחול והאיי גלוס הלבן פרחים קטנים או כוכבים מסביב לעין עד הרקה, או בזווית העין בלבד. שימי מסקרה בנדיבות ורצוי ריסים מלאכותיים. שפתיים: תחמי את קו השפתיים בעזרת עפרון חום או שחור וטשטשי. העלי על השפתיים שפתון אדום כהה ועליו שימי בעזרת האצבע מעט Gloss pot המעניק ברק לשפתיים.

רמז שכדאי לנסותו: ציירי כוכב קטן על הלחי. איפור זה זוהר ויפה במידה ואינך מתחפשת.

היי פאם פאטאל

אם בתחפושת חשקה נפשך מה דע־תך להיות פאם פאטאל אמיתית? ל־פאם פאטאל השתמשי בגוון בסיס בהיר מאד Pale putty, עליו שימי פודרה בהירה Translucant. את הסומק העלי בצורה מאורכת אלכסונית. ל־סומק השתמשי ב־Sex pot. עיניים: בסיס איי גלוס לבן על כל העפעף. על הבסיס השתמשי בשלישיה של ג'יפרס פיפרס בגוונים סגולים Tiddly pink. ראשונה עד לשקע העין שימי את הצללית בגוון סגול חציל. מעליה עד קרוב לגבה — סגול בהיר ולמעלה ורוד.

מתחת לקו הריסים התחתונים סגול כהה. העבירי קו דק של איי ליינר שחור וגמרי איתו בקו אלכסוני דק על הרקה. גם בעפעף התחתון עשי קו דק של איי ליינר וגמרי אותו בקו מק־ביל לקו מהעפעף העליון. את פנים העפעף התחתון מלאי בעפרון שחור.

שימי ריסים מלאכותיים ארוכים ו־עבי אותם במסקרה.

ציירי בעזרת עפרון שחור נקודת חן על הלחי. שפתיים כהות (שפ־תון 50 אדום־שחור). לאק כהה מאד (81). אביזרים: פומית ארוכה לסיג־ריה, כובע לבד שחור באלכסון ומעליו צעיף מלמלה המסתיר את עינייך, שמ־לה שחורה צמודה ארוכה, מחרוזות פנינים ארוכות וכפפות שחורות ארו־כות, חיוך מונה ליזה ומבט מסתורי.

תוכלי לשרך דרכייך

אם את ילדה טובה ומתחשק לך יום אחד בשנה לשרך דרכייך הנה איפור בסיסי לנערת טלפון, יצאנית, זמרת מועדוני־לילה וכו': מייק אפ כהה והרבה סומק כתום Hot Sand. שימי את הסומק בצורה עגולה על הלחי. עיניים: צלליות טורקיז בנדיבות רבה. שימי איי ליינר שחור בקו עבה ו־חרגי מן העין. עשי קו גם על קו ה־ריסים התחתון.

שימי ריסים מלאכותיים עליונים ו־תחתונים ועבי אותם עם מסקרה. שפ־תיים: אדום שחור עם קונטור מוד־גש אותו תעשי בעזרת עפרון שחור. התלבושת בהתאם למקצוע שבחרת.

מרכז ההדרכה של מרי קוואנט פתוח לשירותך ולהנאתך
בואי לעדכן עצמך בחידושי האופנה האחרונים של לונדון.
בואי לקבל ייעוץ אישי בטיפול ואיפור פנים. בואי ותהיי
אורחת שלנו.
מרכז ההדרכה של מרי קוואנט, ת"א, רח' רחל 6, פתוח בימים
ג' וה' בשעות 4—6 אחה"צ.
להתראות.

אל תתעצלו לכתוב למדור על בעיות היופי שלכן, כל פנייה תיענה הן באופן אישי והן בכתב. כתבו אל „מרי קוואנט", ת.ד. 40020, ת"א.

במדינה

וגור. פצצה ערבית התפוצצה בירושלים, ופצצה יהודית בגיבעת־אולגה.

האזרח הישראלי היה עסוק בסנסציות היומיות. כרגיל, לא היתה דעתו פנוייה למאורעות המתרחשים מעבר לגבולות ול־ימים. תושבי האי הפסיכולוגי ששמו יש־ראל אינם מתעניינים במה שמתרחש ביב־שות אחרות.

אולם מצפונה ומדרומה של ישראל הת־רחשו מאורעות, העשויים להשפיע השפ־עה רבה על עתידה.

אגם ערבי. בדרום נמשכה מילחמת־שיחרור של בני אריתריאה נגד אדוניהם האתיופיים.

לכאורה, אין זה נוגע לישראל. זהו מאבק פנימי בין האריתריאים, שהם ברובם מוס־למים, נגד האתיופים, שהם נוצריים. ארית־ריאה (הקרוייה כך על פי השם הרומאי של ים־סוף) היתה עצמאית במשך תקופות רבות בהיסטוריה, ובתקופות אחרות היתה קשורה באתיופיה, בתימן או במצריים.

היא גיבשה את ייחודה בחמישים הש־נים שבהן היתה מושבה איטלקית — מסוף המאה שעברה עד אמצע מילחמת־העולם השנייה. אז נכבשה בידי צבא בריטי, שכלל יחידות קומנדו מארץ־ישראל.

אין ספק שבמוקדם או במאוחר יזכו האריתריאים בעצמאותם. למראית עין, אין הדבר משנה את המצב לרעת ישראל, מכיוון שגם אתיופיה ניתקה את יחסיה עם ישראל, אחרי שהיתה במשך זמן רב קשורה עימה בקשרים גלויים ומוסווים הדוקים ביותר.

אולם, למעשה ינחית שיחרור אריתריאה מכה מוחצת על ישראל. כי המדינה החדשה תהיה מוסלמית־קיצונית. כמו סומאליה ה־סמוכה, היא תהיה „ערבית יותר מן הער־בים." צבא־השיחרור האריתריאי קשור גם עתה בפידאיון הפלסטיניים, למד את שיטותיהם וקיבל גיבוי מדיני בסוריה ובבירות ערביות אחרות.

כשיעבור החוף האריתריאי לידיים עויי־נות, ייסגרו סופית כל חופי הים האדום בפני ישראל. סעודיה ושתי המדינות התי־מניות במיזרח, מצריים, סודאן ואריתריאה במערב, ייהפכו את ים־סוף לאגם ערבי. איראן וקניה תהיינה התחנות הקרובות ביותר, הפתוחות לאוניות מאילת.

נשק וכסף. תהליך חמור לא פחות החל מסתמן בצפון.

עד כה שמרה תורכיה על נייטרליות אוהדת בסיכסוך הישראלי־ערבי. הדבר נבע, בין השאר, מקשריה ההדוקים עם ארצות־הברית.

לפתע הורעו היחסים בין שתי מדינות אלה, ותורכיה מאיימת בסנקציות שונות על ארצות־הברית, שהפסיקה את מישלו־

(המשך בעמוד 20)

חיילי צבא־השיחרור האריתריאי
וגם קומנדו מארץ־ישראל

העם

עסקני־מיפלגות ונזקקי־סעד

יש רק דרך אחת למנוע את השערורייה: שביתת מיסים!

האם יכול האזרח הישראלי להשפיע על מעשי השילטון?

שוב הוצגה השאלה הזאת בצורה פשו־טה ונוקבת. לא על רקע של מחדלי־מילחמה ונושאים מופשטים דומים, אלא על רקע נושא מוחשי מאין כמוהו. כל ילד יכול להבין אותו בנקל.

זה מול זה עומדים החזקים ביותר וה־חלשים ביותר: עסקני־מיפלגות ונזקקי־סעד. הממשלה מתכוונת להעביר כמאה מיליון לירות לכיסיהם של עסקני־המיפ־לגות (ראה הנדון), ולהקטין את הקיצבות לציבור האומלל ביותר במדינה: נזקקי־הסעד, הזקנים והחולים.

אין כימעט אדם בישראל שאינו מת־נגד לכך בחריפות. אך להתנגדות כללית זו אין כל ערך.

הפגנה אומללה. חוסר־האונים של הציבור הופגן השבוע בצורה מבישה. שתי תנועות ניסו בגלוי להפקיע את ה־עניין לצרכיהם המיפלגתיים, לסחוט ממנו הון מיפלגתי כלשהו. תחת שיקראו לתנועה ציבורית גדולה, הזדרזו לקרוא מיפ־לגות ר"צ ושינוי להמונים לבוא להפגנה מטעמן. ההמונים באו — 42 איש, רובם עסקני שתי התנועות עצמן. מצלמת־הטל־וויזיה התביישה להראות חבורה אומללה זו, השתהתה תחת זאת על השלטים המוד־פסים, שפיארו את שתי המיפלגות.

פעולות אינטרסנטיות קטנות, הפגנות עלובות, הצהרות של עסקנים זריזים ושאר תכסיסים של יחסי־הציבור לא יסכלו את המזימה, ולא יטהרו את האווירה.

לכך יצלח רק מכשיר אחד: שביתת־מיסים של אזרחי ישראל.

ורק תנועה כלל־לאומית, ספונטנית ועל־מיפלגתית, יכולה להוליד מחאה כזאת.

הבידוד הגובר

החוף האחרון בים־סוף עומד להיסגר סופית בפני ישראל

קיסינג'ר בא ונסע. ברגז התפשר עם פרס

הממונה על הכנסות המדינה מכניס למדינה

מאת

יגאל לביב

מאות אלפי צופי הטלוויזיה חזו השבוע בתופעה מדהימה. על המסך הקטן הופיע רואה־החשבון דן בבלי, שתקף קשות את מנגנון גביית המיסים בארץ, קבע כי הסכום שאינו נגבה — גדול יותר מסך כל גביות המיסים בישראל.

לפי הערכתו של בבלי, רואה־החשבון המימסדי, הועלמו בשנת 1974 כ־8 מיליארד לירות מס־הכנסה. • העיתונאי־הלוחם, ברוך נאדל, העריך את העלמות־המס ב־15 מיליארד, פירט בשידור שורה של האשמות על התעלמות שילטונות מס־ההכנסה מענפים שלמים, הגורפים הון ללא תשלום מס־אמת.

מולם התייצב משה נוידרפר, הממונה על הכנסות המדינה, שיצא להגנה טוטאלית על מנגנון גביית־המסים, פסק כי לא ניתן לגבות מס־אמת מיהלומנים, למשל, כיוון שיש חשש כי יעזבו את הארץ, והוסיף גם כי מקבלני קו בר־לב לא ניתן היה לגבות מס־הכנסה משך תקופה ארוכה.

אין זו הפעם הראשונה שנוידרפר יוצא להגן על ענפי המתעשרים, שהוא זה המאפשר להם לא לשלם מס־אמת. מאז הפך מנהיג מנגנון הכנסות המדינה, בשנת 1969, פוחת חלקם של העצמאיים והחברות בהכנסות ממיסים, וגדל הנטל המוטל על שכירים.

בתקופת נוידרפר פורחת שיטת „התחשיבים הענפיים," במקום שומות לכל מיפעל. שיטה זו, עיקרה שפקידי מס־ההכנסה בירושלים קובעים בצורה שרירותית כמה, לפי דעתם, מרוויח מיפעל בענף מסויים, והוא משלם מס לפי קביעה שרירותית זו, בלי כל קשר להכנסותיו האמיתיות.

שורה ארוכה של ענפים פורחים, מיהלומנים ועד סטייקיות וקבלנים, משלמים לפי תחשיב ענפי, צוברים מיליארדים מהכנסות לא־מוצהרות — אותם מיליארדים שרואה־החשבון דן בבלי והעיתונאי ברוך נאדל מדברים עליהם.

נוידרפר הוא אחד האחראים העיקריים להתפתחות זאת, שעיקרה הידוק־החגורה על השכירים והתרת כל רסן מעל המתעשרים התעשרות קלה. לכן מעניין לראות כיצד דואג לעצמו האיש המטיף להידוק חגורותיהם של אחרים.

■ ■ ■

משה נוידרפר נולד בשנת 1924 בעיירה קומראנו שבפולין. בשנת 1935 עלה ארצה, וכבר בהיותו בן 14 יצא לעבודה כשליח בבנק. לאחר־מכן התקבל לעבודה באגף מס־ההכנסה המנדאטורי, למד בערבים, וב־1943 קיבל תעודת בגרות מאוניברסיטת לונדון. עשרים שנה לאחר־מכן קיבל גם תעודת רואה־חשבון. בין התקופות הספיק להשתלם שלוש פעמים בארצות־הברית.

כאשר הוקם מנגנון הכנסות־המדינה, עם קום המדינה, הצטרף אליו נוידרפר, והכיר את בונה מנגנון־המדינה, זאב שרף. בשנת 1954 התמנה מפקח מחוזי של מס־ההכנסה, ושנת לאחר־מכן יצא להשתלמות בארצות־הברית. בשנת 1958 עבר לירושלים, לתפקיד סגן נציב מס־ההכנסה.

כאשר התמנה עוזי שטיינברג לתפקיד נציב מס־ההכנסה, במקום אברהם גיבעוני, פסחו על נוידרפר, שראה עצמו מועמד מתאים. הוא החליט לעזוב את עיר־

אחיו היהלומן הסתבך - אך הבורסה הוציאה אותו מן הבוץ

הבירה, חזר לתל־אביב בדרגה נמוכה יותר: פקיד־שומה מיספר 2.

בשנת 1966 פסחו עליו שוב. הממונה על הכנסות המדינה דאז, שימחה גפני העדיף למנות כנציב מס־ההכנסה, במקום שטיינברג, את יעקב תמיר. נוידרפר נפגע שנית מן הקיפוח הבולט. מקורביו סיפרו כי אין מקדמים אותו כיוון שמישפחתו פעילה במיפלגת הליברלים העצמאיים, אולם יודעי־דבר הזכירו ויכוח על שומה שהוצאה לחברה גדולה, שאושר לה סכום גדול כהפסד.

על כל פנים, בשנת 1969 צלח לו מזלו. זאב שרף התמנה כשר־האוצר, ומינה את נוידרפר כממונה על הכנסות־המדינה במקומו של גפני. היתה זו קפיצה עצומה

האוצר מימן לו דירה - והוא

לנוידרפר, שפיתאום מצא עצמו ממונה גם על יעקב תמיר.

אחד הדברים הראשונים שעשה היה ביטול הוראה, האוסרת על מפקחי מס־ההכנסה להתרועע עם נישומים.

הוא עצמו ידוע בקשריו הטובים עם הנישומים הגדולים. בין ידידיו היו אילי־הון כמו יעקוב להב, גרשון רוזוב ויקותיאל פדרמן.

■ ■ ■

נוידרפר היה מיודד מאד גם עם נישום גדול אחר, עובד בן־עמי. עוד בשנת 1961, כאשר היה פקיד־השומה מיספר 2, קנה מחברת אשדוד של בן־עמי מיגרש באשדוד, בשטח של 900 מטר, תמורת 12.5 אלף לירות בילבד. בן־עמי לא יכול היה להתלונן על יחס שילטונות מס־ההכנסה אליו. נעשה עימו הסכם תשלום־מסים נדיב בצורה מפליגה, שזכה לביקורת קטלנית מצד בית־המישפט המחוזי בתל־אביב (העולם הזה 1924).

אחד הפרקים המופלאים בחייו של נוידרפר הוא הגנתו הטוטאלית על היהלומנים. הדבר לבש השבוע צורה מגוחכת. במשך ישנים טען נוידרפר כי אי־אפשר לחייב יהלומנים לנהל ספרים כחוק, שכן אז יברחו מן הארץ. בתירוץ זה מאפשר מינהל הכנסות־המדינה לענף המרוויח ביותר לשלם כמס אחוז זעום בלבד מן המגיע ממנו.

אולם השבוע הודיע נשיא בורסת היהלומים, משה שניצר, כי הענף יהיה מוכן לנהל ספרים כחוק. הוא ביקש רק למצוא פיתרון לבעיית הקבלות הניתנות ליהלומנים בחו"ל, במחירים פיקטיביים. עמדה זו היא סטירת־לחי לנוידרפר, מגן היהלומנים.

לנוידרפר עצמו יש מידע אישי ישיר על הקורה בענף זה. אחיו הוא יהלומן ותיק וידוע.

לפני כמה שנים, כאשר אחיו היה שותף עם יהלומן אחר בעסק יהלומים, הסתבכו השניים בחובות קשים. וראה זה פלא: בעוד ששותפו של האח הוכרז פושט־רגל, והוצא מחברותו בבורסת־היהלומים, לא ננקטו צעדים דומים נגד אחיו של הממונה. האח־היהלומן ממשיך לעסוק במיקצועו עד היום, ונשאר חבר בבורסת־היהלומים.

נוידרפר אינו מופיע באמצעי־התיקשורת

היהלומנים ושאר פטורי־המס רואים בו את פטרונם

כמגן על נגריות או סטייקיות. הוא בחר דווקא בענף־היהלומים.

לפני כמה מאות שנים התפרסם באנגליה הגיבור העממי האגדי רובין הוד, ששדד את העשירים והעביר את שללו לעניים. מה שעושה משה נוידרפר במדינת־ישראל יכול לזכות גם אותו בתואר רובין הוד — אבל של העשירים.

כאשר התמנה לתפקיד הממונה על הכנסות־המדינה, קיבל גם ארנון גפני מינוי בכיר יותר: תפקיד הממונה על התקציבים. תפקידיהם של השניים חייבו אותם לעבור לגור בירושלים. והם קיבלו עזרה ממדינת ישראל לרכישת דירות שם. שניהם קנו דירות ברחוב הרצל 114, בבית של חברת שיכון עובדים. שטח כל דירה 112 מטר, ובכל אחת מהן ארבעה חדרים.

ארנון גפני עבר לגור בדירתו החדשה בירושלים. נוידרפר סיפר כי קיבל מענק ממשלתי והלוואה תקציבית בסכום כולל של כ־30 אלף לירות, ממחיר הדירה שהיה 83 אלף לירות.

עובדה היא, כי מאז קנה נוידרפר את הדירה ועד היום, הוא אינו גר בה, וממשיך לגור בדירתו בתל־אביב. את הדירה בירושלים הוא משכיר. נוידרפר קיבל כ־30 אלף לירות מכספי המדינה כדי לקנות דירה לעצמו, למען יעבור לגור בירושלים, ותחת זאת הוא משכיר את הדירה לאחרים.

■ ■ ■

נוידרפר אמר כי יעבור לגור בדירתו בירושלים, וכי נשאר לגור בתל־אביב רק בגלל מחלת אביו. עובדה נוספת היא כי הוא נוסע מדי־יום מדירתו שבתל־אביב למישרדו בירושלים (ולוקח עימו, כטרמפיסט, את יושב־ראש ועדת־הכספים של הכנסת, ישראל קרגמן, המקבל הוצאות לשם נסיעה במונית לירושלים).

ממישרד־האוצר מקבל נוידרפר הוצאות־נסיעה לירושלים מתל־אביב, בניגוד מפורש לתקשי"ר, הקובע כי פקידים גבוהים בדרגתו חייבים לגור בעיר שבה הם עובדים.

מאחר שחם מאד לנסוע יום־יום בקיץ הישראלי מתל־אביב לירושלים, היה נוידרפר החלוץ מבין פקידי האוצר שהתקין במכוניתו מזגן־אוויר מחוץ לתקן. התקנת המזגן היתה, כמובן, על חשבון משלם־המיסים.

חגיגות הממונה

* בראיון שנתן להעולם־הזה (1931) בספטמבר 1974, העריך בבלי כי בשנת 1973 ניתן לגבות עוד 6 מיליארד לירות.

אתה והלירה

בנק ארץ־ישראל בריטניה:

עוד מיליארד ל"י הפסד!

שרים בממשלת מערב־גרמניה הבטיחו לקבוצת בנקים גרמנית, להפעיל לחצים על ממשלת ישראל בפרשת התמוטטות „בנק ארץ־ישראל—בריטניה" בלונדון. כמה בנקים גרמניים השייכים למיפלגה השלטת, הסוציאל־דמוקרטית, הפקידו סכומים נכבדים בבנק בלונדון, ביניהם הבנק המחוזי של הסן (15 מיליון מרקים גרמניים), הבנק המחוזי של מיינץ (מיליון דולר).

בארצות־הברית התארגנה קבוצה גדולה של חברי בית־הנבחרים המייצגים מדינות, שבהן פועלים בנקים אמריקאיים שהפקידו כספים בבנק „בריטניה" בלונדון. הבנקים האמריקאיים העיקריים הם „בנק אוף אמריקה" (2 מיליון דולר באמצעות חברה איטלקית), „צ'ייס מנהטן" (2 מיליון דולר), „יונייטד קליפורניה בנק" (2 מיליון דולר), „פארסט ויסקונסין" (1.8 מיליון דולר), „פרנקלין נשיונאל" (2 מיליון דולר), ו„מרצ'נט בנק אוף אינדיאנפוליס" (2.4 מיליון דולר).

בבריטניה הודיע ה„בנק אוף אינגלאנד," כי יגיש תביעה מישפטית נגד „בנק ישראל" על סירובו לשאת באחריות לפיקדונות הבנקים בבנק „בריטניה" בלונדון. ה„בנק אוף אינגלאנד" שיגר שני מיברקי־איום, שעוררו את המפקח־על־הבנקים **מאיר חת** ואת מפרק הבנק, **יוסף מילוא**, לצאת בבהילות לאנגליה. התפתחות זו היא בניגוד מוחלט לדיווחים שמסר נגיד „בנק ישראל" **משה זנבר** לראש־הממשלה ולשר־האוצר, כי אשר החליטו לא להסכים לכל הסדר בלונדון.

קבוצה של בנקים שווייציים כבר הודיעה באופן לא־רישמי לבנקים ישראליים כי תעשה הכל למניעת מתן אשראי בינלאומי לגופים ישראליים. כמה בנקים שווייציים גדולים הפקידו אף הם כספים בלונדון, ביניהם „קרדיט סוויס," „יו.בי.אס" ו„בנק פופולאר." בין הנפגעים גם בנקים איטלקיים נודעים, כמו בנק „פריואטה פיננסיה" (4.6 מיליון דולר) וכן בנק „איטליאנו־ישראל" השייך לממשלת ישראל.

בין הבנקים שהפקידו כספים גם בנק „מונטריאול" הקנדי (1.3 מיליון דולר); בנק „פופולר ספניול" (מיליון דולר); „אסטאדו בנק אוף סן־פאולו" מברזיל (חצי מיליון דולר); בנק „אלאנדו אקציון" מפינלנד (2.1 מיליון דולר); „סוונסקה בנק" משוודיה (2.3 מיליון דולר); „אינדוסטריאל בנק אוף יפאן" (1.1 מיליון דולר); „קיובה בנק" מיפאן (מיליון דולר).

סך הפיקדונות הזרים ב„בנק ישראל—בריטניה" בלונדון עולה על 100 מיליון לירות שטרלינג. טענת הממשלות הזרות היא, כי אין הבדל בין הפקדות בבנק בלונדון או בישראל וכי מאחר ש„בנק ישראל" מחזיר את ההפקדות לבנקים שהפקידו בישראל, עליו לעשות כך גם בלונדון.

אם תיכנע ממשלת ישראל לתביעה, יגדלו הפסדיה בגין תפיסת הבנק במיליארד לירות נוספות על 250 מיליון הלירות שכבר הפסידה בבנק בישראל. אם הממשלה לא תסכים, עלולה כל המערכת הפיננסית של המדינה בחו"ל להיפגע.

סיירת הנשכחות

נא לא לצחוק. זה ברצינות. ובכן, בישיבת ועדת־התברואה של עיריית תל־אביב סיפר האחראי לתברואה מטעם הנהלת העיר, **אריה קרמר**, כי בדעתו להקים סיירת־נשכחות. כאשר פערו כל הנוכחים עיניים תמהות, הסביר כי כשם שיש לשר **גד יעקובי** סיירת־בטיחות ול„צ'יצ'" יש סיירת שיפור־חזות־העיר, יקים הוא סיירת מיוחדת שתסייר בעיר, ותודיע על כל מה שנשכח בה, כגון ערימת אשפה ששכחו לפנות, מירפסת ללא רישיון ששכחו להרוס, או כל מיטרד אחר.

סגן קרמר (עם עו"ד נאמן)
עוד סיירת

החניון של „חן"

בעיקבות פירסום במדור זה אודות הדיון בוועדת בניין־ערים בתל־אביב, על הפיכת קולנוע „חן" בכיכר דיזנגוף לשלושה בתי־קולנוע, שיגרה הנהלת „חניון־הכיכר" מיכתב למערכת העיתון, ובו הודיעה כי מעולם לא הקציבה 15 מקומות־חנייה לקולנוע „חן", כפי שנאמר בפרוטוקול ועדת בניין־ערים, שצוטט כאן.

המיכתב הקפיץ ממקומו את חבר ועדת בניין־ערים התל־אביבית **נחום רז**, שתבע מייד בדיקה כיצד נמסר לוועדה כי „חניון־הכיכר" הקציב 15 מקומות־חנייה לקולנוע, ועל סמך זה דנה הוועדה בבקשה.

אגב, רז מנע בימים אלה את אישור הוועדה ל„בנק דיסקונט," שרצה לפתוח סניף במקום בית־המרקחת ששכן שנים רבות בכיכר דיזנגוף. רז טען כי יש להילחם נגד הפיכת העיר לסניף בנקאי אחד גדול, כאשר הבנקים קונים את בתי־הקפה והחנויות הוותיקות בכל הרחובות המרכזיים, ופותחים סניפים.

העדרויות וקנסות

מי מצפה מבעלי־מיפעל שיתבע לקנוס את „מקורות", למשל, על הפסקת מים שגרמה שיבושים בייצור?

מי מצפה שבעלי־מיפעל יתבע לקנוס ספק חומרי־גלם על שהחומרים איחרו, ולכן נפגע הייצור?

איש אינו מצפה לכך. אם כן, מדוע מבקשים התעשיינים ומומחי המכון לפיריון־העבודה, לקנוס עובדים על היעדרויות מעבודה? מה ההבדל בין כוח־עבודה, חומר־גלם או כל אמצעי־ייצור אחר? כאשר הבנק מאחר לאשר למיפעל הלוואה, וגורם לפיגורים, האם יגיש בעל־המיפעל תביעה נגד הבנק?

מדוע סבורים התעשיינים ומומחי המכון שיש לנקוט אמצעים על היעדרות רק נגד השכירים? כל בעל־מפעל מנוסה יודע שעליו להחזיק מלאי של חומרי־גלם. כל בעל־מיפעל נבון מחזיק מלאי של מזומנים בבנקים. הוא מחזיק בקו־ייצור רזרווי, למיקרה של תקלה. ובכן, מדוע לא יחזיק גם עובדים רזרוויים?

להחזיק מלאי, עולה יותר מאשר לשלם משכורות לכמה פועלים נוספים. כדי לייצר לפי לוח־זמנים, יש צורך ברזרווה של אמצעי־ייצור מכל הסוגים, וכן של כוח־הייצור — העובדים. על ההעדרויות ניתן להתגבר לא באמצעות קנסות, אלא על־ידי הגדלת מיספר העובדים ברזרווה מתאימה.

הדירות של ראש העירייה

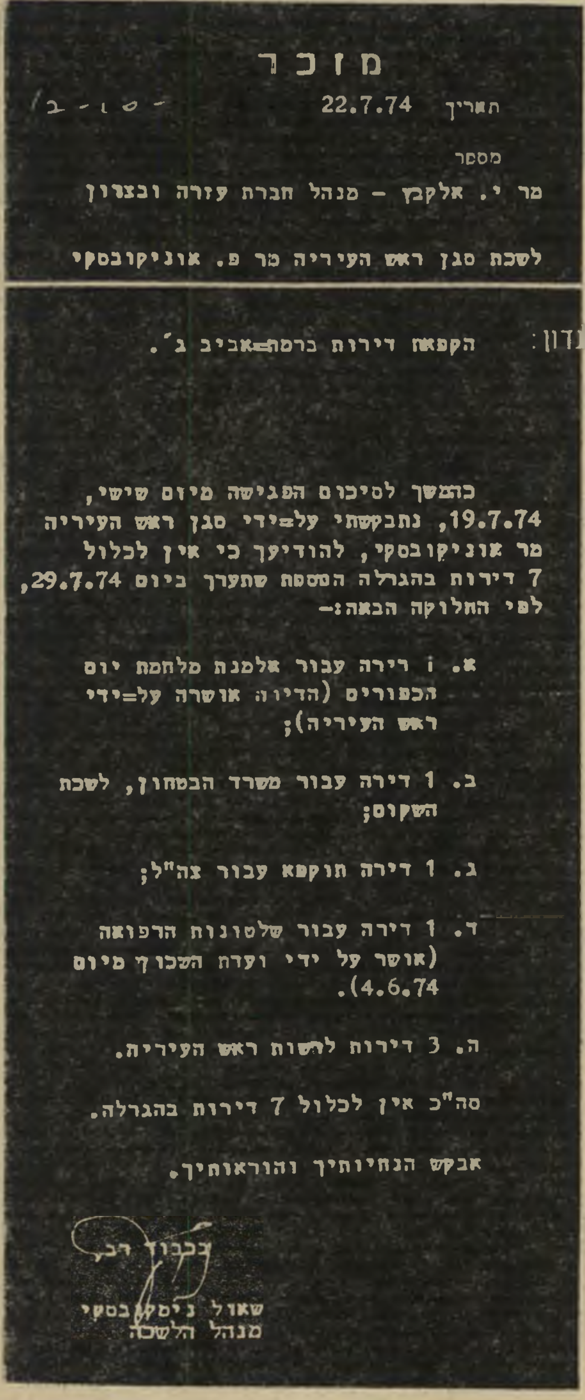

מזכר

תאריך 22.7.74   ב-ו-ס/

מספר

מר י. אלקבץ - מנהל חברת עזרה ובצרון

לשכת סגן ראש העיריה מר פ. אוניקובסקי

נדון: הקפאת דירות ברמת־אביב ג׳.

בהמשך לסיכום הפגישה מיום שישי, 19.7.74, נתבקשתי על־ידי סגן ראש העיריה מר אוניקובסקי, להודיעך כי אין לכלול 7 דירות בהגרלה הנספת שתערך ביום 29.7.74, לפי החלוקה הבאה:–

א. 1 דירה עבור אלמנת מלחמת יום הכפורים (הדירה אושרה על־ידי ראש העיריה);

ב. 1 דירה עבור משרד הבטחון, לשכת השקום;

ג. 1 דירה תוקפא עבור צה"ל;

ד. 1 דירה עבור שלטונות הרפואה (אושר על ידי ועדת השכון מיום 4.6.74).

ה. 3 דירות לרשות ראש העיריה.

סה"כ אין לכלול 7 דירות בהגרלה.

אבקש הנחיותיך והוראותיך.

בכבוד רב,
שאול ניסקובסקי
מנהל הלשכה

המיזכר המופיע בתצלום מדבר בעד עצמו. הוא מספר כי לפי הנחיותיו של ראש עיריית תל־אביב **שלמה** („צ'יצ'") **להט**, הוצאו שבע דירות מקבוצת הדירות המצומצמת העומדת להגרלה לזוגות צעירים ברמת־אביב. לגבי ארבע מהן יש פירוט באשר לשימושים שלהן.

שלוש דירות הועמדו לרשות ראש־העירייה. דובר ראש־העירייה מסר, בתגובה, כי שלוש דירות אלו הוחזרו למיכסת הדירות המוגרלת. סגן ראש־העירייה, **פרץ אוניקובסקי**, אמר, כי רק דירה אחת מתוך השלוש אכן הוחזרה, ועוד שתיים נמסרו לשתי אלמנות, לפי הנחיית ראש־העירייה.

כאן צריך להיעצר רגע, ולשאול שאלה. נכון כי כאשר עושים מעשה עבור נכה או אלמנה או צה"ל, מסתתמות הטענות. אולם למרות אי־הנעימות שבחקירה, יש מיסגרות המספקות דירות לצה"ל, או לנכים או לאלמנות, ויש מיסגרות המיועדות רק לזוגות צעירים.

הדירות שברמת־אביב ג' מתוקצבות עבור זוגות צעירים, שיש להם זכויות לדירות כשם שלאלמנות יש זכויות. כאשר מקטינים ממיכסתם בניגוד לסדר הטוב, אין זה צודק. נוסף לכך, מדוע דווקא הדירות שייעד ראש־העירייה לאלמנות בסעיף ה' במיכתב, לא עברו אישור כמו הדירה לאלמנה בסעיף א'? מה ההבדל בין דירה שניתנה לאלמנה בסעיף הראשון, לבין שתי דירות שניתנו, לדברי אוניקובסקי, לאלמנות מתוך השלוש שבסעיף ה'?

מקרר 400 תדיראן

מקרר 400 תדיראן

המקרר שתוכנן בידי גברים עבור נשים לפי דרישותיהן.

מי במוך יודעת עד כמה חשובים הפרטים הקטנים במקרר גם אנו יודעים זאת לכן, כינסנו 36 נשים - עקרות בית ובעלות מקצועות שונים. כולן העירו את הערותיהן. מהנדסינו הקשיבו ורשמו והתוצאה: מקרר 400 המקרר שאינו כמו כולם.

במקרר 400 שטח פנימי גדול במיוחד (400 ליטר), דפנות דקים במיוחד בעלי בידוד פוליאוריטן, גובה המדפים ניתן לשינוי, יותר שטח לאיכסון ביצים (30 ביצים), הגלגלים מורכבים בגוף המקרר, דושה מיוחדת לפתיחה ברגל, מקום מיוחד לסיפולוקס ועוד הרבה

הרבה פרטים קטנים וגדולים שעשו את מקרר 400 - מקרר טוב באמת. למקרר 400 5 שנות אחריות (למערכת הסגורה) ושנה אחריות לחלקי הפלסטיק ולרכיבים החיצוניים מקרר 400 - אספקה מיידית בכל סניפי תדיראן ובחנויות המובחרות.

תדיראן שיווק ושרותים בע"מ טלוויזיות * מזגנים * מערכות סטריאו * רדיו למכוניות * סוללות * פנסים * מוצרי תאורה * מחשבי כיס

סניפים: תל-אביב, רח' קרליבך 27, טל' 285151. ירושלים: רחוב שמאי 9, טל' 234867, 231315. חיפה: כיכר מאירהוף 5, קרית אליעזר, טל' 539292. באר-שבע: רח' חדסה 22, טל' 79526.

פירסום סלד

במדינה

(המשך מעמוד 16)
חי־הנשק אליה. גרמו למשבר חברי הקונגרס האמריקאי, התלויים בקולות המהגרים היוונים בארצות־הברית.

אחת הסנקציות האפשריות היא התקרבות תורכית־ערבית. התורכים מאיימים להשיג את הנשק הדרוש להם בעזרת הכסף הערבי, ממקורות לא־אמריקאיים.

אם יתקדם תהליך זה, עלולה גם תורכיה להצטרף בפועל למחנה העויין לישראל.

פרופ' אופנהיימר
איחוד או שיתוק

מיזרחן אמיתי*
עצמות או גוף

על מצבו העלוב של מחנה־השלום בישראל. „כל עוד לא יתאחד מחנה־השלום על כל פלגיו, אין כל חשיבות לדבריו!" התריע.

הקהל בקולנוע תכלת בתל־אביב, שהיה מורכב ברובו מאוהדי מפ"ם, מרי, מוקד ורק"ח, ושכלל את כל המיהו־מי של מחנה־השלום, מחא כפיים. בו במקום נתקבלה החלטה בלתי־יזומה: לקרוא לאיחוד מחנה־השלום לאלתר.

קול מן הכלא. במרכזו של יום־העיון, שנקרא על־ידי „הוועד למען שלום צודק בין מדינת ישראל והארצות הערביות" („ועד בולוניה"), עמדה שאלה המעסיקה עתה את הציבור הנאור, ושיעסיק מחר את המדינה כולה: האם לנהל משא־ומתן עם אש"ף?

טען שימחה פלפן, מי שהיה ראש המחלקה הערבית של מפ"ם: „עלינו לחיות עם הפלסטינים, או למות עם הפלישתים!" יוסי אמיתי, המיזרחן הצעיר מקיבוץ גבולות, תישווה את תקומת התנועה הלאומית הפלסטינית לחזון העצמות היבשות. אורי אבנרי תיאר את תולדות אש"ף (ראה עמודים 13—12), ודיווח על שיחות עם אישים פלסטיניים. גם שאר המש־

חוקר פלפן
דו־קיום או מוות

תתפים בוויכוח — ד"ר אמנון קפליוק היהודי וד"ר אמיל תומא הערבי — עמדו על השינויים שחלו בעמדות אש"ף, ועל התנאים הדרושים כדי לפתוח בהידברות עימו.

האיש שעורר את העניין הרב ביותר היה היה דווקא מומחה כלכלי: ד"ר חיים דרין־דרבקין ניתח את סיכויי־החיים הכלכליים של מדינה פלסטינית שתקום בגדה וברצועה, הוכיח שדרושים רק כחמישה מיליארד דולר כדי לתת למדינה כזאת תשתית כלכלית איתנה. תקציבי־הביטחון השנתיים של מדינות המרחב עולים בהרבה על סכום זה.

תרומה יוצאת־דופן לוויכוח: מיברק של העסקן הקומוניסטי מרמאללה, בשיר אל־ברגותי, העומד עתה למישפט בישראל בעוון ריגול, מפני שהעביר לצמרת המיפלגה בעומאן דו"ח על ההתפתחות בשטחים. הכריז אל־ברגותי מן הכלא: „כוחות אקטיביים בארצנו (פלסטין) נאבקים למען פיתרון צודק שיבטיח את הזכות של העם הישראלי והעם הפלסטיני לקיום לאומי עצמאי, במיסגרת שתי מדינות שכנות, החיות בשלום."

אשכנזים, ספרדים וערבים. החלק השני של יום־העיון הוקדש לוועידת־ז'נבה. גם כאן נוצרה אחידות־דיעות רבה בין המרצים: צריכים ללכת לוועידה. הזהיר ח"כ מאיר פעיל: צריכים ללכת, אך יש סכנה שהנציגות הישראלית תנסה לפוצץ את הוועידה מבפנים. נחום סולן, מזכיר המישמרת הצעירה של מפ"ם, היה תמים דעים עם אליעזר פיילר ורות לוביץ', שיש עתה סיכוי להשיג הסדר כולל בז'נבה.

תמיכה לדיעה זו באה מכיוון אחר: צ'רלי ביטון מהפנתרים, שהתלונן על שילטונו של מנחם בגין בשכונות־העוני, וטען כי בני עדות־המיזרח יכולים לשמש „גשר בין האשכנזים והערבים."

נתן ילין־מור, שהינחה את הוויכוח, הביע התרשמות אישית: התמיכה בישראל בעולם פוחת והולכת. בטלוויזיה האמריקאית הוא נשאל לאחרונה לא פעם על־ידי אזרחים פשוטים: „מדוע צריכה אמריקה לתמוך בישראל?" מסקנתו של ילין־מור: הזמן פועל נגד ישראל, ויש להגיע לוועידת ז'נבה במהרה.

קשר השתקה. אמצעי־התיקשורת, המבליטים כל הכרזה שיגרתית של עסקן מיפלגתי זוטר, כימעט החרימו את הכנס. הטלוויזיה והרדיו לא טרחו להופיע, דיווחו עליו במישפט סתמי. כימעט כל העיתונים קשרו נגדו קשר של שתיקה. מעריב, ידיעות אחרונות והארץ לא הקדישו לו אף מילה אחת.

ייתכן שהיתה לכך סיבה פשוטה: החלטות יום־העיון לא ערבו לאוזן של מי שחי עדיין בגן־עדן של טיפשים. נאמר בהן, בין השאר, על דעת כל המשתתפים:

- „לא ייתכן שלום אמת בין ישראל והעולם הערבי בלי השתתפותו של העם הערבי הפלסטיני."
- „בסיס השלום יהיה דו־קיום בשלום, זו בצד זו, של מדינת ישראל ומדינת פלסטין."
- „על ישראל לפלס דרך להידברות ישירה בינה ובין העם הפלסטיני, שבה יהיה כל צד מיוצג על־ידי ההנהגה הלאומית המוכרת שלו."
- „על מדינת ישראל להביע את נכונותה לשאת ולתת עם האירגון לשחרור פלסטין על בסיס של הכרה הדדית, הפסקת פעולות האלימות ותחירה להסדר שלום בין מדינת ישראל הריבונית ובין מדינה פלסטינית ריבונית."
- „טובת ישראל מחייבת את כינוסה בהקדם של ועידת־השלום בז'נבה, בהתאם להחלטות מועצת הבטחון 242 ו־338, בהשתתפות כל הצדדים הלוחמים, ובכללם הנציגות המוסמכת של העם הפלסטיני. ההשתתפות המשותפת בוועידת־ז'נבה תהווה ראשית ההכרה ההדדית הרישמית."

בריאות

בין הצרעת לנזלת

חפחד מפני הצרעת הוא אגדה בלתי־מבוססת שיש לעקרה מן השורש

„חולי הצרעת מסתובבים סביבנו, אוכלים איתנו במיסעדות, נוסעים יחד איתנו באוטובוסים וחוזרים כל יום לבתיהם, אחרי יום־העבודה. האגדה על האי הבודד — מחנה־הריכוז — נשארה בגדר אגדה." דיברי ד"ר עמוס ארנון ממישרד־הבריאות.

תרופה למחלה. מאז שנת 1948 ועד לסוף שנת 1973, נתגלו בארץ 230 מיקרים חדשים של מחלת הצרעת. בדרך־כלל מתגלים בין שישה לשיבעה מיקרים חדשים מדי־שנה. רוב הנפגעים במחלה הם אנשים מבוגרים.

מתוך 230 מיקרי צרעת שהופיעו בישראל מאז 1948, נפגעו 11 ילדים מתחת לגיל 15. 74 נפגעים אחרים היו בגילים שבין 15 ל־25. מאז שנת 1948 מתו, מסיבות שונות, 200 אנשים שהיו חולי צרעת.

הצרעת, המחלה האיומה, ששמה בלבד מעורר חלחלה, הפכה פחות מסוכנת מהנזלת, כאשר נתגלתה תרופה לה, לפני כ־25 שנים. בשנת 1874 גילה הבקטריולוג הנורווגי הנסן את חיידק הצרעת, והמחלה נקראה בשמו, מחלת הנסן.

התרופה אינה מרפאת, אומנם, אך היא מפסיקה את התפתחות המחלה, ומנטרלת את סכנת ההידבקות מחולה לבני־מישפחתו, או לכל אדם אחר. התרופה היא מסוג האנטיביוטיקה, והחולה נאלץ לקחת את הכדורים מדי יום ביומו.

קשה מאוד להידבק בצרעת, מאחר שתקופת הדגירה שלה יכולה להימשך משנה אחת עד 15 שנים. בישראל מפקח על מחלה זו ד"ר עמוס ארנון, ראש המחלקה לבריאות הציבור במישרד־הבריאות.

סיפר ד"ר ארגון: „נפגשתי פעם עם אשה צעירה ויפה, שחלתה בצרעת. לא היו אצלה שום סימנים חיצוניים למחלה. אין ספק שהיו סימנים על גופה, אך הבגדים הסתירו אותם. האשה היתה במצב־רוח טוב. היא התחתנה, ילדה ילדים, ועבדה כאקדמאית. זו אינה מחלה תורשתית.

דיעות

מחוץ לזרקור

הפירסומת

האם צריכה ישראל לדבר עם אש"ף? מיטב המומחים השתתפו ביום־עיון שקבע: כן!

את ההצגה גנב פרופסור לחקלאות, שלא דיבר „לעניין". כשבא תורו של חנן אופנהיימר הקשיש, חתן פרס ישראל לחוות את דעתו על ועידת־ז'נבה, העדיף לדבר

* עם בנו יותם.

ראשי המימשל האמריקאי מסתבכים בשערוריית בתי־האבות של ברגמן והולנדר

מי ידע מה?!

שערורייה חדשה מסעירה עתה את יהודי ארצות־הברית, והיא אינה נופלת בהיקפה משערוריית בתי־האבות של ברנארד ברגמן. אולם, בעוד על פרשת ברגמן נמסר דיווח חלקי בעיתונות הישראלית, הנה על הפרשה השנייה הוכרז קשר של שתיקה, כאילו לא היתה ולא נבראה. וזאת, למרות שהעיתונים הנפוצים ביותר בארצות־הברית מספרים עליה בהרחבה ובכותרות ראשיות.

זוהי שערוריית בתי־האבות של יוג'ין הולנדר, מראשי תנועת המיזרחי והיהדות האמריקאית, חבר המועדון האכסקלוסיבי ביותר של יהדות אמריקה, מועדון־הנשיאים.

יחד עם שמו של הולנדר נקשרים ב־

הרב ברגמן (במרכז) מסרב להעיד בפני ועדת הסנאט
„כדי שלא אפליל את עצמי...״

סנאטור יעביץ
בהנהלה

סגן-נשיא רוקפלר
במימשל

ראש-עיר בים
בבנק

שערורייה שמות המוכרים לאמריקאי הר־גיל הרבה יותר: ראש-עיריית ניו־יורק, היהודי אברהם בים; הסנאטור יעקב יעביץ; השופט הפדראלי יעקב פאשברג ואספן־התרומות הרפובליקאי הידוע שמואל האוסמן.

התעשרות משפחתית

במרכז השערורייה מתנוסס במ־פורש גם שמה של מדינת ישראל. שכן, חקירת הוועדה המיוחדת של מדינת ניו־יורק, בראשות הציר אנדרין שטיין, העלתה בין השאר כי הולנדר נהג לזקוף את הוצאות נסיעותיו לישראל לחשבון כספי בתי־האבות.

פרשת הולנדר היא כעין העתק של פר־שת ברגמן, אשר קיבלה השבוע מימד חדש בשל סירובו של זה להעיד בוועדת־החקירה של הסנאט האמריקאי. העיתונות האמריקאית טיפלה ארוכות בשאלה האם נתן סגן־נשיא ארצות־הברית נלסון רוק־פלר חסות לברגמן, כאשר בפרשה זו מעורב אותו אספן־תרומות שמואל האוסמן, שהיה ממקורביו של רוקפלר עת היה זה מושל מדינת ניו־יורק.

הולנדר (62) הוא נשיא־הכבוד של איר־גון בתי־האבות בניו־יורק ובעליהם של ארבעה בתי־אבות. על דרך הפעלתם של בתי־האבות שלו נמתחה ביקורת עירונית בשנים 1960 ו־1967.

בארצות־הברית משלמת המדינה תשלום קבוע לבתי האבות, לכל מיטה מוחזקת. ככל שבית־האבות חוסך בהוצאות ההחזקה, גדולים רווחיו. כך, למשל, בחקירה הנעשית עכשיו על בתי־האבות של ברגמן, הת־

נשיא־כבוד הולנדר
הרשת השנייה

ברר כי תחשיביו של ברגמן לגבי אחד מבתי־האבות שלו, זה שחוקם במקום מלון פארק קרסנט ברחוב ה־96 בניו־יורק, הראו כי המוסד יכניס בשנת 1973 רווח נקי של 833,500 דולר. זהו רווח של 1600 דולר לכל אחת מ־520 המיטות שבו, או החזרה — תוך שנה — של 57.5% מה־השקעה בהקמת בית־האבות, שהיתה 1.45 מיליון דולר.

אגב, ההוצאות שמסר ברגמן למחלקת הבריאות של ניו־יורק לגבי שנת 1973, הראו הפסד של 149 אלף דולר. נראה כי הפסד זה לא הדאיג אותו כאשר משך לעצמו ולשני בניו — סטנלי ומאיר — משכורות של 78 אלף דולר עבור שירותים שונים.

חקירת המצב הכספי של 40 בתי־האבות של ברגמן ושות׳ הראו, כי הם מכניסים מדי־שנה 40% על ההשקעה! דין־וחשבון פנימי של רואה־החשבון של ברגמן, שמואל דחוביץ, גילה כי השווי הנקי של רכושו של ברגמן עולה על 24 מיליון דולר, וכי בשנת 1974 לבדה הגדיל את הונו ב־4.3 מיליון דולר. (הסיפור המלא על ברגמן — העולם־הזה 1950, 1949, 1948).

אותו דחוביץ סירב להעיד לפני ועדת הסנאט האמריקאי בימים אלה בטענה כי עדותו עלולה להפליל אותו.

רשת בתי־אבות נוספת

מכאן שכאשר הגיע הולנדר לאר־צות־הברית בשנת 1952, לא סתם פנה מייד לעיסקי בתי־האבות, כמו ידידו ברגמן. הולנדר טען כי עשה כסף רב במיסחר במזון באירופה המרכזית בשנות ה־50׳, וכי כסף זה איפשר לו להתחיל את דרכו בארצות־הברית. כאן נכנס מייד לעיסקי בתי־האבות מהגדולים בניו־יורק.

בשנת 1970 נכנס להרפתקה גדולה, ה־נחקרת עתה ביסודיות. הוא הקים את בית־הספר לאמנות טורו, בבניין ברחוב ה־44, אשר נתרם על־ידי הממשלה הפדראלית.

הולנדר הוא יושב־ראש חבר הנאמנים של טורו, ועימו בחבר־הנאמנים יושבים ראש־עיריית ניו־יורק אברהם בים (שהיה קודם יושב־ראש אמריקן בנק אנד טראסט קומפני בניו־יורק, השייך לבנק סוויס־ישראל בשווייץ ולקבוצת פיליפ קלוצניק ואייב פיינברג. זה היה הבנק של עסקי ברגמן והולנדר. הסנאט האמריקאי דורש בימים אלו את חשבונותיו של ברגמן מן הבנק).

עוד ישבו בחבר־הנאמנים גם הסנאטור יעקב יעביץ, השופט יעקב פאשברג ושמואל האוסמן. בסוף שנת 1972 מכר הולנדר את ארבעת בתי־המחסה שלו לטורו, ב־29 מיליון דולר. טורו השכיר את בתי־האבות חזרה להולנדר תמורת 1.4 מיליון דולר לשנה. חוקרי הממשלה האמריקאית בוד־קים עתה גם את משמעויותיה של עיסקה זו. בינתיים הם גילו כמה דברים מעניינים ביותר.

קשר לפשע המאורגן

כך, למשל, התברר כי כל חשבונות דירת־הפאר של הולנדר כוסו על־ידי בתי האבות, כהוצאות רפואיות.

בתי־האבות שילמו גם את הוצאות נסי־עותיו של הולנדר לישראל, ואפילו את כל שאר הוצאותיו האישיות, כמו דמי־חנייה, כרטיסי־אשראי ועוד.

תשלומים כאלה הם בניגוד לחוק ה־אמריקאי, שכן בתי־האבות מקבלים מ־ממשלת ארצות־הברית הקצבות כדי לכסות את הוצאות אחזקת הזקנים, ולא את הו־צאותיו האישיות של בעל העסק.

בינתיים, בעוד שמה של ישראל נקשר בשערוריית הולנדר, נחשפים הקשרים ש־בין ברגמן לבין הפשע המאורגן האמריקאי. רוקו סקארפונה, שוטר־לשעבר במישטרת ניו־יורק, העיד בפני ועדת־הסנאט על קשריו עם ברגמן. הוא סיפר כי הוא מועסק בעבודות ביטחון שונות בבתי־האבות של ברגמן.

סקארפונה סיפר כי הוא חבר הליגה ה־איטלקית־אמריקאית של ג׳ו קולומבו, מ־ראשי הפשע המאורגן בניו־יורק. הוא גר בפנטהאוז שקיבל מברגמן. מוצאו ממייאמי בפלורידה, ולמרות גילו הגבוה (70 שנה) הוא עושה מפעם־לפעם עבודות ביטחוניות עבור ברגמן.

לדבריו בפני ועדת הסנאט, טילפן אליו ברגמן בספטמבר 1973 וביקשו לבוא לניו־יורק. הוא מכיר את ברגמן מזה תשע שנים. הוא טען כי אינו מכיר אישית את לנסקי, אם כי שמע שהוא בחור נחמד.

ועדת־הסנאט מאמינה כי סקארפונה מהווה את חוליית־הקישור שבין ברגמן לפשע המאורגן, וכי הוא היה גם ממונה על עניינים כספיים, אבל כל זאת יתברר — אם בכלל — בהמשך חקירות הסנאט.

בין שתי פרשיות אלו צצה פרשייה שלישית, שבה קשור ישירות סגן־נשיא ארה״ב נלסון רוקפלר, והדמויות המופיעות בה מקשרות בין ברגמן להולנדר.

דובר הסנאט של מדינת ניו־יורק, סטנלי סטיינגוט, העיד בפני ועדת־החקירה כי אספן־התרומות של המפלגה הרפובליקאית, שמואל האוסמן, הזמינו ב־מארס 1973 לבוא לפגישה עם רוקפלר וברגמן. האוסמן הוא גם אחד ממנהלי בית טורו של הולנדר. כאשר הגיעו למישרדיו של רוקפלר, שהיה אז מושל מדינת ניו־יורק, נכנס אליו האוסמן, ויצא בהודיעו כי רוקפלר מסרב להיפגש עם סטיינגוט.

דובר מטעם רוקפלר הגיב על כך ב־אמרו, כי סגן־הנשיא לא אישר מעולם פגישה כזו ולא התכונן לה, ולכן היא לא יצאה לפועל. הדובר אמר גם כי אינו זוכר אם נושא הפגישה היה בעיות בתי־האבות.

מסתבר כי האוסמן היה איש־הקשר בין רוקפלר לקהילה היהודית של ניו־יורק, והיה מארגן עבורו פגישות־פתע כאלו ללא הודעה מוקדמת.

יושב־ראש ועדת־החקירה המיוחדת כבר הזמין את האוסמן לחקירה גם בנושא הפ־גישה שהיתה אמורה להתקיים עם רוקפלר, תוך ימים אחדים תדווח העיתונות האמ־ריקאית מה באמת קרה שם.

ארצות חמות. „הצרעת נמצאת בדרך־כלל בארצות חמות, כמו בכל ארצות אמ־ריקה הדרומית, הודו ואפריקה, אך נפ־געו בה חולים בצפון־אירופה (בנורווגיה היו כמה מאות מיקרים). אנו מכירים, בארץ, את כל חולי הצרעת שלנו.

„המחלה מתחילה עם פריחה, פוגעת במחזור־הדם ובמערכת־העצבים. המקומות בגוף, שנפגעו, מאבדים את תחושת ה־כאב. זוהי מחלה ממושכת מאד, וגם אם החולה אינו מקבל טיפול, עוברות שנים רבות עד למותו.

„החולים מקבלים את התרופה חינם. אחרי בדיקות, ואחרי טיפול במשך כמה חודשים, נשלחים החולים לבתיהם. ב־בית־החולים הנסן, ליד ירושלים, מוחזקים כמה עשרות חולים. הם אינם מסוכנים לציבור, מבחינת ההדבקה, אך פשוט אין להם בית ואין להם לאן ללכת.״

לדעתו של ד״ר ארנון, יש לתקן את הטעויות שנעשו בתנ״ך ובמיסמכים עתי־קים, לגבי מגיפות הצרעת שפגעו, כבי־כול, ברבבות אנשים בכל הזמנים. ד״ר ארנון טוען שהצרעת אינה יכולה כלל להוות מגיפה, „מאחר שכימעט אין סי־כויים להידבק בה״.

„שנית,״ הוא אומר, „לפני אלפי ואפי־לו מאות שנים, היו תולים בצרעת את האחריות למותם של המונים שהיו נפ־געים במחלה בלתי־מוכרת כלשהי. היום, הצרעת היא מחלה שאינה מדאיגה אותנו כלל.״

סיפורה האישי של אריאלה מנצור בת ה־16, חברתו

הוא אהב אותה עד רצח!

גיבורת הדראמה

היתה אר
הז׳רוך מ
לשכנע את יוסי פאדובה להשליך את העוזי מידו
בכוח אהבתה, שיכנעה את הקוטל להיכנע. בכ

הקוטל יוסי פאדובה בן ה־21, חייל משוחרר בן ל־משפחה הרוסה, רצח שלושה צעירים כדי לשמור על אהבתו הגדולה והיחידה.

„**אתה שואל אם** הוא אוהב אותי? איזו שאלה! אהבנו אחד את השני נורא, עד לשיגעון. הייתי מאוהבת בו. כתבתי ביומן שלי, פה, על כל הפגישות שלנו. הוא היה יפה, ודאג לי. נכון שהוא כל־כך יפה, אמא?"

„נכון," מאשרת האם, אשה צעירה־למראה, השומרת בדאגה על מוצא־פיה של בתה, לבל תאמר דברים העלולים להזיק. „הוא יפה כמו שחקן־קולנוע. ועדין, ושקט. מי היה מאמין שזה יקרה לו?"

הפצעים בליבה של אריאלה מנצור בת ה־16 עדיין טריים מאד. בווילה הדו־קומתית המפוארת של מישפחת מנצור, שב־עיבורי פתח־תיקווה, סיפרה השבוע אריאלה הקטנה על אהבתה הקצרה והלוהטת ליוסי פאדובה הבלונדי כחול־העיניים בן ה־21, שבהתקפת־אמוק רצח בשבוע שעבר שלושה מחבריו.

אביה של אריאלה הוא סוכן־ביטוח מצליח בפתח־תיקווה, ולפני כחצי־שנה עברה

„הוא היה יפה כמו שחקן־קולנוע, ועדין, ושקט."

המישפחה לגור בבית החדש שלהם. כאן, בבית זה, ביקר פאדובה באותו יום שלישי גורלי, שעות ספורות לפני הדראמה שהתחוללה ברחוב יוספטל מיספר 8 בפתח־תיקווה.

„קראו לי לדבר איתו"

„**יוסי רקד איתי,** פה בבית, באותו יום," סיפרה אריאלה השבוע. „ישבנו עם כמה חברים וחברות. בסוף הערב יצאתי איתו, ללוות את החברים שלנו. קבענו פגישה למחרת היום בשעה ארבע. לא חלמתי אפילו שאנחנו נתראה שוב כעבור כמה שעות, עוד באותו לילה."

אריאלה, נערה גלויית־לב, בעלת הופעה נאה, שיער שחור ארוך ועיניים גדולות נוצצות. היא לומדת בסמינר למורות ב־פתח־תיקווה. בדבריה על המאורעות האחרונים, היא משתדלת להסוות את התרגשותה מאחרי חיוך ילדותי קפוא.

„באחת וחצי אחרי חצות," המשיכה אריאלה וסיפרה, „הגיע לביתנו קצין־מישטרה. הוא ביקש לדבר מייד עם אבא. הוא אמר לו שיוסי פאדובה הסתבך והתבצר בדירה, ושאני צריכה לשכנע אותו להסגיר את עצמו. אמי ענתה לו שהיא לא תיתן לי לצאת מהבית. הקצין אמר שאם אני לא אלך לדבר עם יוסי, יש סכנה לחייהם של הרבה מדיירי הבית ההוא.

„אבל אמי אמרה לי בשום אופן לא! מי ששיכנע אותה בסוף היה אבי. יצאנו במ־כונית־המישטרה: אבי, אמי ואני. בדרך התחלתי לחשוב על יוסי, על האהבה שלנו, ועל מה שיהיה איתנו עכשיו.

„הוא עזר לי בשיעורים"

„**את יוסי הכרתי** לפני כארבעה חודשים, כשחברים שלי הזמינו אותי למסיבת יום־ההולדת שלו.

„אם הבאתי לו מתנה? איזה מתנה? הבאתי לו את עצמי," אומרת אריאלה בחיוך מר. „זה לא היה מספיק? הוא התחיל לבוא אלי הביתה. הוא מצא מאד חן בעיני אבי. נכון, אמא, שהוא היה כל־כך עדין?"

האם מאשרת: „הוא התנהג תמיד בנימוס. והיה עוזר לאריאלה בלימודים."

„היינו נפגשים כל יום," המשיכה אריאלה. „הלכנו לבלות במקומות מפוארים. הוא אמר לי שהוא רוצה להיות רק איתי. הוא רוצה לברוח מהחברים שלו. את אחד מהחברים האלה, צ׳ארלי אלופר, הכרתי גם אני. היינו יוצאים יחד ומצטלמים יחד."

אריאלה מחזיקה על השולחן שלפניה צרור של תמונות, ויומן. יש לה עשרות תמונות, שבהן היא מצולמת חבוקה בזרועו של יוסי פאדובה. על גבה של כל תמונה כזו כתב המאהב הלוהט שורות של שירים, על אהבתו הניצחית לאריאלה. ביומנה רשמה הנע־רה את סיפור פגישותיה עם יוסי היפה, אביר־חלומותיה.

על אחת התמונות תיאר פאדובה כמה הוא מאושר כאשר הוא מחבק את אריאלה, והוא נראה בה כשבידו השנייה הוא מחזיק בתינוקו של חברם, הצלם.

„יוסי היה עוזר לי בשיעורים," מספרת אריאלה, „ולא היינו יוצאים עד שאני לא הייתי גומרת את הלימודים שלי. הוא היה בודק אותם. הוא היה גם לוקח אותי לבקר אצלו בבית. אחות אחת שלו היא חיילת, ג׳ובניקית. את שתי אחיותיו האחרות לא הכרתי. הן נסעו ללונדון."

„הוא לא רצה להידרדר"

שתי אחיותיו הגדולות של יוסי פאדובה נסעו ללונדון אחרי שהמישפחה התפרדה. האב מאושפז כיום במוסד לזקנים חולים. האם מאושפזת מזה כ־10 שנים בבית־חולים לחולי־נפש. אחיו הגדול של יוסי, חיים, נהרג במילחמת ששת־הימים.

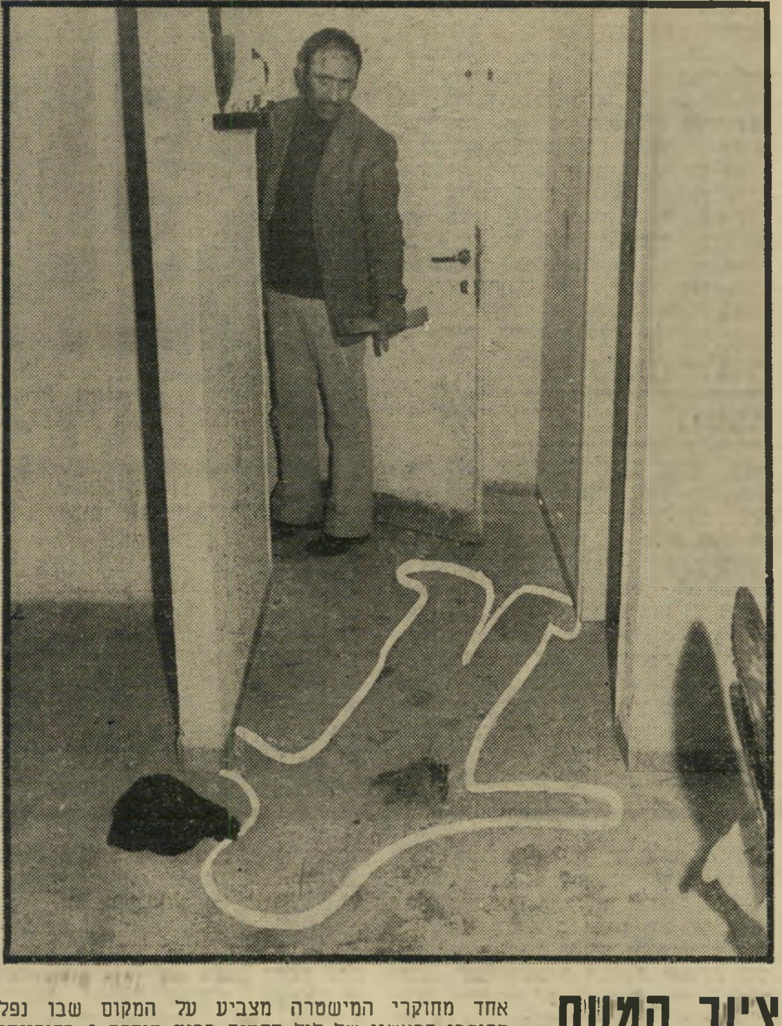

ציור המוות אחד מחוקרי המישטרה מצביע על המקום שבו נפל הקורבן הראשון של ליל הדמים בבית מיספר 8 בקריית־יוספטל. דוד פרטוש, בעל הדירה, נורה למוות מייד כשפתח את הדלת בפני פאדובה.

של יוסף פאדובה, המחסל

אלה מנצור. עשרות השוטרים שעמדו עם נישקם ל הבית שבו בוצע הרצח המשולש, לא הצליחו ולשים קץ למרחץ־הדמים. רק הנערה בת ה־16, ך באה לקיצה אהבתם הגדולה של השניים.

לגבי יוסי פאדובה, היתה אריאלה גלגל־ההצ־לה שנזרק אליו מהשמיים. הוא נאחז בגלגל הזה בשיניו ובציפורניו.

„יוסי אמר לי שהוא לא רוצה בשום אופן לחזור לחברים הקודמים שלו. הוא ניתק את היחסים איתם, כדי שלא יידרדר. כך הוא אמר לי. אבל עכשיו הם מספרים עליו שלא היה לו מה לאכול, ושאנחנו היינו מזמינים אותו אלינו הביתה כדי שיאכל אצלנו. זה שקר.

„חשבתי על יוסי כל הדרך לשם, במכונית־המישטרה. כשהגענו, קרוב לשעה שתיים, לבית שבו הוא התבצר, הייתי בטוחה שאני חולמת. עשרות שוטרים, עם נשק בידיים, עמדו מול הבית. אמרו לי שיוסי ירה בשוטר ופצע אותו קשה. אחרים סיפרו שהוא הרג כמה צעירים שהיו בדירה, אחרי שעלה אליהם עם עוזי ביד, ושכמה צעירים שהיו בדירה הצליחו לקפוץ דרך החלון מהקומה השלישית לרחוב.

„השוטרים אמרו לי לדבר עם יוסי. התקרבתי לחדר־המדרגות של הבית. לא פחדתי. לידי עמ־דו כמה שוטרים, וגם אבא שלי, **שהיה לו נשק.** אמרתי ליוסי, שאני רוצה לדבר איתו. צעקתי: ,זה אני, אריאלה, יוסי! אתה שומע אותי?' הוא לא ענה מייד. חיכיתי. יוסי זרק את העוזי ל־חצר, וצעק לשוטרים: ,הנה אני בא!' הם לקחו ממנו את האקדח שהיה עליו, אבל הוא השתחרר מהם ורץ אלי, חיבק אותי, ו־התעלף. זה נגמר. האהבה שלנו, הכל נגמר.

„אחר־כך השוטרים סיפרו לי איך יוסי הגיע לבית הזה, ועלה לדירתו של חברו דוד פרטוש."

הוא שאל רק: „איפה צ'ארלי?"

אחרי שנפרד יוסי פאדובה מחברתו, אריאלה, באותו יום שלישי בערב, הלך לאכול במיסעדה בפתח־תיקווה, שם

„אם הבאתי לו מתנה? הבאתי לו את עצמי!"

פגש בחייל דני אוחיון. יוסי הציע לחייל ללון בביתו, ושני הצעירים הלכו לישון בדירתו של פאדובה. עדיין אין יודעים אם אומנם תיכנן יוסי את הרצח בדם קר, אך ברור כי אחרי שחברו החייל נרדם נטל את נישקו, יצא את ביתו ופנה לעבר דירתו של דוד פרטוש.

את מי חיפש בדירה זו?

בעדויות שניגבו לאחר־מעשה במישטרה, נאמר כי כאשר פרץ לדירה עם העוזי השלוף בידו, שאל פאדובה את פרטוש שאלה אחת בלבד: „איפה צ'ארלי?"

אותו צ'ארלי היה חברו, ומתחרהו על ליבה של אריאלה. אך פאדובה אף לא המתין לתשובתו של דוד פרטוש. הוא ירה בו ליד הדלת, והסתער פנימה לחפש אחר צ'ארלי. סביב השולחן ישבו חמישה צעירים. ביניהם היה גם צ'ארלי.

עדי־הראייה, אלה שהצליחו להימלט מפני פאדובה המשתולל והעוזי היורק־אש שבי־דו, בקפיצה דרך חלון הדירה שבקומה השלישית אל הרחוב מתחת, סיפרו כי כאשר פרץ פנימה, זעק פאדובה:

„אני קוזו אוקאמוטו! תיכף אחסל את־כם!"

האם היה פאדובה בלתי־שפוי בדעתו כאשר רצח את חבריו, או שמא ביצע את הפשע המזעזע מסיבה כלשהי, בדם קר ובמטרה ברורה?

„בשביל מה לנו צרות?"

יוסי פאדובה הסתובב תקופה מסו־יימת ללא עבודה. הוא עזב את עבודתו

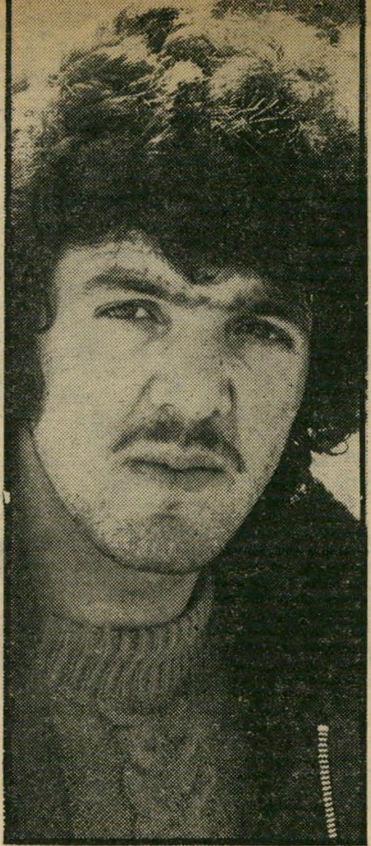

המתחרה

צ'ארלי אלופר בן ה־20, חברו של יו־סי פאדובה, חיזר אחר אריאלה מנצור, אך היא העדיפה את יוסי על פניו, יצאה איתו בקביעות ואף עמדה להתארס איתו.

כעוזר לאח בבית־החולים לחולי־נפש גהה, למרות שהיה זקוק מאד למקור פרנסה. אך הוא לא הצליח להחזיק מעמד באווירה ש־שררה בבית־החולים.

חבריו של יוסי מעידים כי היה בחור עצבני, משונה ונתון למצבי־רות. מישפח־

„הוא רצה להיות רק אתי, לברוח מכל החברים שלו."

תה של חברתו, מאידך, מספרת כי היה נער עדין ותרבותי. מה הביא אותו לדירתו של דוד פרטוש, כשבידיו עוזי שלוף ובפיו שאלה אחת ויחידה: „איפה צ'ארלי?"

האם קינאו חבריו של יוסי בכך שהצליח לכבוש את ליבה של אריאלה הנאה?

מפתח־תקוה

„כן," טוענת אריאלה בתוקף. „הם קינאו בו. הוא היה רב איתם בגלל זה..." אך אריאלה אינה יכולה להרחיב את הדיבור בנושא זה. אמה אינה מניחה לה. „בשביל מה לנו צרות?" אומרת האם.

הדבר היקר ביותר בחיין של יוסי פא־דובה היה אהבתו לאריאלה. אלה ש־איימו לפגוע בנקודה הרגישה ביותר שלו, עתידים היו לתת את הדין. פאדובה אהב את חברתו עד־כדי רצח.

ייתכן שבמוחו המסוגוור והמעוות תיכ־נן הצעיר, המאוהב נואשות בנערה בת ה־16, להקדים מכה למכה, לשמור על

„השוטרים אמרו לי שרק אני אוכל להציל את דיירי הבית."

הדבר היקר לו מכל מחיר, ולו מחירם של חיים.

בווילה של מישפחת מנצור, בפתח־תיקווה מוסיפים לבכות את קיצו הטראגי של רומאן־האהבה היפה בין יוסי ואריאלה.

בקריית־יוספטל בפתח־תיקווה, יושבות ,שיבעה' שלוש מישפחות. שלושה הצעי־רים שהצילו עצמם על־ידי קפיצה מהקומה השלישית, אינם חשים בנוח. מבטיהם של בני המישפחות השכולות רודפים אותם.

פאדובה חיפש את צ'ארלי. אך אותו צ'ארלי עצמו קפץ, יחד עם אחיו דוד אלופר ועם צעיר נוסף שמואל סבן, דרך החלון, וניצל. פאדובה המשיך בקטל, וחיסל את ארמאנד בן־חיים ואת מקסים פרץ.

האם יצא יוסי פאדובה למסע־הרצח שלו מתוך קינאה בלבד, או אולי היו אלה „חבריו," אשר חששו שמא יישמט מחבו־רתם, שהפעילו עליו לחץ אשר שבר אותו לבסוף?

צ'ארלי אלופר אינו מסתיר כי החשוד ברצח המשולש חיפש אותו כדי לרצחו. גילה צ'ארלי: „פשוט, היינו חברים, פעם. ישנתי אצלו בבית. בזמן האחרון ניתקתי את היחסים איתו. לא רציתי להיות יותר חבר שלו. הוא חיפש אותי כי אולי כעס עלי. לא היה לי כלום נגדו."

ימים ספורים לפני הרצח, גילו אחדים מחבריו, תפס פאדובה עוזי וירה לעבר אחד מהחבר'ה. הכדורים עברו בין רגליו של האיש מבלי לפגוע בו. לא הוגשה תלו־נה למישטרה. החשבון נשאר פתוח, רק מועד הפירעון נידחה.

כרגע ברור שלכל אחד מהצדדים הנוג־עים בפרשה האמת שלו, ורק לאחר שתי־גלה במלואה ניתן יהיה ללמוד מה הביא לרצח המשולש בפתח־תיקווה.

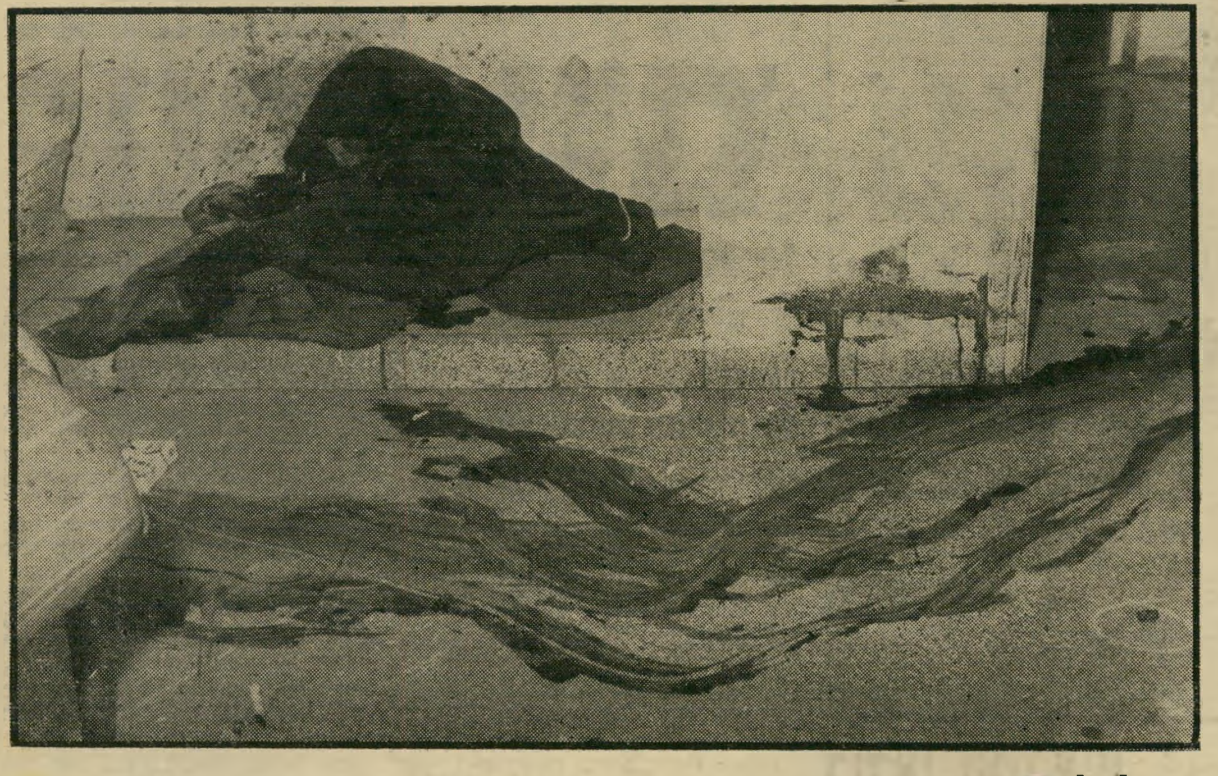

מסלול הדם תוואי הדם, שיצרו מעין ציור סו־ריאליסטי (בחלקו התחתון של ה־תצלום), סימנו את הדרך שבה הוצאו הגוויות המגואלות בדם מזירת הרצח המשולש. בחלקו העליון של התצלום נראים בג־דיהם של הנרצחים, מונחים בערימה וספוגים דם. על ריצפת החדר ועל חקירות, סימני קליעי העוזי שריססו אותו ללא הבחנה.

קנוט ומיכל

השחקנית הישראלית מיכל בת־אדם בתפקיד עורכת־דין ה־מגינה בבית־מישפט ישראלי על ביבי לוין, אותו מגלם השחקן הגרמני קנוט רשקה, המואשם בסרט באונס 25 נשים בינהן חרשת־אילמת.

כי מציון ייצא אורגאזם

מסך של סודיות וערפל של מיסתורין אופפים את צילומיו של סרט ישראלי חדש, המצולם בעצם ימים אלה בין סימטאות יפו העתיקה ובסלונים המהודרים של תל־אביב.

איש מהקשורים בהפקת הסרט אינו רוצה לדבר בו או לספר עליו. אף אחד אינו מוכן לגלות את תוכנו. אפילו השחקנים המופיעים בסרט, ביניהם כמה מבכירי שחקני ישראל, אינם יודעים בדיוק באיזה מין סרט הם משתתפים. גם אם הם יודעים, אסור להם לדבר. בחוזה עליו חתמו, נאסר עליהם לדבר עם עתונאים או למסור על הסרט מידע לאנשים שאינם קשורים בו.

צילומי הסרט נשמרים בקפדנות וצלמים אינם מורשים להתקרב אל בימת הצילומים שלו. „אנחנו לא מעוניינים בפירסומת" אמר יאיר פרדלסקי, מבעלי חברת התסריטה סרטי רול, המפיקה את הסרט בקו־פרודוקציה עם חברת סרטים גרמנית מ־ברלין. ויש לו, ודאי, סיבה טובה לכך.

לכאורה זהו סרט ככל הסרטים המופקים בארץ. מפיקה אותו חברה מכובדת ומוכרת. סרטי הצילום שלו מפותחים באולפני־הסרטה־הרצליה. משתתפים בו שחקנים ישראליים מוכרים כמו מיכל (אני אוהב אותך רוזה) בת־אדם, יוסי גרבר, אביבה מרכס ומוסקו אלקלעי מהתיאטרון הקאמרי או אברהם רונאי מהבימה. את הסרט מצלם צלם חברת רול ניצ'ו ליאון ומביים אותו הבמאי הישראלי שלמה סוריאנו.

אפילו שמו של הסרט הוא תמים ונקי מכל חדש: הדיבר האחד־עשרה (בנוסף לעשרת הדיברות).

אלא שמאחורי כל הכסות התמימה והשיגרתית הזו מסתתר אחד הסרטים המוזרים ביותר, אם לנקוט בלשון המעטה, שהוסרטו אי־פעם בארץ. ספק אם צופי הקולנוע בישראל יוכלו אי־פעם לחזות בו, שכן הוא אינו מיועד כלל להקרנה בארץ. זהו מוצר־ייצוא מובהק, שנועד להביא בשורה חדשה לגל סרטי המין המציף את העולם. הפעם זהו מין מתוצרת־הארץ, על רקע נופים ישראליים, עם זונות יהודיות כשרות, עם רב המעיד במשפט אונס ועם חייל צה"ל ההופך למומחה לאורגאזמולוגיה — מדע שהמציאו יוצרי הסרט.

בקיצור: זהו סרט שנועד להראות לעולם הגדול כי בישראל יודעים לא רק איך לעשות מילחמה אלא גם איך לעשות אהבה. בסיטונות.

צחוק מפורנוגראפיה

את הסרט יזם צלם הטלוויזיה שלמה סוריאנו, הזכור לטוב מהסרט ניני שביים בתחילת שנות השישים. בינתיים הקים סוריאנו מכון ללימודי אמנות הקולנוע בתל־אביב ויכול היה לטייל בעולם עם כרטיס־ביקור של מנהל אקדמיה לקולנוע.

בדרך זו הגיע גם לברלין, שם הצליח לעניין חברה גרמנית, המתמחה בהפקת סרטי־מין נועזים, להפיק סרט גם בישראל. למה דווקא בישראל? קודם כל זה זול יותר. שנית, מפיקי סרטי המין מחפשים תמיד חידושים. ומה כבר אפשר לחדש במין? לפחות את המקום בו הוא מתרחש.

וכך, בשעה טובה, הוחל לפני כשבועיים בהסרטת הסרט הישראלי הראשון שיכול להיכלל בקטיגוריה של סרטי הפורנו.

הסרט הישראלי הראשון המדבר ומזמבר עברית

אלא שכל מי שמשתתף בסרט מכחיש בכל תוקף שמדובר בסרט ממין זה. „מה פתאום סרט פורנוגראפי?" אמרה השחקנית השבדית מרי אקורה בת ה־22, שהובאה כדי לשחק את התפקיד הראשי בסרט. „אפילו בעד מיליון דולאר לא הייתי מוכנה להשתתף בסרט פורנוגראפי. זה בסך הכל סיפור העושה בדיחה מהסרטים הפורנוגראפים. אפילו לא עושים אהבה בסרט."

גם לשחקן התיאטרון הקאמרי, יוסי גרבר, היתה הסתייגות מהתדמית שמנסים ליצור לסרט. „אני מבין שזאת בסך הכל קומדיה על סכס," אמר גרבר. „מה ששיכנע אותי להשתתף בו זה התשלום הגדול שמשלמים שם לשחקנים."

כשנשאל גרבר אם קרא את תסריט הסרט, השיב: „לא. קראתי רק את הסצינה בה אני משתתף. שם אין פורנוגראפיה."

„כמו שאני מבינה יצולמו סצינות המין בסרט בבגדים," אמרה לביאה הון, סוכנת השחקנים הישראלית, שסיפקה לסרט את מרבית משתתפיו הישראלים. „אני בדקתי רק את התפקידים שהוצעו לשחקנים הישראלים ולא מצאתי בהם שום דבר בלתי מכובד. אילו הייתי חושבת שזה סרט פורנוגראפי לא הייתי משתפת בו את השחקנים שלי. הנה, למשל, התפקיד שהוצע למיכל בת־אדם. הוא מתפתח יפה מאוד בעלילה. אין לה אפילו סצינת נשיקה."

זה נכון. למיכל בת־אדם, המגלמת בסרט תפקיד של עורכת־דין, אין אולי בסרט סצינות נשיקה. אבל לעומת זאת יש לה סצינה בה היא מבקרת את הקליינט שלה בכלא ומה שקורה שם ביניהם, על פי תסריט הסרט, הוא כדלהלן:

שיפתותיהם מתקרבות. שיפתותיהם כמעט ניפגשות. הוא פותח את רוכסן שמלתה. השמלה נופלת ארצה. שניהם מתחבקים ברגש. ידיה על חגורת מכנסיו. היא מורידה לו את המכנסיים. הנורה נכבית. השאר מושאר כבר לדימיונו של הצופה.

בקולנוע של שנות השבעים, כשסרטים כמו הטנגו האחרון בפאריס או עמנואלה נחשבים ליצירות אמנות מעולות.

רודאו הנוראית

הדוגמנית הישראלית ילידת אמריקה, טרי רביד, כלתה של שחקנית **הבימה** שושנה רביד, מופיעה בסרט המין **הדיבר האחד־עשר** בתפקיד היצאנית הנוראית רודאו ש„איש אינו יכול להחזיק מעמד אצלה יותר מדקה." גיבור הסרט הצעיר מבלה במיטתה חצי שעה תמימה.

השגילה

טרי רביד בדמותה של היצאנית רודאו, הבודקת את שיני ה־קליינטים שלה לפני שהיא נכנסת עימם למיטה. ועל דלת ביתה היא תולה פסוק משל דנטה: „בואו חסרי חתיקוות — אלה הנכנסים לכאן!״

השגלנית

מרי אקורה, הכוכבת השוודית בת ה־22 של סרט־המין הישראלי, היא גיבורת העלילה. היא מגלמת בסרט את דמותה של אירמה, יצאנית־צמרת חפותחת מכון מיוחד לנשים צוננות, מלמדת אותן כיצד להגיע לסיפוק.

קשה להגדיר מהו בדיוק סרט פורנוגראפי.

האבחנה המקובלת כיום נוטה להתייחס למידת הלגיטימיזציה של סצינות המין לגבי עלילת הסרט, ולרמת הביצוע. כיוון שהדיבר האחד־עשר טרם הושלם, אי־**אפשר לשפוט את טיבה של היצירה המוג־מרת. יכול להיות ששלמה סוריאנו יביים סרט שישים בכיס הקטן את הטנגו האחרון בפארים, או סרט שיעלה את ישראל על מפת סרטי הפורנו.**

בינתיים אפשר להתייחס רק לתסריט על פיו מופק הסרט, שנכתב בידי תסריטאי גרמני שהגיע במיוחד לישראל כדי ליישם את העלילה למציאות הישראלית. עיון בתסריט יכול להסביר אולי מדוע הוטל מסך סודיות כה כבד על הסרט.

פיקי פיקי לבר־מיצווה

הדיבר האחד־עשר עוסק בסיפורו **של ביבי לוין שאת דמותו מגלם השח־קן קנוט רשקה. ביבי, צעיר כבן 18, מועמד לדין בבית־מישפט ישראלי בעוון** שימוש בלתי חוקי ברפואה, פגיעה במוסר החברתי, זנות, מכירת ספרות פורנוגראפית ואונס של 25 נשים, בתוכן חרשת־אילמת

השופט מתפלא לגלות רשימת האשמות כה ארוכה ואז הוא פונה אל הנאשם בשאלת: „פרופסור לוין האם תספר לנו איך הגעת לכאן?״

„ובכן כבוד השופט,״ אומר לו ביבי, „הכל התחיל כשעזבתי את הכפר הקטן.״ וכאן, במבט לאחור מתחיל סיפור הסרט.

קלוז־אפ: ביבי רואה את הנפיחות במכ־נסיו והוא אומר לעצמו: „הדבר היחידי ש־הטבע העניק לי בשפע זה הדבר הזה, הדבר שאני משתין בו.״

בשכונה בה עובר ביבי להתגורר משח־קים נערים בכדורגל. הוא רוצה להצטרף אליהם. אבל הם מסתייגים ממנו. „כדי לשחק איתנו אתה צריך לעבור את המיבחן של הפיקי־פיקי״ אומר לו שוער הקבוצה. ביבי מופתע: „פיקי פיקי?״ החברה עומ־דים, מז־זים את האצבע האמצעית ושוא־לים: „אף פעם לא שיחקת פיקי־פיקי?״... ראש הקבוצה אומר לביבי ברחמים: „אין שום צורך להיות מפוחד. אנחנו כולנו עשי־נו את זה. זה אחד הדברים כדי להיות בר־מיצווה.״

ביבי מוכר את שעונו כדי להשיג 20 לירות. הוא הולך לרחוב היצאניות ביפו. הוא מוכן לעשות הכל למען הכדורגל. את מה שמתרחש שם מתאר התסריט:

האשה לוקחת את הכסף מביבי ושמה או־תו בתוך החזיה. זורקת סיגריה על הריצפה, מרימה את החצאית כך שרואים את התחת שלה, זורקת את עצמה על המיטה עם רגליים מפושקות. ביבי מסתכל לכיוון אחר. „די קו,״ הוא אומר לה, „אולי תכסי את עצמך.״ האשה נמתחת על השמיכה: „בסדר, אני אלמד אותך. תוריד את המכ־נסיים ותשכב מעלי.״ ביבי מנסה לעלות עליה. אחת מרגליו נכנסת לפני שלה. שני־הם מסתובבים במיטה. האשה מנסה לשחרר את הרגל. ביבי מחזיק במכנסיו. „לעזאזל,״ היא צועקת, „תעזוב את המכנסיים שלך.״

פני ביבי מונחות על השמיכה. האשה משועממת: „„אתה תעשה חור במיטה.״ ביבי מתרומם ואומר בבושה: „אני לא יכול למצוא את החור.״ האשה דוחפת אותו מהמיטה: „בפעם הבאה לך הביתה ותעשה תרגילים עם בייגלע!״

ביבי המיסכן חוזר לבית הוריו. מרוב בילבול הוא טועה בדלת ומנסה לפתוח דירה שכנה.

הדלת נפתחת בפתאומיות ובדלת עומדת אירמה כמעט ערומה ומחייכת.

את אירמה מגלמת השחקנית השבדית מרי אקורה, ששיחקה כבר במיספר סרטים שבדים ולדבריה היא נחשבת ככוכב עולה במולדתה. אירמה מכניסה את השכן הצעיר שלה למיטתה.

ביבי חושב: „אם אני אעשה לה פיקי־פיקי עכשיו אני אהיה אחד מהקבוצה. זוהי ההזדמנות האחרונה. הפעם זה מוכרח להצליח״

אלא שגם הפעם זה לא מצליח: אירמה קמה מהמיטה, מרימה את החלוק, מנשקת על מצחו ואומרת לו: „ביבי, אשה זה לא כדורגל. היא לא דלת וזה לא גול. אתה יכול לספק אותה בשתי דרכים: או בכסף או באורגאזם.״

ביבי לא יודע על מה היא מדברת והיא מתנדבת ללמדו. בסצינה הבאה הוא כבר מקבל שיעור. מהתיאוריה היא עוברת ישר לפרקטיקה. היא נעזרת לצורך זה בלוח הכפל ובמטרונום.

וזה מה שמספר התסריט על הסצינה בסרט, שלפי טענת מרי אקורה „אין בו אפילו סצינת אהבה אחת״:

אירמה מורידה את תחתוניה, שוכבת

(המשך בעמוד 28)

שחקני הצמרת

יוסי גרבר ואברהם רונאי, בדמות התובע וה־שופט במישפטו של הצעיר הישראלי הנאשם באונס של לא פחות מ־25 נשים, ביניהן אחת חרשת־אילמת. משמאל נראים במאי הסרט שלמה סוריאנו, והצלם הראשי שלו ניצ'ו ליאון. מימין השחקנית מיכל בת־אדם.

(המשך מעמוד 13)
פידאיון אחרים בצד פתח? מדוע לא ניסה לחסלם, או לפחות למנוע מהם הכרה?

לכך יש לאנשי פתח הסבר פשוט: „פתח לא יכול היה לפעול בכל מקום. ביגלל בעיות שונות של מדיניות פנים־ערבית, היה קשה לפתח ליזום פעילות במדינה זו או אחרת. עראפאת אמר: ,אם אירגון אחר יכול לפעול ביתר הצלחה במדינה מסויימת, שיפעל. כולם יביאו פלסטינים למילחמה. זה העיקר'."

כך צמחה שורה של אירגוני־פידאיון, בעלי גוון אידיאולוגי שונה, כשרבים מהם קשורים למישטר ערבי מסויים. פתח נשאר התנועה הדומיננטית, הבלתי־אידיאולוגית, המאחדת בקירבה נימות והשקפות רבות, מן השמאל ועד הימין.

בזמנים מסויימים התפרסמו בעולם אירגונים אחרים. החזית העממית של חבש עשתה חיל באירופה. היה לה תועמלן מוכשר ביותר בדמותו של הסופר הפלסטיני המחונן רסאן כנפאני, שנהרג בביירות על־ידי פצצה ישראלית. מבחינת הברק האינטלקטואלי, לא היה פתח יכול להתחרות עם אירגון זה. אבל הדבר לא הטריד את עראפאת. „זה טוב. החזית תרכוש אוהדים באירופה. כאשר אלה יגיעו למיזרח־התיכון, הם ימצאו כאן אותנו."

וכך היה.

ספטמבר שחור

עם הפיכתו לראש אש"ף, נתן עראפאת לאנשיו את האות להעביר את מרכז־הכובד מפתח אל אש"ף. „עכשיו הבעייה העיקרית היא לגייס את העם הפלסטיני," אמר.

חודש „ספטמבר השחור" של 1970, שבו חיסל המלך חוסיין את הפידאיון בארצו תוך עריכת טבח בקרב הפלסטינים במחנות, ניתק את הפלסטינים סופית מכל קשר עם מדינה ערבית. אנשי אש"ף מדברים עתה על המדינות הערביות השונות כעל מדינות זרות, אמנם ערביות־אחיות, אך נפרדות. שוב אין הם מדברים על תנועה „קומית" (קום — לאום, במובן הלאומיות הכלל־ערבית) אלא על תנועה „וטנית" (וטן — לאום במובן המצומצם, המתייחס לכל ארץ ערבית בנפרד).

במושב ה־4 בקאהיר קיבלה המועצה הלאומית הפלסטינית את המיסמך המפורסם, הקרוי „האמנה הלאומית (וטני) הפלסטינית." זהו מיסמך לאומני קיצוני, השולל את זכות־החיים בפלסטין מכל יהודי שלא ישב בה ישיבת־קבע לפני התחלת „הפלישה הציונית" (קרי: 1917), והשולל מכל־וכל את עצם היות היהודים עם.

מיסמך זה עשה שירות רב לי תעמולה הישראלית והציונית. אולם המציאות טפחה על פניו.

תחילה חדר הרעיון של „מדינה דמוקרטית לא־כיתתית ורב־עדתית" (עראפאת לא רצה להשתמש במושג „חילונית," שנפוץ באירופה, מפני שלא רצה להרגיז את הדתיים). במדינה זו, שתשתרע על כל שטח פלסטין, יחיו „המוסלמים, הנוצרים והיהודים" בשלום ובשיוויון.

ייתכן שרעיון זה נתקבל תחילה כתכסיס תעמולתי, כניסוח מתקדם לרעיון הכפול של חיסול ישראל ושלילת אופיים הלאומי של היהודים או הישראלים. אולם, כפי שקורה לעיתים קרובות, החל דור חדש להאמין ברעיון. עם כל השלילה שבו, הוא שירת לפחות מטרה חיובית אחת: הוא חינך את הדור הפלסטיני החדש לקבל, לפחות בתיאוריה, את הרעיון שעליו לחיות בצוותא עם היהודים־הישראליים, או חלק מהם. אפשר לראות ברעיון זה מעין שלב־מעבר פסיכולוגי.

המיפנה הרעיוני הגדול, חלקו גלוי וחלקו הגדול מתחת לפני השטח, בא בעיקבות יום־כיפור.

מילחמה זו הפכה את נסיגת ישראל מן השטחים המוחזקים מחלום מופשט בטווח ארוך — לאפשרות ממשית בעתיד הקרוב. ממילא יצרו המאורעות לחץ גדול על הנהגת אש"ף ופתח להכיר במציאות, ולהיערך למצב שבו יהיה צורך לקבוע עובדות לגבי השילטון בשטחים שיפונו.

מייד אחרי המילחמה פירסם הנציג הרישמי של אש"ף בלונדון, ד"ר סעיד חמאמי, אינטלקטואל צעיר (34) שנולד ביפו, בטיימס הלונדוני שני מאמרים שעוררו תשומת־לב רבה. הוא הטיף להקמתה־לאלתר של מדינה פלסטינית בגדה המערבית וברצועת־עזה. צעיר זה, מלוחמי פתח בכראמה, חבר המועצה הלאומית הפלסטינית (הכנסת של אש"ף), הטיף לאותו רעיון כבר מאז 1968 בקרב צמרת אש"ף ופתח.* איש לא האמין שיכול היה לעשות זאת, לולא קיבל היתר לכך מאת יאסר עראפאת עצמו.

היתה זו סנונית ראשונה. חיש־מהר באו סנוניות נוספות. גרמו לכך כמה התפתחויות:

● המיפנה בעמדת ברית־המועצות, שהחלה ב־1974 תומכת בגלוי באש"ף גם בדרג הממשלתי. ברית־המועצות דוגלת בהחלטת מועצת־הביטחון 242, ואינה סוטה אף כהוא־זה מהכרתה במדינת־ישראל בגבולות ה־4 ביוני 1967 (מסיבות מובנות, מתנגדת ברית־המועצות עקרונית לכל ניסיון לערוך רוויזיה בגבולות קיימים, במקום כלשהו בעולם).

● החלטת המישטר המצרי להגיע להסדר מדיני הנתמכת בחצי־פה גם על־ידי הסורים, מפעילה לחץ חזק על אש"ף.

● היענקות הציבור בגדה המערבית מירדן, ותמיכתו באש"ף, מאפשרות לציבור זה להפעיל השפעה ממתנת על אש"ף. תושבי השטחים המוחזקים מעוניינים, כמובן, יותר מכל גורם אחר, בפיתרון מדיני מהיר.

* בפירסומים הרישמיים של אש"ף ופתח, נקראה התוכנית להקמת מדינה פלסטינית בגדה וברצועה באופן קבוע בשם „תוכנית אבנרי." במאי 1971 פירסם „מרכז המחקר" של אש"ף בביירות ספר ערבי בשם „אורי אבנרי והציונות החדשה," שהיה כולו מוקדש לוויכוח נוקב עם רעיון זה. ברור עתה כי ספר זה היה מכוון כנגד אותם חוגים באש"ף שכבר אז הטיפו לרעיון זה. הרעיון ייוחס לי בילבד, מפני שלא רצו להודות בפומבי שיש לו מהלכים בקרב אירגוני הפידאיון.

התנועה והקדושים: ארון של פדאי הרוג, בידי חבריו

● הצורך לקבוע עמדות של אש"ף שימנעו את שיבת המישטר הירדני לגדה המערבית, ושיאפשרו את העברת השטחים לאש"ף.

● ההכרה באש"ף, כנציג הי בילעדי של העם הפלסטיני, תחילה מטעם ועידת־ראבאט ולאחר־מכן מטעם האו"ם, הכריחה את אש"ף להתאים את עצמו למציאות הבינלאומית, „להתמסד" ולעבור לפסים מציאותיים.

4 שינויי עראפאת

ביוני 1974 התכנס בקאהיר המושב ה־12 של המועצה הלאומית הפלסטינית, ושם נתקבל מצע של 10 נקודות.

לעין הישראלית הבלתי־מאומנת, זהו עוד מיסמך קיצוני. ואכן, הוא כולל סעיף השולל יישות פלסטינית הכרוכה בשלום עם ישראל, חוזר על רעיון „המדינה הפלסטינית הדמוקראטית," שולל את ההחלטה 242, וכו'.

אולם עין מאומנת מבחינה בי שינויים מהותיים.

הסעיף (מס' 1) הדן בהחלטה 242 מנוסח בצורה מחוכמת. ההתנגדות להחלטה מבוססת רק על העובדה שהיא „מטשטשת את המטרות הלאומיות ומתייחסת לעניין עמנו כאל בעיית פליטים." המשך אותו סעיף מבהיר שמותר לקבל את 242, אם יתוקן הדבר — ותוך כדי כך מוזכרת ועידת־ז'נבה בפירוש ולחיוב.

רעיון „המדינה הדמוקרטית" מוגדר כ„היעד האיסטראטגי שלנו," כשהמילה „איסטראטגי" באה בבירור כתחליף למילה „אידיאולוגי" — כלומר, מטרה מופשטת.

הסעיף האחרון, העשירי, מעניק ל„הנהגת תנועת המהפכה," כלומר לעראפאת, את הזכות להתוות „את הטאקטיקה שתשרת ותאפשר את השגתן של מטרות אלה," — כלומר, חופש־פעולה מירבי לפרש את ההחלטות כאוות נפשו.

אך השינוי העיקרי, המכריע, טמון בסעיף מס' 2, הקובע כי „אש"ף נאבק בכל האמצעים — ובראשם המאבק המזויין — לשיחרור האדמה הפלסטינית ולהקמת שילטון לאומי עצמאי לוחם על כל חלק מהאדמה הפלסטינית שישוחרר."

סעיף זה מטהר את השרץ, ומתיר את אשר היה לא רק אסור, אלא גם פסול מכל פסול עד לא־מכבר: להקים מדינה פלסטינית ב ח ל ק משטח „פלסטין," כשברור לחלוטין שהדבר יכול לקום רק בהסכם עם ישאל.

מאז נתקבל מיסמך זה, ועד היום, חולל יאסר עראפאת ארבעה שינויים מרחיקי־לכת, שלא עוררו תשומת־לב בישראל. חוסר־התקשורת בין שני המחנות מגיע לממדים כאלה, שאף מהפכה רעיונית וניסוחית בצד הפלסטיני נראית בלתי־חשובה בישראל.

ארבעה השינויים:

● הכרה בזכותם של כ ל היהודים החיים בישראל.

כזכור, הכירה האמנה הלאומית משנת 1968 רק בזכותם של היהודים שישבו בארץ ישיבת־קבע „לפני הפלישה הציונית" (סעיף 6). בהכרזותיו האחרונות הכיר עראפאת בזכות כ ל היהודים היושבים בארץ כעת. מבחינה רעיונית, זוהי קפיצה גדולה. אין היא מהווה, עדיין, הכרה רישמית בזכותם ה ל א ו מ י ת של יהודים אלה. אולם היא מהווה צעד גדול לקראתה. בעולם הערבי עורר הדבר תשומת־לב מירבית.

● הפיכת רעיון המדינה הדמוקרטית ל„חלום."

אין לצפות ממנהיג פלסטיני לפסול, בבת אחת, את הסיסמה המקודשת של „מדינה דמוקרטית לא־כיתתית." אולם בנאומים ובראיונות, החל בהופעתו באו"ם, מדגיש עתה עראפאת עצמו כי זהו „חלום" (או, בשפה ציונית, „חזון"). אמר עראפאת בלה מונד: „זהו חלום. וכי אסור לחלום?"

מנהיגים אחרים באש"ף, המטיפים בגלוי להקמת מדינה פלסטינית בגדה וברצועה, מגדירים זאת כך: „הרעיון של איחוד הארץ הוא חלום לטווח רחוק. זה יכול לקחת מאה שנה. זה יכול להתבצע בדרך של פדרציה, קונפדרציה, או כל דרך אחרת. צריך לקבוע מראש שהדבר יכול להתבצע רק בהסכמת שני העמים, בדרכי שלום."

● הרצון להשתתף בוועידת־ז'נבה.

ועידת־ז'נבה מוגדרת רישמית כוועידת־שלום. במציאות, זהו משא
פנים־אל־פנים, בין ישראל ו
אם יופיע בה אש"ף כצד
נציגות אש"ף מול שולחן
הישראלית. פירוש הדבר
למעשה בקיום מדינת־ישר
משא־ומתן עימה בפועל.

● הדרישה להקמת ע
לסטיני בשטחים.

נאומו של עראפאת באו
בישראל כקיצוני ביותר. אב
פורסם בשום עיתון ישראלי.
הפרט הקובע בנאום הוא שבסי
שה אופרטיבית יחידה, פנה ע
העולם וביקש לעזור לעם
בהקמת „השילטון הפלסטיני
שיפונו על־ידי ישראל."

כך הושם הדגש המ
התביעה המינימלית: ה
דינה פלסטינית בגדה ובו

קלף על השולח

● שראלי יוכל לשאול כאן: מדוע אין עראפאת מכריז, בפה מלא, שהוא מכיר בישראל ומוכן להתפשר עימה?

על כך עונים אנשי אש"ף בצורה פשוטה: „ההכרה בישראל היא הקלף היחידי שיש לנו. אם נשים אותו על השולחן לפני התחלת המישחק — מה יישאר לנו למישחק עצמו?"

יש, כמובן, גם תשובה שנייה, שאין מזכירים אותה בפה מלא. כאשר יעבור אש"ף בגלוי לקו זה, עלולה לפרוץ מילחמת־אחים בין פתח ובני־בריתו לבין פלגים קיצוניים יותר. טיבעי הדבר שיאסר עראפאת, כפוליטיקאי מפוכח, משתדל לדחות את הדבר עד למועד הנוח ביותר, כאשר תהיה ברורה התמורה שתיתן ישראל עבור הכרה זו. מאחר שרוב־רובו של העם הפלסטיני יילך אז אחרי עראפאת.

הוא הדין לגבי הפסקת־הטרור.

(אנשי אש"ף אינם רואים את עצמם כטרוריסטים, אלא כלוחמי־שיחרור. לעומת זאת, הם רואים דווקא בפעולות־ישראל, ובעיקר בהפצצת בסיסים במחנות־פליטים, פעולות־טרור).

חלק מפעולות־הטרור מבוצעות כעת על־ידי גופים פורשים, כדי להבאיש את ריח הנהגת אש"ף ולחתור תחת מעמדה הבינלאומי החדש. חלק אחר מבוצע מטעם אש"ף עצמו, כדי לשמור על נוכחותו בזירה ולהבטיח לעצמו את מקומו בוועידת־ז'נבה.

האם תיתכן הפסקת הפעולות האלימות לאלתר?

במחנה הפלסטיני מזכירים לעיתים קרובות, ובנימה של חיוב, את הכרזתו של אהרון יריב, שישראל „לא תנהל משא־ומתן עם אש"ף כ ל ע ו ד לא יכיר אש"ף בישראל, לא יביע את נכונותו לשלום עימה ולא יפסיק את פעולות־הטרור."

נימת־התגובה של אנשי אש"ף מלמדת כי תיתכן הפסקת־אש במילחמת־הטרור, כאשר יתחיל משא־ומתן רישמי, בהשתתפות הפלסטינים, במיסגרת ז'נבה.

שאלה אחת מסקרנת במיוחד: מדוע אין אש"ף מכונן עתה „ממשלה זמנית"?

נראה כי ההתנגדות העיקרית לכך באה כעת מצד ברית־המועצות. הקמת הממשלה תעמיד אותה בפני הצורך להכיר בה, והיא עדיין מהססת מפני צעד מכריע כזה, בייחוד בשעה שאינה מקיימת יחסים דיפלומטיים עם ישראל. יתר־על־כן, הסובייטים חוששים שהקמת הממשלה הפלסטינית תקל על האמריקאים להכיר בה, ואין להם כל עניין לעזור לאמריקאים להתלבש על אש"ף (בביקורו האחרון בישראל, השבוע, הכחיש הנרי קיסינג'ר מכל־וכל אפשרות של הכרה אמריקאית באש"ף, אך אין ספק שזוהי רק שאלה של זמן ומחיר).

אש"ף עצמו חושש מפני כינון הממשלה, כל עוד לא מובטחת הכרה מיידית של מעצמת־על אחת לפחות. מאחר שהקמת הממשלה תתפרש, בצדק, כצעד נוסף לקראת הקמת מדינה פלסטינית לצד ישראל, נראה לו המועד מוקדם מדי.

אולם חק־הכיוון הוא חד־משמעי. בצעדים זהירים אך עקיבים עולה אש"ף על דרך של הסדר. הדבר משנה מעיקרה את המציאות במרחב — ומחייב מחשבה ישראלית חדשה לגמרי.

הלוואי וממשלתנו היתה מסוגלת לכך.

במדינה

דרכי חיים

הצב המאושר

שזכה בצוואה

הצב בעל־הירושה

נעלם — ובית־המישפט

נתבקש להחליט

מה דינו של הכסף

היא פינקה אותו שנים רבות, כאילו היה בנה היחידי. הם גרו יחד בדירה בש־דירות קרן־קיימת (היום בן־גוריון) 81 בתל־אביב. פעמים רבות סיפרה למכריה כי רשמה את הצב החמוד שלה בצוואה שהכינה מראש, אצל עורך־דין. איש לא האמין שהיא מדברת ברצינות, אך היא באמת עשתה זאת.

היא נפטרה, בסוף השנה שעברה, ובית־המישפט המחוזי בתל־אביב אישר את

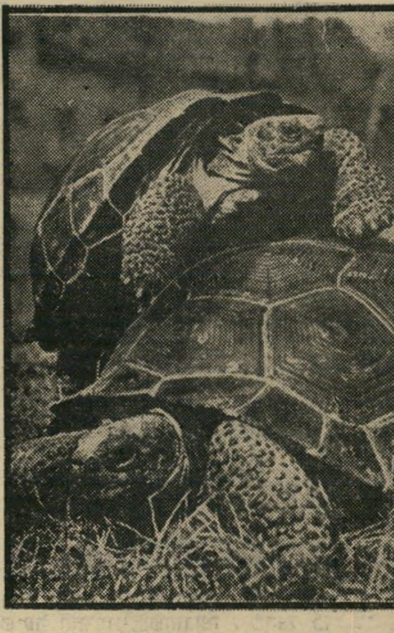

חצב
איפה הירושה?

צוואת המנוחה אלה דימטרוולד, ומינה את עורך־הדין ליפשיץ כמנהל העיזבון. מייד פנה מנהל־העיזבון לבית־המישפט, בבקשה למתן הוראות. הבעייה שהתעוררה, היתה חסרת־תקדים.

הסביר מנהל־העיזבון בבקשתו לבית־המישפט: „על־פי צוואת המנוחה הנ״ל, ציוותה והורישה המנוחה שני אחוזים מה־צוואה לאגודת צער־בעלי־חיים בתל־אביב, בתנאי כי תקבל על עצמה ותתחייב לקבל לידה ולטיפולה את הצב שהיה מצוי בדירת המנוחה, לכלכל אותו ולטפל בו כל עוד יהיה בחיים.״

„עם פטירת המנוחה שיחררה עוזרת־הבית את הצב, בטרם היה סיפק בידי מנהל־העיזבון לבדוק אם הצב האמור מצוי או איננו מצוי בדירת המנוחה.

„מאחר שהצב איננו עוד בנמצא, מת־בקש בית־המישפט להחליט האם זכאית או איננה זכאית אגודת צער־בעלי־חיים לנחול שני אחוזים מעזבון המנוחה, ולתת הוראות מתאימות למנהל־העיזבון.״

המאבק המישפטי בסוגייה זו עלול להי־יות סוער. עורך־הדין אביגדור פלדמן, ממשרד עורך־הדין אמנון זכרוני, קיבל על עצמו לייצג את אגודת צער־בעלי־חיים, וכמובן גם את האינטרסים של הצב.

לא ברור עדיין מה תהיה תגובתו של מנהל־העיזבון אם וכאשר יחזור הצב לדי־רת המנוחה. הוא עלול להיקרא לבית־המישפט, ולעמוד בחקירה נגדית, כדי להו־כיח שצב זה הוא אכן בן־טיפוחיה של בעלת הצוואה.

להחזיר מתים - כן!

להחזיר שבויים - לא!

לפני כחודש ימים שיגע הרב הראשי שלמה גורן את המדינה כולה בפרשת פינוי החללים במילחמת יום־הכיפו־רים. במילחמתו הפרטית נגד יורשו בתפקיד, הרב הצבאי הראשי של צה״ל האלוף מרדכי פירון, טען גורן, בין שאר האשמות־השווא שלו, כי תחת פיקודו של פירון נתנה הרבנות הצבאית של צה״ל הוראה שלא לפנות גופות חללים בשבתות.

היתה זו האשמה זדונית ומרושעת.

עתה מסתבר, כי מאחרי הרישעות הסתתרה גם צביעות.

אותו הרב גורן, שפיברק שערורייה מדומה וער־רך הצגה של הזדעזעות מכך שגופות חללים לא פונו משדה־הקרב בשבת, אחראי בעצמו לשערורייה גדו־לה עוד יותר. היה זה הוא שבתום מילחמת ששת־הימים, בעת שכיהן כרב הראשי של צה״ל, נתן הו־ראה מזעזעת פי־כמה מזו שניסה לטפול על יורשיו: הוא הורה שלא להחזיר שבויים, שנמקו בשבי ה־מצרי, ביום־השבת, כדי לא לחלל, חס־וחלילה, את קדושת יום־המנוחה.

האשמה מפורשת על כך הושמעה מפי אחד השבויים שהיה אז בשבי המצרי. זאב בן־יוסף, כיום בן 28, יליד קיבוץ עין־גב.

הרב האלוף 1967
רק לא בשבת

הצבוע הידוע

הרב גורן הורה להמשיך להחזיק שבויים ישראליים בשבי

המצרי יום נוסף, כי קדושת השבת היתה חשובה בעיניו יותר

היה במילחמת ששת הימים איש חיל־הים, ששירת ביחידת המת־נדבים המובחרת של הקומנדו הימי. ב־5 ביוני 1967, היום הרא־שון למילחמת ששת־הימים, יצאו זאב בן־יוסף וחבריו בצוללת של חיל־הים, כדי לפשוט על נמל אלכסנדריה שבמצריים ולחבל במיתקני הצי חמצרי שם.

זאב וחבריו הצליחו לשהות בתוך הנמל כשעתיים וחצי, לחבל בשתי ספינות שירותים. הם ניסו לחזור בשחייה לכיוון שבו היתה הצוללת אמורה להמתין להם, טעו כנראה במיקום, והצוללת חזרה לבסיסה מבלי שתאספם. הם חזרו בשחייה לחוף, שם התגלו ונלקחו בשבי.

תישעה שבויים — חמישה אנשי חיל־הים וארבעה טייסים, נפלו בשבי המצרי במילחמת ששת־הימים. הם הוחזקו בשבי קרוב לשמונה חודשים, עד שהושג הסכם חילופי־השבויים בין ישראל ומצריים.

אולם אז, כשהגיעה שעת השיחרור, חל לפתע עיכוב בלתי־צפוי. על סיבות העיכוב ועל מה שאירע סביבו סיפר זאב בן־יוסף בספר שהוציא לאור לאחרונה, הנושא את השם קומנדו באלכסנדריה.

רק לא בשבת

כתב איש־הצפרדע הישראלי בסיפרו: „ספי־חים שונים בעיקבות השבי והשיחרור נראים לי היום נטולי־חשיבות. היו פגישות שטבעו בי רושם עמוק, לתקופות ארוכות ביותר. אבל תופעה אחת ראוי לספר בה בפומבי. היא השאירה בפינו הרבה יותר מאשר טעם מר.

„העובדה נתגלתה לי רק ימים מיספר אחרי שובי.

„עוד בטרם התחילו בהחזרתנו הפי־סית ארצה, הובעה דרישה על־ידי הרב־נות הצבאית, כי במידה שמיבצע החל־פת השבויים יימשך ימים מיספר, אין הם מאשרים החזרת שבויים ישראליים בשבת. כ־עברית מדוברת: מחליפים שבויים רק בימי־חול. בשום אופן לא בשבת.

„עמדת הרבנות הוצגה בארץ כשבוע עד שבועיים לפני ההחזרה. היתה, איפוא, שהות מספיקה להתווכח ולא להסכים לדרישה זו. היו די דרכים להזים ,מזימה׳ כזו.

„הראשון מאיתנו שהוחזר היה גדי. אחרי־כן — כמה ימים הפסקה. ושוב החלה ההחזרה, לפי הסדר הבא: גלעד ומנור ביום חמישי. ביום שישי הוחזר אמל׳ה. בשבת לא הוחזר איש. ביום הראשון הוחזרו ארצה אילן ויאק. ביום שני הוחזרתי אני. ובשלישי, האחרונים שבינינו: יאיר ודני ברעם.

„אין מילים שיכולות לבטא את הכעס שהרגשתי כאשר נודעו לי פרטים אלה. בלי להיכנס כלל למונחים של כפייה דתית — הכרח היה לסווג מקרה כזה בקטיגוריה של ,פיקוח נפש דוחה שבת.׳ במיוחד כשמדובר במדינה כמו מצריים, המוכרה לנו כבעלת שילטון בלתי־יציב, ולא כל מה שנעשה שם הוא תמיד במיסגרת ההיגיון והשכל הישר.

„המדינה וצה״ל היו חייבים לקבל, גם ביום השבת, בזרועות פתוחות, שבוי נוסף — ולא לדחותו ביום אחד.

„פשוטו כמשמעו: דחו את שיבתנו ביום אחד, והרבה מאוד יכול היה לקרות ולהתרחש במשך עש־רים־וארבע שעות הדחייה. נכנעו אצלנו לדרישה של גוף דתי רישמי. צבא, שידע לגלות את מיטב היחס והטיפול המסור ביותר לשבויים, לא היה מסוגל ל־התמודד עם בעייה זו.

„מי היה נושא באחריות לגורלנו ולגורל מישפחותינו, אילו בשבת האחרונה לשיבתנו בשבי היו המצרים חוזרים בהם מהס־כמתם להשלים את המיבצע?

„ואולי חמור לא פחות: לאחר שידענו כולנו על העניין, נתבקשנו בצורה עדינה על־ידי הרב הראשי לצה״ל, לא להפוך את העניין לשערורייה, דרגל שהותו של הרב בחו״ל באותו זמן.

„נענינו אז לבקשה, ועד היום אינני משוכנע ששתיקתנו והיענותנו לבקשתו של הרב הראשי לצה״ל היו הצעד הנבון והנכון.

„אני חושב כי היינו חייבים לפחות להביא זאת לפירסום, ולתת לכך פומבי. עברנו על כך בשתיקה והעניין, למעשה, נשכח.״

איש־צפרדע בן־יוסף
„השתיקו אותנו״

על הראש בוער הכובע

עד כאן עדותו של איש־הצפרדע שישב, למעשה, יום אחד נוסף בשבי המצרי, רק משום שהרב גורן פסק כי אין להחזיר שבויים ישראליים מן השבי ביום השבת. גילוי זה, שהושתק בשעתו לפי בקשת הרב גורן עצמו, פורסם כבדרך־אגב, באקראי, באחד הקטעים בסיפרו של בן־יוסף. השערורייה לא זכתה מעולם לכיסוי נרחב ולחקירה הולמת.

בזכות השתקה זו יכול היה הרב גורן, מאוחר יותר, להאשים את יורשיו ברבנות הצבאית בכך שדחו את פינוי החללים בשל קדושת השבת, מבלי לתת את דעתו על כך שבעצם על ראש הרב בוער הכובע. נוכח גילויין של בן־יוסף מצטיירת האשמתו של הרב גורן כשיא הצביעות: האיש שדאג, כביכול, למתים בשבת, לא דאג לחיים בשבת.

ניתן רק לציין שעם הסתלקותו של הרב גורן מכס הרבנות הצבאית הראשית, הסתלקה גם ההו־ראה הבלתי־אנושית שנתן ביחס לשבויים.

כאשר הגיעה שעת חילופי שבויי מילחמת יום־הכיפורים נהג הרב הראשי לצה״ל, מרדכי פירון, בניגוד לדרכו של הרב גורן במילחמת ששת־הימים. הוא נתן היתר לאפשר את החזרת ה־שבויים הישראליים גם בשבת.

(המשך מעמוד 25)
במיטה ומכסה את עצמה: „בוא, שכב עלי ותתרכז במיספר הראשון בתמונה.” ביבי זוחל מתחת לשמיכות. שוכב על אירמה ומבטו כל הזמן על התמונה. אירמה מדברת אליו: „עכשיו תשכח שאתה שוכב על אשה. תרשה לתחושות לעלות לראשך. תתחיל לקרוא את המיספרים בקול רם וברור.” ביבי: „שתיים כפול שתיים שווה ארבע.” אירמה: „טוב מאוד... אתה עושה טוב. עכשיו תמשיך.”... ביבי: „את מאמנת אותי כאילו אני הולך לאולימפיאדה.”

אחרי הקורס המזורז שהוא מקבל אצל אירמה חוזר ביבי אל קבוצת הכדורגל שלו. הוא מתפאר בפניהם כי עבר את מיבחן הכניסה לקבוצה. הם אינם מאמינים לו ומחליטים לבחון אותו. הם מביאים אותו לרודאו, שהיא, כלשון התסריט: זונה. חדשה פה בסביבה וכולם אומרים שהיא אש להבות. עוד לא נולד זה שיכול לעמוד בפניה יותר מדקה. **בעזרת תרגילי לוח־הכפל שלימדה אותו אירמה מצליח ביבי להחזיק מעמד עם רודאו בסצינת אהבה הנמשכת חצי שעה:** רואים את רודאו שוכבת במיטה, חיוך לא רגיל על פניה, עיניה מלאות דוק והיא נראית אבודה.

ביבי חוזר מלא סיפוק על הצלחתו אל אירמה, כשהוא מגלה במפתיע שגם היא אינה אלא יצאנית המקבלת בדירתה לקוחות תמורת תשלום. הוא רואה אותה בפעולה ומתפרץ כלפיה בזעם.

לעזאזל המוסר — העיקר הבריאות

בהמשך הסרט עובר ביבי עם הוריו לדירה אחרת, מתגייס לצבא ומשלים שלוש שנות שירות. הוא מסיר את מדי הצבא שלו ואומר לעצמו: „שלוש שנים חלפו, כעת אני גבר.” והדבר הראשון שהוא עושה אחרי שיחרורו הוא ללכת אל אירמה. **היא כבר איננה אותה אשה שעזב.**

מגלה התסריט: אירמה מדברת בזמן ש־היא מכינה אוכל: „ביבי, זה לא אותו דבר, כמו לפני שלוש שנים. אני השתניתי בצורה מקצועית. אני מרוויחה יותר כסף ממקודם... הכישרון המיוחד שלי כעת הוא ללמד נשים איך להגיע לסיפוק ומה שעליהם ללמד את החברים והבעלים שלהם, כך שגם הם ידעו מה לעשות.”

עוד הם מדברים ואל החדר נכנסת אחת הקליינטיות של אירמה. תוך דקות מיספר הופך ביבי לעוזרה של אירמה במכון לאורגאזמולוגיה.

„ביבי מתקרב עד אחד ופותח את חלוקו בפני חנה. חנה מסתכלת למטה ביסודיות. „אני תופסת... כן... אולי אני יכולה להתייעץ איתו...” אירמה אומרת: „זה די יקר.” חנה: „מה לא עושים כדי להיות בריאים.” חנה הולכת לכיוון חדר־השינה ופותחת את רוכסן שמלתה.

עסקיהם המשותפים של ביבי ואירמה פורחים עד כדי כך שהם פותחים מכון בווילה ומפרסמים מודעה בעתון: „פרופסור ביבי קרמפוטה מכריז בזאת על פתיחת הקליניקה לאורגאזמולוגיה — טיפולים מיוחדים לנשים קרות ונימפומניות.”

מתאר התסריט את המכון: „מרוהט בסיגנון חודי. על חקירות דפרודוקציות של תמונות אירוטיות. ספה. נר דולק. על השולחן הגדלה של אבר־מין. אירמה מתקרבת לזה ומעבירה אצבע על שפתיה... ביבי ניגש לשולחן, פותח קופסאות המכילות אמצעי־מניעה בשלל צבעים. אירמה לוקחת אמצעי־מניעה צבעוני בידה. ביבי לוקח אותו מידה ומנפח אותו כמו בלון. הפעמון מצלצל. אירמה רצה לדלת עם חזה זקוף: „הקליינט הראשון שלך פרופסור.” ביבי לובש חלוק מהודר וצועד לעבר חדר־העבודה. אירמה פותחת את הדלת. ילדה קטנה עומדת בפתח: „האם זה ביתו של האורגאזמולוג?” „כן,” אומרת אירמה, „אבל מה את רוצה ממנו ילדה?” „לתקן את האורגאן של הכנסיה,” משיבה הילדה. אירמה מסלקת אותה משם: „זה לא מקום לתיקון אורגאנים.”

מין בתנועות ידיים

המבקרים הבאים הם כוחות מישטרה העוצרים את ביבי. הוא מועמד לדין. עורכת־הדין שלו היא מיכל בת־אדם, המתוארת בתסריט כך: אשה צעירה, מכוערת, לבושה בלי טעם, מרכיבה משקפיים עבות. **היא לא מצליחה להגן על ביבי. הוא עושה זאת טוב ביותר בעצמו.** „כל גבר השוכב עם אשה ללא ניסיון יכול לגרום לה נזק, נזק שאי אפשר לתקנו לפעמים,” **הוא מסנגר על מקצועו.**

מישפטו של ביבי בסרט הופך להצגת מין אירוטית לא פחות מאשר סצינות המישגל שבסרט. עדה חרשת־אילמת מתארת בבית־המישפט בתנועות ידיים מה עשה לה ביבי. הסניגורית שלו מבקרת אותו בכלא, מקבלת שיעור בתורת האורגאזמולוגיה ולמחרת מופיעה בבית־המישפט לבושה במיני. היא משאירה רושם רב, מופיעה באיפור, שיעור מסודר.

אל דוכן העדים עולה אפילו רב המופיע כעד הגנה לטובת ביבי. הוא נעזר בתלמוד וטוען: „כתוב בתלמוד — אשה משולה לפרח. צריך להשקות אותה כל יום... רק אם הבעל לא יכול למלא את חובותיו הגבריות אפשר להשתמש באדם מבחוץ, כמו למשל האדון התובע...”

סצינת השיא של הסרט מתחוללת כאשר על דוכן־העדים עולה אשתו של התובע, חנה, שקיבלה גם היא טיפול במיטתו של ביבי. כאשר היא מגלה כי רק בזכותו היא מגיעה לסיפוק מיני עם בעלה התובע, מזכה השופט את ביבי מכל אשמה.

אירמה ממתינה לביבי, מבטיחה לו לפתוח עבורו את הקליניקה הטובה ביותר בעיר. אבל ביבי מחליט לפרוש מהמקצוע. הוא רץ אל עורכת־הדין שלו, מחבק אותה ונושק לה.

„האם תמשיך לאהוב אותי גם אחרי שנתחתן?” היא שואלת אותו.

„כמובן,” משיב לה ביבי, „אני משוגע אחרי נשים נשואות.”

וכך מתאר התסריט את סצינת הסיום: אירמה עומדת מחוץ לבית־המישפט, מוקפת בשישה מחבריו של ביבי לקבוצת הכדורגל שאליה ניסה להיכנס בכל כוחו. מכנסי כולם מורדות... שום טעות בנידון. אירמה הולכת לאיטה, מבטה כלפי מטה, אל נקודה אחת בלבד לפתיחת המכנסיים. כשהיא מחייכת והשמחה על פניה מופיעה הכותרת סוף.

אז אם תרצו — אין זאת פורנוגראפיה.

זהו סוף הסרט אבל בוודאי לא סוף הסיפור הקשור בהפקתו. הוא יעשה עוד רעש ויפיל קורבנות. הקורבן הראשון נפלה כבר השבוע. היתה זו מיכל בת־אדם, שחלתה תוך כדי ההסרטה במחלת האבעבועות. וכך ניצלה אולי מגורל שני כוכבי הסרט — מרי וקנוט שנאלצו לשחזר כמה מהסצינות שלהם שוב.

היה זה כאשר המפיק הגרמני של הסרט הגיע לארץ כדי לחזות במה שהספיקו לצלם. הוא צפה בסצינות המיטה של ביבי ואירמה ועיקם את חוטמו: „זה מין? את זה אפשר יהיה למכור באירופה! בבקשה לעשות את זה טבעי יותר!”

ומרי וקנוט חזרו למיטה, לעשות את זה טבעי יותר, לקצב המטרונום.

אירמה הצנועה

מרי אקו־רה, השבדית בעלת העיניים הכחולות והשיער האדמוני, שהובאה לישראל כדי לככב בסרט הפורנו הישראלי הראשון.

ספורט טוטו
טוטו
השבוע עלה
מינימום הפרס הראשון
450.000 ל"י
מינימום לכל הפרסים
מיליון ל"י
יום חמישי — המועד האחרון למסירת הטפסים
עשה לך מנהג קבוע־ מלא טוטו בכל שבוע!
המועצה להסדר ההימורים בספורט

חשוב!!!
אין אף עיתון או שבועון עברי
אחר בישראל שאחוז כה גדול
של קוראיו הם בעלי השכלה
אקדמאית כמו קוראי העולם הזה
חלק נכבד מקוראים אלה
הם הורים לילדים בגיל הלימוד
לכן כדאי לפרסם מודעות
„לימודים” ב„העולם הזה”

כלא 6

להיות ליצן

יש מקומות שבהם יש אנשים שחושבים שאני ליצן. אני דופק בדלת, נכנס ושואל כמו דביל: „נו, מה נשמע?”

צחוק בקהל.

„מה קרה?” אני שואל, „למה אתם צוחקים?”

הם צוחקים.

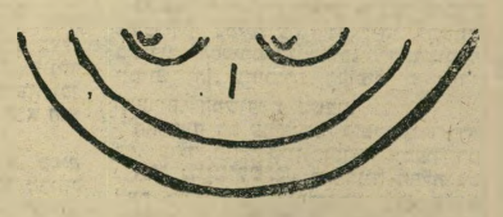

„נורא מצחיק,” אני נעלב, „ויש לי בדיחה עוד יותר טובה.”

צחוק.

„קאקי!”

צחוק משתולל.

„וזה עוד כלום,” אני אומר להם, „לעומת הבדיחה הבאה” —

„תחת!”

הם בוכים מרוב צחוק, ואני הולך לאיזה מקום. לנוח קצת. לשתות.

המלצרית עושה לי פרצוף.

„מה יש לך נגדי?” אני שואל.

„אמרו לי שאתה מצחיק,” היא טוענת, „ואתה לא מצחיק בכלל.”

„קאקי!” אני מנסה את הבדיחה הבדוקה. לא הולך.

„תחת, אולי!” אני זורק את הבדיחה החזקה שלי. שום דבר.

אני הולך משם וחוזר למקום שממנו התחלתי, דופק בדלת ונכנס.

„שלום,” אני מודיע לכולם. „קאקי, תחת!”

כולם צוחקים.

יופי. אני שוב בבית.

ברי-מזל

סרט צריך להיות באורך של 100—90 דקות. זה ידוע.

לכן כנראה נעלם הסרט „בר־מזל” מבתי הקולנוע במהירות מסחררת כזאת.

הוא יותר ארוך מ־100 דקות וזה כמובן לא־בסדר ואסור ובכלל.

איך שלא יהיה, אני הספקתי לראות אותו ואני רוצה לספר על קטע אחד ממנו:

משלחת של מדינה אפריקאית דימיונית, זינגארה, מזמינה לסעודת עבודה איש עשיר, עשיר מאוד.

הם רוצים שהוא ישקיע אצלם.

בעזרת הרצאונות, שקופיות וסרטונים הם מסבירים לו כמה טוב וכמה כדאי להשקיע בזינגארה:

א. הילידים עובדים מצויין ויש להם שכר עבודה נמוך (סרטון סוכנות צבעוני של פועלות עובדות במתפרה).

ב. הילידים־הפועלים גרים כולם בעיירות־פיתוח (סרטון אידילי של אלפי ביתנים) וזה קל ונייד וטוב לכלכלה.

ג. טכנאים ומהנדסים הבאים מאירופה מקבלים שכר־עבודה, דיור ותנאים כמו באירופה (סרטון — בתי־מלון מפוארים על חוף הים, ילידים־מלצרים מגישים מכל טוב).

לעשיר יש שאלות:

1. האם ניתן להוציא את הכסף מהארץ?

2. מה עם בעיות הבטחון?

לממשלת זינגארה יש תשובות:

1. כן.

2. נכון, אומר מפקד הצבא הזינגארי, יש בעיות־בטחון, אבל — כל מה שאנחנו זקוקים לו זה „דבש”. „דבש” זה מין גז־לוחמה הגורם לדברים הבאים (שקופיות של ילדים חרוכים שטעמו את טעם ה„דבש”). תנו לנו „דבש” והכל יהיה בסדר.

ואומנם, העשיר דואג שממשלתו האירופאית תספק „דבש” לזינגארה ויש עיסקה.

זה באמת נורא מה שקורה במקומות אחרים.

שחרור האשה (הצעה)

תלכו בנות ממול, תפתחו בית־קפה.

תשחקו שח.

תעשנו „ז׳יטאן” אם יתחשק לכן.

תשתו בירה ואפילו קוניאק.

תשבו סביב השולחן ותספרו את מי זיינתם ואת מי השכבתם ואת מי הרמתם ולמי תקעתם ואת מי דפקתם.

תתווכחו אם דני הוא באמת זיון טוב, או שסתם אומרים.

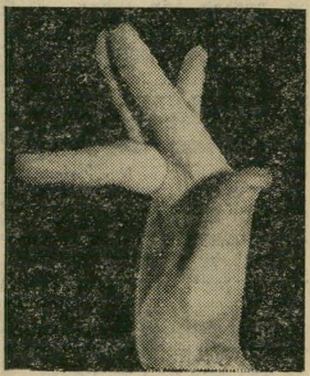

לא־נכון

נכון

מישהי תדווח איך אמנון במיטה.

אחרת תספר את מי היא רוצה לזיין ותתנו לה עצות.

וכשייכנס בחור לבית־הקפה תתייחסו אליו כאל זיון. תמדדו אותו, תסקרו אותו, תבחנו אותו.

אם ימצא חן — מישהי תתחיל איתו.

אולי אני?

סיפור על אבא שלי

כשאבא שלי החליט לעלות לארץ, החליט חבר שלו לעלות לארה״ב.

אבא שלי בא לארץ, הלך לקיבוץ, היה נוטר, היה ב„הגנה,” עשה בטח עוד כל מיני דברים, ובסוף הקים מדינה והיה לפקיד.

מאז הוא התקדם קצת והיה לפקיד קצת יותר בכיר עם המון־המון שנות ותק. וזהו.

והנה יום אחד מקבל אבא שלי מהחבר שלו, שפעם קראו לו (כמו לאבא שלי) משה ושהיום שמו מונטי, הזמנה לחנוכת הבית. בסביון.

אבא שלי לקח את אשתו, שהיא אמא שלי, הוציאו מהארון את מיטב בגדיהם ונסעו לסביון.

את כל הסיפור הזה הם סיפרו לי כשחזרו. אבל בעיקר הם סיפרו המון חוויות מכל מיני דברים שלא ראו אף פעם בחיים שלהם:

היו שם שרים.
וחברי־כנסת.
ושיש איטלקי.
ואמבטיה ספרדית.
ומזרקות.
ו־12 חדרים.
וספיר.
ומנכ״לים.
ולשונות־עגל.
ועוגות דובדבנים.
ואיזה שמלות.
ו...

„ואתה רואה,” ניסיתי להסביר לאבא שלי, „אתה פרייר, עלית לארץ, הקמת מדינה ועכשיו — אף אחד לא זורק זין בכיוון שלך. אבל החבר שלך, שנסע לארה״ב ועשה שם כסף — הוא עכשיו ציוני יותר טוב ממך, יהודי יותר טוב ממך וגם ישראלי יותר טוב ממך. אליו באים שרים, חברי־כנסת, יש לו בית יותר טוב משלך...”

„כן, נכון,” הסכימה איתי אמא שלי פעם ראשונה.

אבא שלי שתק.

שום־דבר לא יהרוס לו את החלום. שום דבר.

סיסמא

במלחמה לא הנצחון עיקר, אלא עצם ההשתתפות.

משרות קופצות

אתה מכניס מטבע.

אור נדלק.

מיטב הנוער מתחיל לזוז.

נוער נפלא נע בין גיבעות־החול המצויירות.

המטרה היא הלב. לב הזהב.

הם נעים בשורה בין גיבעות־החול המצויירות. בוטחים, חזם חשוף.

אתה סוחט את ההדק ויורה.

צילצול. פגעת. הוא נופל.

אולי הוא צועק „נפגעתי.” אולי „חובש.” אולי „אמא.” אולי הוא מקלל.

אבל הוא נופל.

הוא נופל, ותיכף קם אחר.

אתה מכוון ויורה.

צילצול. פגעת. עוד אחד נופל.

עוד אחד קם.

אתה סוחט את ההדק.

צילצול. אחד נופל. אחד קם.

אתה יורה.

צילצול.

פגעת.

„נפגעתי.”

לפתע דממה. הזמן עבר. המישחק נגמר.

קדימה, תכניס עוד מטבע.

אור נדלק.

מיטב הנוער מתחיל לזוז.

0316028
קרבי ציב

במדינה

ישראלים בחו"ל

ניצחון בן־אפריים וההתמדה

שנים ארוכה חבנת סירטו של מפיק ישראלי — עד שהושלם

תתיה חדיעה על תיק ירושלים אשר תהית, עובדה היא שזהו, לפי־שעה, הסרט היחידי שצולם אי־פעם בארץ והתמודד ברצינות כלשהי עם העימות הישראלי־ערבי.

נוסף לכך, עובדת שאין עוררין עליה היא שהפקה זו הביאה לארץ שחקנים בעלי שם עולמי כמו ניקול וויליאמסון, דונלד פלזנס, דריה האלפרן וברוס דייוויסון, וכן את אחד הצלמים הטובים בעולם, הלא הוא ראול קוטאר.

אחראי לכל המיבצע הזה, היה מפיק ישראלי בשם רם בן־אפריים, בעבר הרחוק עורך־תוכניות בקול־ישראל ובגלי־צה"ל, שהכין את ההפקה במשך שנים, ולא התייאש למרות התהפוכות שציפו לו בכל אחד משלביה — כולל חוסר־העידוד שבו נתקל מצד המחלקה לעידוד הסרט הישראלי.

עוד לפני בכורת תיק ירושלים, היה כבר בידי בן־אפריים תסריט חדש ושמו מיצ'ל. זהו סיפור על שוטר קשוח, המתעקש להתגבר על מזימות של כנופיית עולם־תחתון, למרות שחיתות הממונים עליו.

במשך למעלה משנתיים הוא הסתובב עם התסריט (שנכתב על־ידי יאן קנדי מארטין, אחיו של טרוי אשר כתב את תיק ירושלים) ובכל פעם תיכנן להעביר את הסיפור לרקע שונה.

לנסות — ושוב לנסות. פעם דובר על דרום צרפת, ופעם על איטליה. בין

מפיק בן־אפריים
העקשנות משתלמת —

השמות שתוכננו לתפקיד הראשי היו גם אלן דלון, ובין הבמאים המיועדים ז'אק דראי (במאי בורסלינו). רבים ממכריו של בן־אפריים חשבו כבר שדבר לא ייצא מן העניין. והנה לפתע, מארצות־הברית הגיעה הבשורה.

מיצ'ל צולם, כשבתפקיד הראשי אחת הדמויות המבטיחות ביותר בהוליווד, ג'ון־דון בייקר, מי שהיה הרוצח בצ'ארלי ואריק, וגיבור בראש מורם, המוקרן עתה בארץ.

לצידו, שחקנים מנוסים ומוכרים כמו מרטין בלזאם וג'ון סכסון, והבמאי הוא אנדריו מק־לגלן, מומחה למערבונים וסירטי־פעולה, שעשה סרטים כמו הם היו עשרה ומקלינטוק, ביים שחקנים כמו ג'ון וויין, ג'יימס סטיוארט וקירק דאגלס, ונחשב כאחד מיורשיו של ג'ון פורד (מק־לגלן הוא בנו של מי שהיה כוכב סירטי פורד, ויקטור מק־לגלן).

עתה נמצא הסרט בשלבי־עריכה. באביב ייצא לשוק, והוא יהווה הוכחה נוספת לכך שבן־אפריים אכן יודע את מלאכתו: לנסות ולנסות, ושוב לנסות — ובכוח ההתמדה, להשיג את מבוקשו.

עורכי־דין

עורכי־הדין הספורטיביים

ארבעה עורכי־דין עובדים במדור־הספורט ברדיו — האם מתנגש מיקצועם בתחביבם?

בשידורי־ישראל אין עדיין מחלקת מישפטית, אך מי שמחפש ריכוז של עורכי־דין ברדיו, מופנה מייד אל מדור הספורט. כי במדור זה משתתפים ארבעה עובדים, עורכי־דין במיקצועם, שהצליחו להשתלב בשידורי הספורט הן בתוכנית־החדשות היומית, והן בתוכנית הפופולרית שירים ושערים, המשודרת בשבת.

הארבעה הם עו"ד עמי פוטל, עו"ד יואל כץ, עו"ד חנוך קינן, ועו"ד שמעון דגן.

אין טעם־לפגם. לאחרונה החלה נשמעת ביקורת על עורך־הדין קינן, על כך שלאחר ששימש כשדר במישחק־הכדורגל בין קבוצת מכבי תל־אביב ומכבי נתניה, שימש כפרקליט הנתנייתית בעירעור שהוגש על־ידה על תוצאת המישחק, שהיתה 2:1 לטובת הקבוצה התל־אביבית.

שחקן בייקר
— וגם ההתמדה

עורך־הדין קינן, מצידו, טען, כי אינו רואה כל טעם לפגם בכפילות זו של עיסוקיו, מאחר שהוא משתדל להיות אובייקטיבי בשידוריו. אשר לבעייה העקרונית הנוגעת לאתיקה המיקצועית של עורכי־הדין, טען קינן — אשר עסק בעיתונות־ספורט עוד לפני שהחל עוסק במישפטים — כי הוא עושה את מירב המאמצים על־מנת לא לערב בין התחומים.

„עבורי, השידור ברדיו הוא תחביב בלבד," הוא אומר. „כמו שיש עורכי־דין שהולכים בשבת לדוג דגים, כך אני משדר. אילו הייתי הופך את התחביב הזה למיקצוע, הייתי עוזב את המישפטים. בדיוק כפי שעשה עורך מדור־הספורט בידיעות אחרונות, יהושע ילין."

הגדרה של אתיקה. לעומתו טוען עמיתו לתחביב הרדיופוני, עורך־הדין יואל כץ, כי כל עוד אין השדר מנצל את מעמדו לצורכי פירסומת אישית, אין לבוא אליו בטענות. בשידורי־ישראל זהו תנאי בל־יעבור, וההנהלה מקפידה על מילוי ההוראה. לגבי מיקרהו של קינן וההאשמות שהועלו נגדו, טוען יואל כץ כי יש לברר את העניין לגופו, ולהגדיר לאיזו אתיקה הוא מתייחס — המישפטית או העיתונאית.

גם כץ עצמו נהג בעבר לייצג קבוצות־כדורגל במוסדות תשיפוטיים של ההתאחדות, אבל הוא מכוסה למדי, שכן זנח את עיסוקו כשדר־שדה, והוא מצטמצם עתה בעריכת תוכניות־אולפן, בעיקר אלו הנועדות למסירת מידע בלבד.

כמוהו עושה אף עורך־הדין עמי פוטל. אילו היה עורך־הדין חובב שדרנות־הספורט חנוך קינן נוהג אף הוא כעמיתיו, לא היתה הבעייה שעימה הוא מתמודד עתה מתעוררת כלל.

למד בביתך בהתכתבות

המכונים הבריטיים - המוסד הותיק והמנוסה בארץ להקניית השכלה בכתב מציע לך ללמוד בביתך את המקצועות הבאים בשיטות שנוסו בהצלחה בארץ ובחו"ל.
הלימודים הם תחת פיקוח ובהדרכת צוות מורים ומפקחים שהם מטובי כוחות ההוראה בארץ.

20% הנחה לחיילים בשירות פעיל

לשם קבלת פרטים מלאים מלא את התלוש הרציב ושלח בהקדם אל המדור לייעוץ מקצועי ת.ד. 33134 תל־אביב. ה.ע. 19.2
מעונין בקורס ______
שם ______
כתובת ______ טל. ______

אנגלית ושפות אחרות
1. אנגלית למתחילים
2. אנגלית למתקדמים
3. אנגלית כולל
4. אנגלית למשתלמים
5. אנגלית לבחינות בגרות
6. אנגלית בתקליט
7. קורספונדנציה מסחרית באנגלית
8. צרפתית למתחילים
9. ערבית מדוברת
10. ערבית ספרותית
11. גרמנית למתחילים
12. עברית - שיפור הסגנון
13. עברית - שיפור הלשון וההבעה
14. כתיב עברי
15. עברית למתחילים
16. עברית למתקדמים
17. עברית למשתלמים

✳ בגרות ומוקדמות
לרשות הלומדים בקורס יעמדו יועצים לעזרה אישית בסניפי המכונים הבריטיים
1. הכנה לבחינות בגרות
2. הכנה לבחינות מוקדמות

הנהלת חשבונות ומדעי המסחר
1. הנה"ח למתחילים
2. קורס כללי בהנה"ח
3. חשבונאות למתקדמים
4. הנה"ח סוג 1
5. הנה"ח סוג 2
6. הנה"ח סוג 3
7. מנהלי חשבונות מדופלמים
8. ראית חשבון
9. תמחיר
10. ארגון וניהול עסקים
11. קורספונדנציה מסחרית בעברית
12. פקידות ומזכירות כללית
13. מסחר פיננסי
14. תורת הכלכלה והמשק

אלקטרוניקה - בניית מכשיר רדיו ואזעקה
1. אלקטרוניקה ורדיו מעשי (כולל מעבדה ללימוד בניית מכשיר אזעקה ומכשיר רדיו)
2. קורס יסודי באלקטרוניקה
3. קורס יסודי בטלויזיה

טכנאות
1. שרטוט טכני - בנין ומכונות
2. טכנאות מכונות
3. טכנאות רדיו
4. טכנאות בנין
5. טכנאות חשמל
6. חשמלאי מוסמך

✳ הכנה לטכניון ואנגלית לאוניברסיטה
לרשות הלומדים בקורס יעמדו יועצים לעזרה אישית בסניפי המכונים הבריטיים
1. הכנה לטכניון במתמטיקה
2. הכנה לטכניון בפיזיקה
3. הכנה לאוניברסיטה באנגלית

קורסים אחרים
1. עיתונאות ויחסי ציבור
2. פסיכולוגיה
3. מורים מוסמכים

אמנות שימושית
1. גרפיקה שימושית
2. ציור

המכונים הבריטיים
THE BRITISH INSTITUTES
להשתלמות בכתב
המכללה העברית
115 קורסים לבחירתך
125.000 בוגרים
37 שנות נסיון

משרדי ייעוץ והרשמה:
● תל־אביב: המדור לייעוץ מקצועי שד' רוטשילד 93 טל 624162
● חיפה: נורדאו 30 טל 667040
● ירושלים: ההסתדרות 22 טל 224769
שעות הרשמה: 8.00 - 20.00 ללא הפסקה

✳ לחיילים משוחררים ע"פ החוק - לימודים חינם.

פרסום מ.י.סל

מבצע ענק

של סלון ◎ מרכזי
סלון "ישן בחדש"
מבצע המונה מכונת כביסה
כל המונה מכונת דוכס או
קריסטל דוכס ממבנר זיכוי
סופר דוכס 300 ל"י בעד כל
של 300 כביסה
מכונת כביסה מהמחיר
ישנה מהמומלץ
המומלץ מרכזי טל:
סלון מרכזי 290647

קריסטל
סופר דוכס
300 ל"י

סניפים:
גבעתיים: כצנלסון 141 חולון: סוקולוב 51
רחובות: טלר 32 פ"ת: שטמפפר 13
חובבי ציון 27
חיפה: הרצל 2 ר"ג: הרצל 78
ב"ש: הרצל 17 ראשון־לציון: הרצל 103

סלון ◎ מרכזי" הסלון הגדול במדינה
תל אביב בית „אל על" רח' בן יהודה 32

מאת **בנימין עמידרור**

בהגיבו על דו"ח־הביניים הראשון של ועדת אגרנט, מתח עליו „העולם הזה" ביקורת חריפה. ביקורת זו נתקבלה, למעשה, כמעט על־ידי כל כלי־התקשורת בישראל, והם אימצו אותה לעצמם בהגיבם על הדו"ח הסופי של הוועדה.

בעמוד זה שולל הפרשן הצבאי של „העולם הזה", בנימין עמידרור, את תבי־קורת הזאת, ומעמיד מולה דיעה אחרת. „העולם הזה" שמח לפרסם דיעה זו, כדי להעמיק את הוויכוח ולעורר למחשבה. (ראה איגרת העורך בעמוד 6).

אילו היה דיין שר־ביטחון עלוב וגונן מצביא מעולה, היה צה"ל מכה את המצרים בעבור כמה ימים. אבל אפילו היה דיין צ׳רצ׳יל בריבוע, לא היה בכוחו לתקן מעשה־מצביאות כושל אשר נעשה בשדה־הקרב והכריע בו

אגרנט צודק!

דו"ח אגרנט הינו אחד המיסמכים החשובים, האח־ראיים והמעמיקים שיצאו לאור בישראל. האכזבה ממנו אין לה על מה שתסתמך, מלבד על ציפיות שלא ממין העניין, אשר טיפחה בציבור עיתונות, שלא רצתה להבין מהו ייעודה האמיתי של הוועדה; ואילו רצתה, לא היתה מצליחה משום שבורות טוטאלית בכל תחומי הבי־טחון הישיר, וקודם־כל בזה הצבאי, מאפיינת את רובם המכריע של „מומחיה" הצבאיים.

רק מיעוט מבוטל ביניהם מבין מה שהוא שומע או כותב. האחרים, חלקם חלטוריסטים במוצהר או כתבלבי־קבע של אלוף־אליל מסויים, ורואים את כל ייעודם בהאדרת שמו ובהוכחת צידקתו בכל מחיר, כולל הז־דקקות לחצאי־אמיתויות, על ערימת גוויותיהם של אלה, אשר באותה שעה אינם חביבים על יופיטר־התורן. בכללם יימנו גם בעלי־חשבון שונים, שבמיקרה עולים צרכיהם עם מטרותיו של גנרל זה או אחר. כך, זה לזה מספק תחמושת, כנגד האוייב המשותף.

העובדה שטיפול היסטרי וביזנטיני זה בעובדות תפך באחרונה מכת העיתונות, אינה מפחיתה דבר מחומרת התופעה. אין דומה מחול־שדים מפוברק סביב אכילת חמות או רצח החיילת — לנושאיו היותר־קריטיים של הבי־טחון הלאומי. בתוך ביצה נרפשת זו טובעים קולותיהם של חלדו שביקורתם רצינית וכוונתם כנה.

צ׳רצ׳יל בטוברוק

הילולה זו הגיעה לשיאה ב„פרשת גורודיש." כישלונו הנחרץ של גונן כאלוף־פיקוד, הינו עובדה בשטח. מפקד ברמה כזו שנכשל, אחת דינו לעוף. אין מדובר כלל ב„שמו הטוב," כי לא הואשם בעבירה פלי־לית שיש עימה קלון, וכל ההסברים שבעולם לא יוכלו להשיב את הקלקלה.

נכון שגם אחרים, מעליו ומתחתיו, אחראים ואשמים גם הם באי־ההצלחה, ואולי אף יותר ממנו. אבל אין בכך לגרוע ולו כחוט־השערה מאחריותו ומאשמתו של גונן עצמו: כלפי כל מעשה או מחדל בתחום הצבאי (ובתחו־מים דומים) קיימים כמה פונקציונרים, שאחריותו של כל אחד מהם, לאותו מעשה עצמו, היא של 100 אחוז ואיננה תלוייה או מושפעת מאחריותם המקבילה והבו־זמנית, של האחרים. אם נבחן תקדימים היסטוריים דו־מים, נוכל רק לתמוה, מה ראו רשויות צה"ל להמתין, ולמה לא הדיחו את גונן כבר בעיצומה של המילחמה, משאך התברר שהוא זקוק למה שהוא כינה „הרמטכ"ל הפרטי שלי."

בעיתות הרגיעה היחסית שנפלה עליהם פעם־כפעם, ניסו קוטלי אגרנט לנהל ביקורת הגיונית והאשימוה בהבחנה שעשתה, בין הדרג המדיני לצבאי, לצורך האח־ריות והאשמה ביחס למעשים ומחדלים צבאיים וביטחו־ניים שונים. קשה למצוא דוגמה מובהקת יותר לשיט־חיות הביקורת נגד הוועדה: לא רק שיש להפריד „אח־ריות" מ„אשמה," אלא שההבחנה בין שני הדרגים היא בלתי־נמנעת וממהות העניין. וינסטון צ׳רצ׳יל, כשר הביטחון וכראש־הממשלה היה, בלא ספק, אחראי לכיש־לונותיהם של הארמייה השמינית במילחמת־העולם השנייה, שעה שמשך כשנתיים ומחצה היה רומל הגרמני מתעתע בה, למרות עדיפותה המכרעת בכוחות (שאגב, היתה גדו־לה בהרבה מזו שנהנו ממנה המצרים מולנו, ביום־הכיפורים).

בעת שהביזיון הגיע לשיאו, אחרי נפילת טוברוק, הציעו בבית הנבחרים אי־אמון לצ׳רצ׳יל (וחבל שבעת הוויכוחים שנתעוררו אצלנו בשאלת האחריות הפרלמנ־טרית בענייני ביטחון, לא נזקקו לאירוע־תקדים זה ולאח־רים כמותו).

ההצעה נכשלה, וכך התקבל על דעת הרוב המכריע, שגם אם צ׳רצ׳יל אחראי לכשלונות, הרי אין הוא אשם בהם. את זה הטילו, בצדק גמור, על מפקדי הארמייה השמינית ועל הדוק־טרינות הצבאיות הכושלות שהינחו את הצבא הבריטי אז.

אפילו הרמטכ"ל לא נחשב אשם, ושמו לא הועב מחמת הכישלונות באפריקה. הוא וצ׳רצ׳יל היו אמו־רים לנהל את מאמץ המילחמה בכללו, לא לפקד ישירות על מיבצעי הארמייה השמינית בלוב, ואת תפקידם הייעו־די מילאו כשורה. רק לאחר החילוף השלישי שביצע צ׳רצ׳יל שם, עלה בידו למקם את המפקד הנכון — מונטגומרי — במקום הנכון, ורומל הובס.

דוגמה מובהקת אחרת לענייננו תימצא בפרשת פרל־הארבור. בדצמבר 1941 תקפו נושאות־מטוסים יפניות פתע בסיס ראשי זה של צי ארה"ב, והשמידו את כל „קו" אוניות־המערכה שבפאסיפיק. מיקרה זה היה אפוף גם הוא „מחדלים מודיעיניים" ו„קונספציות" (כה דומים להללו שלנו, שנוצר פיתוי עז לתבוע הדחת כל האח־ראיים אצלנו, ולו רק מפני שלא למדו את הניסיון החוא וממנו).

האחריות המדינית היתה מוטלת, כולה ובבירור, על הנשיא רוזוולט, כראש הממשל, מפקד הצבא ושר־הבי־טחון בפועל. אבל מחדליו ושגיאותיו של רוזוולט, כאלה של צ׳רצ׳יל, נחשבו עניין פ ו ל י ט י ונדונו בפורומים הפוליטיים ועל־פי קני־המידה היפים לתחום זה. כרעהו הבריטי, נוקה גם רוזוולט מכל אשם — לא מאחריות! — והעם התלכד מאחריו עוד יותר.

לא כן שני המפקדים הראשיים בזירת הפא־סיפיק, אדמירל קימל וגנרל שורט. הללו הודחו ממישרתם תיכף ומייד, ואף פוטרו לגמרי מן השירות. רק לאחר־מכן הוקמו ועדות־חקירה, צבאיות ופרלמנטריות, שבדקו את המיקרה בקפידה.

קימל ושורט, בליווי אחרים שהגיזרה לא נראתה בעי־ניהם, השמיעו כמובן את טענותיהם — שהיו, כמצופה, מסוג הללו המוכרות כעת היטב גם לנו. כמה זרזירי־עט — גם שם שורץ זן זה — אף הרחיבו והעלו סברות לרוב, עד כדי האשמת רוזוולט בתיכנון מכוון של המח־דל, כדי לסחוף את אמריקה למילחמה בעל־כורחה.

אשמת גולדה ודיין

אי־אפשר להימנע מהפרדת הדרגים, האחריות והאשמה. אחרת יצטרך ראש־הממשלה לפקד ישירות על כל כיתה בשדה. הטענה ששר־הביטחון אחראי לכיש־לונות מפני שהיה רוחץ בזיוון של ההצלחות, אילו היו כאלו, היא באמת דמגוגיה מגוחכת: וכי מה לעניין זה, של יחסי־ציבור, ולשאלת האשם והאחריות?

אבל יש להשלים את התמונה, ולהבין כי למקל ההפ־רדה יש גם קצה שני: ועדת־אגרנט פטרה אומנם את דיין ואת גולדה — אשר, משום־מה, כמעט שאין המבק־רים נדרשים לאחריותה, שלפחות פרלמנטרית היא בוודאי גדולה ועליונה על זו של דיין — אך רק מאשמה ישירה למחדל המיידי של ערב יום־הכיפורים. היתה זו שאלה מישפטית פשוטה, של ראיות עובדתיות, שלא נגעה כלל לאחריותם הפוליטית, כשרים; ומאחריותם של גולדה ודיין למדיניות־הביטחון ולמערכת־הביטחון בכללן, לא נגרע דבר.

גם אי־אפשר כלל שייגרע, משום שאחריות זו חלה עליהם, באורח אוטומטי ומלא, מרגע שנכנסו למישרותיהם ועד שיצאו מהן. מפני ששניהם שירתו בתפקידיהם שנים ארוכות, אין אף ספק קל שאינם אחראים רק פורמלית, אלא גם א ש מ י ם ב א ו ר ח א י ש י וכמעט בילבדי לכל מה שאירע בתחום אחריותם — דהיינו, לפשיטת־הרגל של אותה מדיניות־בי־טחון; לעובדה שמערכת־הביטחון לא תיפקדה כהלכה, ולפחות חלקה הצבאי נמצא במצב של ניוון גובר; ולכך שהערכות־המצב שלהם נת־גלו כתלושות ושוגות לחלוטין, וכמותן גם ה־פיתרונות שהתבססו עליהן.

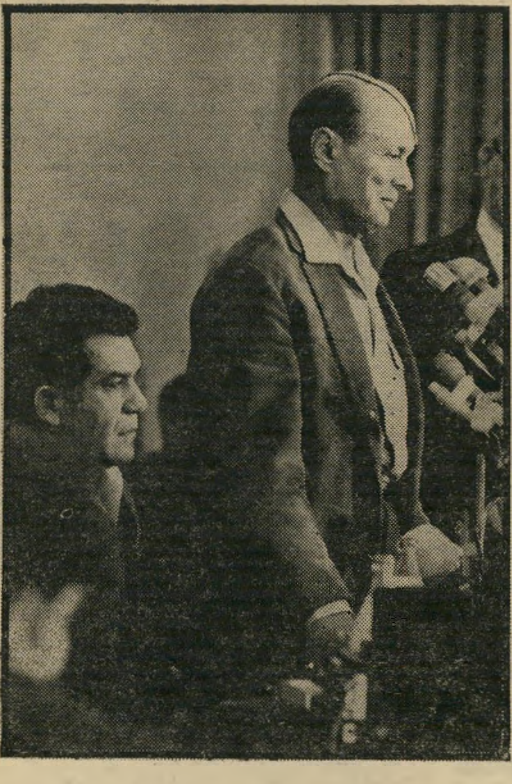

שר־הביטחון והרמטכ"ל

לאור רשימה בלתי־מכובדת זו, חייבים היו גולדה ודיין להתפטר, מרצון או מאונס, מייד לאחר מילחמת יום־הכיפורים, אם לא עוד בעיצומה — וזאת, אפילו היה צה"ל, מפני יכולתם של מפקדיו, מצליח לנחול ניצחון גדול יותר, מהר יותר.

כמותם היה צריך לרדת מכיסאו, אחרי ששת־הימים, גם ראש־הממשלה דאז, לוי אשכול ז"ל. בתחומו שלו, היה כישלונו טוטאלי ובלתי־נסלח. צה"ל ניצח במילחמת ההיא לא בזכותו, אלא שלמרותו. אולם מסתבר, כי אף כיש־לונות חרוצים וברורים כאלה עדיין אינם נחשבים אצ־לנו עילה מספקת להסתלקות מן השילטון.

שאלת אחריותם של שרים איננה עניין לבתי־מישפט או ועדות־חקירה, אלא בעייה פוליטית מובהקת, אשר בדי־מוקרטיה צריך להכריע בה אך־ורק לפי כללי המישחק הדימוקרטי ובאמצעות הכלים המתאימים — דעת־קהל, אי־אמון פרלמנטרי, או הצבעה בקלפי.

בדצמבר 1973 נערכו בארץ בחירות. גולדה ודיין זכו בהן. אולי עוררו אמון גם אחרי האסון, ושמא סבר הבוחר כי האלטרנטיבות המוצעות גרועות מהם. אחר־כך הודחו שניהם באמצעות הליך דימוקרטי לגיטימי אחר — לחץ דעת־קהל, שהתבטא ב„תנועות המחאה."

כך צריכים לקום שליטים בדימוקרטיה — וליפול. טוב עשתה ועדת־אגרנט שלא שמה עצמה במקום תהליכים אלה, תוך שהעמידה את הציבור על חובתו, להחליט בעצמו מי יע־מוד בראשו — ולשאת באחריות ובתוצאות.

(המשך בעמוד 34)

קולנוע

יוצרים כמובן אסוציאציה מיידית ל־העוקץ ולכל הקשור בו. אבל לא כש־הבמאי הוא רוברט אלטמן, האיש ש־אותו אפשר בהחלט להכתיר בהוליווד ב„איכפא מסתברא" הניצחי של הקולנוע. מאז מאש, הוא נוטל בקביעות סיגנונות קולנועיים מקובלים, ומגיש לצופים בדיוק את ההיפך מן הצפוי.

מאש, למשל, תחת שיהיה סרט של פעילות וגבורה, כפי שצריך להיות סרט מילחמה אמריקאי ראוי־לשמו, היה סא־טירה מטורפת ומבולבלת לחלוטין על מנתחים בבית חולים־שדה בקוריאה, סא־טירה מלאה וגדושה הומור מאקאברי ולעג ארסי.

בהמשך — הקלפן והיצאנית — מערבון שבו עישנו אופיום והתנועעו אך בקושי בתוך הבוץ. שלום לידיד הפך את הבלש הפרטי הנערץ של שנות ה־40 לשלומיאל מהסס של שנות ה־70. ובסרטים אחרים, שלא הגיעו לישראל, טיפל אלטמן באותה צורה עצמה בסירטי־האימים ובפישעונים של שנות ה־30.

בקרוב

בילי וצ׳ארלי

וכל המפסידים האחרים

האדם המודרני מעריץ אירגון. הוא היה רוצה לדעת, מיום היוולדו, מה יקרה לו בדיוק עד שתיפח נישמתו. הוא לומד כדי להשיג מישרה, הוא מקבל מישרה כדי שיוכל לחמוד את זו שמעליו, משלם בי־טוח ודואג לפנסיה כדי שלא ירעב בהגיעו לגבורות. בקיצור, כל חייו הוא מתמחה בוויתורים על היום, כדי להבטיח את המחר.

זהו סוג ההומו סאפיאנס הנפוץ ביותר בעולם כיום, ומשום כך, זהו האדם הנור־מלי. אולם השפע הכלכלי, קרנות האב־טלה, מיבחר עצום של עבודות מכל המי־נים וערכי־מוסר שהתבלבלו לחלוטין, יצ־רו לאחרונה סוג שונה של אדם.

אדם זה חי מהיום להיום, מחפש את

סגל וגולד ב„היכל ההימורים"
להרוויח, כדי להפסיד

החוויה האנושית בתוך עולם מתוכנת מראש, מדלג ממקום למקום וממישרה ל־מישרה. ה„נורמליים" מכנים אותם „המפ־סידים", משום שעתידם אינו בטוח, משום שביתם אינו מסודר וחדריהם אינם מרו־הטים.

עולמם של „מפסידים" אלה עומד במר־כזו של סרט בשם קליפורניה ספליט ש־יעמיד חלק מן הצופים במיבחן בלתי־צפוי.

כי קליפורניה ספליט הוא סרט לא־נורמלי, על אנשים לא־נורמליים. בסי־פור של ממש קשה להבחין. העיקר, כאן, הוא אוסף של חוויות הבאות בזו־אחר־זו כדי לצייר חתך של אורח־חיים, של מוסר ושל רגשות בעולמם של ה„מפסי־דים".

להמר, להפסיד, להמר. במיקרה זה, המפסידים הם שניים — אחד, בלא מיש־לח־יד מוגדר, השני — עיתונאי לעת־מצוא. שניהם גם־יחד נגועים באותו חיידק: ההימור. כבולים לאותו גורל: להפסיד. וק־שורים לאותו נוף: דרום קליפורניה.

מכאן שדרכיהם חייבות להיפגש, ב־מוקדם או במאוחר, והסרט מלווה אותם במשך כמה שבועות של ידידות ביניהם. זה מתחיל בהיכל־פוקר מרופט למדי, נמ־שך בביתן של שתי ‚נערות־ליווי' (זו הדרך המנומסת להגדיר נערות המתלוות לגברים לפי הזמנתם לבילוי של ערב, ומספקות את כל דרישות המבלה, בהתאם למחיר), דרך מסלולים של מירוצי־סוסים, חזרה לאולמות־פוקר, פגישה עם גובה־הימורים, תחרות־איגרוף, ונסיעה לרינו (העיר הקטנה הגדולה בעולם — מכריז שלט הכניסה לעיר), שם מקווים השניים להיגאל מן החובות הרודפים בעיקבותיהם.

הכל — להיפך. הימורים, בימים אלה,

נשים שמנות, פועלים מיוזעים. כבר בהתחלת קליפורניה ספליט הוא שולח את סממניו קדימה, להזהיר את הצופה כי מדובר פה בסרט „אלטמני" טיפוסי. יחד עם פסל החירות, המסמל את חברת קו־לומביה (המפיצה את הסרט) נשמעים ב־רקע רחשי אולם־ההימורים וקולות שח־קני־הפוקר. במשך כל הסרט כולו הופ־כים קולות אלה, הנתפסים באקראי, ב־תוך שהתמונה מתארת דבר אחר לגמרי, לחלק בלתי־נפרד מן המעשה, תוספת ל־שלימות החוויה ולתפיסת־עולמם של שני הגיבורים.

אחר־כך מופיעים היכלי־ההימורים עצ־מם, אם כי „היכל" היא מילה מוגזמת למדי. כל מי שמעלה בדמיונו חזיונות פאר של מועדוני לאס־וגאס עם חשפניות לעשרות ותיפאורות נוצצות, ינחל אכזבה. לאס־וגאס הוא מקום שבו מהמרים „המצ־ליחים," אלה היכולים להרשות לעצמם להמר. ה„מפסידים," אלה שההימור הוא חייהם, יושבים ליד שולחנות אפורים, כשלצידם נשים שמנות, פועלים מיוזעים וזקנות בפנסיה, שזהו עיסוקן האחרון ב־חיים.

צ׳אנס שצריך לקחת. ולהשלמת התמונה, באים האנשים המקיפים את שני גיבורי הסרט. תחילה, שתי הנערות, שבביתן מורחים בילי וצ׳ארלי מישחת־גילוח על פני החבלות שספגו בתקיפת־לילה שנטלה מהם את כל מה שהרוויחו ליד שולחן־הקלפים. השתיים הן, כאמור, נערות־ליווי, אבל, להבדיל מן המקובל, שום בעייה מוסרית אינה מתלווה לעיסוק זה. הן יוצאות עם ברנשים המקיאים עליהן, לפעמים, ומשלמים פעם 30 דולר, ואם זה נורא מוצא חן בעיניהם — אפילו 50.

o.b.

הטמפון הקטן שכבש את העולם

(1,400,000,000 טמפוני .o.b נמכרו בשנה שעברה ב־106 ארצות)

היי חופשיה עם או־בה
טמפון .o.b הטמפון הקטן, הנוח והבטוח ביותר בעולם נותן לך הרגשה משוחררת וחופשית. תוכלי ללבוש מכנסיים קצרים והדוקים או ביקיני. תוכלי לרקוד, לטייל, לטבול באמבט ולרחוץ בים בבטחון מלא.

כושר ספיגה הטוב בעולם מבטיח אטימה מוחלטת
לטמפון .o.b העשוי צמר גפן כבוש כושר ספיגה שאין לאף טמפון. לעומת טמפונים אחרים המתארכים עם הספיגה, טמפון .o.b מתרחב עם הספיגה ולכן, ככל שהוא סופג יותר כן הוא סוגר טוב יותר את פתח הנרתיק ומונע כל תזוזה או דליפה. (טבלי טמפון בכוס מים ותיווכחי בכושר הספיגה המצויין שלו).

טמפון .o.b חוסך יום במחזור ומונע ריח רע
טמפון .o.b סופג את הדם מיד עם צאתו מן הרחם לכן, הוא חוסך לך יום במחזור החודשי כיוון שבאופן טבעי, עושה הדם את דרכו החוצה במשך 24 שעות. האטימה המוחלטת של הטמפון .o.b מונעת היווצרות ריח רע הנגרם כתוצאה ממגע הסד עם האויר.

טמפון .o.b נוח ביותר לשמוש
טמפון .o.b קטן משפתון ולכן קל ונוח לשאתו בארנק. טמפון .o.b נכנס לתוך גופך בקלות תוך שניות בעזרת אצבע — הנשארת נקיה! ללא כל אביזרי עזר שיש צורך להפטר מהם לאחר השמוש.

טמפון .o.b מתאים למבנה האנטומי הפנימי
טמפון .o.b תוכנן ופותח ע"י צוות גיניקולוגים מומחים, כך שיכנס עמוק לתוך הנרתיק לאיזור בו אין עצבים רגישים הגורמים לכאב, או אי נוחות.

הכנסה נכונה והכנסה לא נכונה. לא מספיק עמוק.

חדש

.o.b מיני־לבתולות ולנערות צעירות
החידוש הבלעדי האחרון של .o.b הוא טמפון מיני המיועד לבתולות ולנערות צעירות. עם .o.b מיני אין כל חשש לפגיעה בקרום הבתולים, כיוון שהוא כה קטן ונכנס בדיוק לפתח בקרום דרכו עובר הדם.
(במקרה של כאב קל בשמוש הראשון, יש לדחות השמוש ב־3—4 חודשים).

.o.b ב־3 דרגות ספיגה
נורמל — למרבית הנשים.
מיני — לנערות, לבתולות ולנשים עם דימום מועט — בעיקר בימים האחרונים של המחזור אצל נשים המשתמשות בגלולה למניעת הריון.
אקסטרה — לנשים עם דימום רב בעיקר ביומיים הראשונים של המחזור.

פירסום מלניק

זוהי פרנסה כמו כל פרנסה אחרת, ואם הגבר אינו מוצא חן בעיניהן, „זה ה־צ׳אנס שצריך לקחת.״ האחת אינה יכולה להירדם בלי לעיין במדריך־הטלוויזיה (למרות שאין מקלט בסביבה), השנייה ישנה בסרבל־תינוקות, לובשת תחתונים פירחוניים, מתאהבת לעתים מזומנות ב־קליינטים ומייבבת ברגשנות כשמשיבים את פניה ריקם.

שתיהן כנות, ידידותיות, שום תסביך אינו רובץ עליהן פרט לעצם התסביך של השיגרה החוזרת על עצמה. המוסר המנחה אותן הוא אותו מוסר שיכול להבין גם מי שמנהל את חייו בין שולחן־הימורים למסלול־מירוצים, וגם הבורגני הלובש בגדי־אשה ומשלם כיד המלך כדי ששתיהן תצאנה לבלות איתו „בין נשים״.

ועוד מלא הסרט בכל מיני טיפוסים, הנכנסים ויוצאים מתוכו. הפגישות, מיק־ריות: בירינים עלובי־חיים, גובה־הימו־רים הסיבל מבעיות, גרושה מזדקנת ומ־מורמרת, מוזגים עייפים, ועוד ועוד — מבט החולף במהירות על פני המון־האדם הבלתי־זוהר, הרוחש בדרום קליפורניה.

תחבושת על האף. אולם, המרכז והגרעין של הסרט כולו הם שני גיבוריו, אליוט גולד וג׳ורג׳ סיגל: נפגשים ונפר־דים, רבים ומבינים זה את זה ללא מילים, מהמרים על כל דבר תחת השמש: מסוס שעליו שמעו במיקרה, ועד לשמות של שיבעת הגמדים בשילגיה של דיסני.

הטיבעיות והספונטאניות הן הקלפים החזקים של שניהם וגולד, המבלה את הרבע האחרון של הסרט עם תחבושת המכסה את אפו (זו בהחלט אופנה, אם לזכור את ניקולסון, שחולף בצ׳יינטאון, שיצא לאור אחרי סרט זה, עם אף חבוש), מנצל כאן את כל נתוני השובבות הנע־רית שאינה מתבגרת, שהפכה לסמל ה־מיסחרי שלו.

על המלאכה מנצח אלטמן בעריכה מר־מזת, בשימוש בלתי־פוסק בפס־קול כתו־ספת לתמונה, בנטייתו להגיש תמיד את ההיפך מן הצפוי (כולם מפשיטים את החלק העליון של האשה. אצל אלטמן — חשוף דווקא החלק התחתון) ובכישרון העצום שיש לו לצייר דמויות במהירות מסח־ררת, כמו בסצינה שבה מנתחים גולד וסגל את יריביהם במישחק־פוקר. בכל אלה מגבש אלטמן תמונה של אמריקה שונה, אחרת.

זהו אחד מאותם סרטים המתעכלים היטב יותר בפעם השנייה, כשיודעים כבר שאין צורך לצפות שמשהו יתפתח, אלא לשים לב לתקריות הקטנות ולפרטים הזעירים.

אך מי בארץ מוכן היום לראות אותו סרט יותר מפעם אחת?

אליוט גולד עם רווחי המישחק וג׳ורג׳ סגל עם חברה ללילה
אף שבור ותחתונים פרחוניים

תדריך

תל־אביב

★★★★ **וינסנט, פרנסואה, פול והאחרים** (אסתר, צרפת) — גברים ב־גיל המסוכן, מעבר ל־40, במשברים של העמדת החלומות מול מציאות. סרט רגיש ומפוכח של קלוד סוטה, עם מישחק משו־בח של מונטאן, פיקולי ורג׳יאני.

★★★★ **רצח באוריינט אכספרס** (סטודיו, אנגליה) — מסע נוסטאלגי אל סירטי העבר ומותחני העבר, במעשית של אגאתה כריסטי, המתרחשת כולה ברכבת של שנות השלושים. מהודר, גדוש כוכבים ומבדר.

★★★★ **אהבה אחרי־הצהריים** (פריז, צרפת) — ניתוח מרתק ומפוכח של המוסר הבורגני הצרפתי, על הרקע הקא־תולי שבו, בסרט שהוא מופת לבימוי מאו־פק ומתוחכם של אריק רומר.

★★★ **כינורות הנשף** (צפון, צרפת) — זיכרונות ילדות של הבמאי מישל דראך, מתקופת הכיבוש הגרמני בצרפת, מעורבים בקשייו האקטואליים בהפקת ה־סרט. גישה רעננה וחביבה להפקת סרט מודרני, שתגע בוודאי ללב רבים.

★★ **לבטי נעורים** (תכלת, גרמניה) — אחד מחלוצי הגל החדש הגרמני, בסרט על התהום המפרידה בן הנוער למבוגרים, תהום של חוסר־הבנה והעדר מכנה־משותף, שפיתרונה יכול להיות רק אלים.

ירושלים

★★★ **הצגת־הקולנוע האחרונה** (ירושלים, ארצות־הברית) — מסע נוס־טאלגי אל שנות ה־50, עם כל החוויות שהיו אופייניות אז, ושיחזור הסיגנון ה־קולנועי של התקופה. עם בן ג׳ונסון וג׳ף ברידג׳ס.

חיפה

★★★ **אמריקן גראפיטי** (אורלי, ארצות־הברית) — שוב נוסטאלגיה, ה־פעם לתחילת שנות ה־60, בתיאור מוצאי־שבת אחת בעיירת־שדה. שונה מן ה־שיגרה, גדוש אווירת התקופה.

★★ **קוראים לי אף אחד** (חן, אי־טליה) — פארודיה על מערבונים קלאסיים, כשגיבור אלמוני רוצה להכריח את הגי־בור הקלאסי להתמודד מול חבורת הפר־איים. מבדר. עם טרנס היל והנרי פונדה.

משימה בלתי אפשרית

פשע במעגל סגור (חן, תל־אביב, אנגליה) — זה מתחיל כ־מותחן בעל יומרות פוליטיות: מדען אמריקאי מתראיין בטלוויזיה הבריטית בנושא ה־שינויים הכלכליים המתרחשים בעולם. מייד מסתבר ש־המדען, השואף למישרה רמה במערכת השילטון האמרי־קאי, אינו אלא שליח־סתר של אילי־הון המושכים בחו־טים מתוך האפלה.

עד כאן, הפוליטיקה, שתשוב ותצוץ בסוף הסרט, כ־תיזכורת ליומרותיו. מה שמתרחש בין ההתחלה והסוף אינו אלא חיקוי ולא תמיד מן המוצלחים, למשימה בלתי־אפשרית, כאשר המדען צריך לחסל את כל רשת־הריגול הפרטית שתקים לעצמו בלונדון, כתנאי מוקדם לעלייתו בדרגה.

רעיונו של המדען נראה מתוחכם ביותר במבט ראשון — כשהוא מתכוון לבצע את כל הפשעים מבלי לנקוף אצבע, ולטובת אלה שיילכו לראות את הסרט, לא נגלה את פרטיו. יחד עם זאת, התוכנית הזאת מבוססת על כל־כך הרבה מקריות וכל כך הרבה רצון טוב מטעם ה־תסריטאים, הדואגים לביצועה המושלם, עד שאפילו ב־מיסגרת סידרת־הטלוויזיה המוזכרת לעיל, היתה מתקשה למצוא את מקומה.

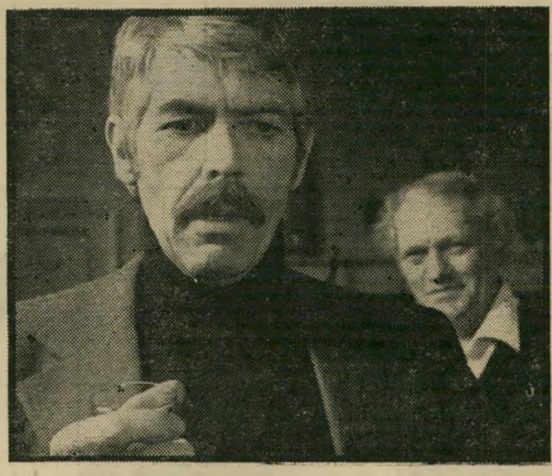

ג׳ימס קוברן — אבק כוכבים

נוכחותם של ג׳יימס קובורן, לי גראנט (שחקנית־מיש־נה ותיקה שסוף־כל־סוף זכתה בתפקיד ראשי), מייקל ג׳ייסטון, יאן הנדרי וקינן ווין, מעניקים לסרט קצת אבק־כוכבים, אבל הוא זקוק להרבה יותר מזה כדי להצדיק את קיומו.

חיזור בדילוגים

שאלה של אהבה (לימור, תל־אביב, אנגליה) — תערובת זו של מדע בידיוני וסיפור־אהבה, דורשת מן הצופה להאמין בכמה הנחות־יסוד אם ברצונו ליהנות מן הסרט. באיזושהי תקופה, לפני מילחמת־העו־לם השנייה, התפרק הזמן לשניים. מאותו רגע והלאה, קיימים שני עולמות מקבילים: אחד, עבר את המילחמה והתפתח מבחינה טכנולוגית; השני — דרך במקום. בכל אחד מן העולמות חיים אנשים זהים, בעלי גורלות שונים. מנקודת המבט של הסרט אפשר, באמצעות ניסוי גרעיני מעבדתי, לדלג מעולם אחד לשני.

תפקידו של המדע בסרט מסתבר, בסופו של דבר כ־מישני בלבד. כי המדובר בעיקר במלודראמת אהבה שבה מדען, שרוף לסיפרות ולמכונות בעולם האחד, מוצא את עצמו, בעקבות ניסוי שלא עלה יפה, בעולם השני, בנעליו של סופר מצליח, המתעלל באשתו. הבעייה של המדען היא שהוא דווקא אוהב את האשה הזאת, והוא צריך לשכנע אותה כי הוא אינו הסופר, אלא מישהו אחר, כן יותר, ציני פחות, אוהב אמיתי ומסור.

ההמשך, הכרוך בכמה דילוגים נוספים מעולם לעולם (מבקר תיאטרון הופך סופר מדעי, מדען מתקדם הופך מדען קפוא), והאהבה מגשרת לבסוף בין שני העולמות.

ג׳און קולינס — אובייקט להערצה

מי שיכול להסתדר עם המדע והאהבה גם־יחד כשהם מתובלים בכל תשמישי המלודראמה (פגם בלב המאיים על חיי אהובה, דהירה מטורפת להצלה, וכיוצא באלה), יוכל ליהנות אולי מן הסרט, בעיקר משום שמקשטת אותו דמותה של ג׳ואן קולינס כאובייקט להערצה.

קשקשת 1955

הפעל את דימיונך ונסה למצוא לציור שלמטה כותרת מתאימה, אשר תסביר מה אתה רואה בו. הצעות לכותרות יש לשלוח לפי הכתובת: „קשקשת," ת.ד. 136, תל־אביב. ההג־דרות הקולעות ביותר תפורסמנה, ובעליהן יזכו בכרטיס כניסה זוגי לקולנוע **דרייב־אין** בתל־אביב, קול־נוע־המכוניות היחיד בישראל.

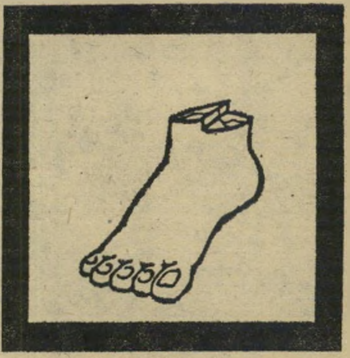

קשקשת 1953

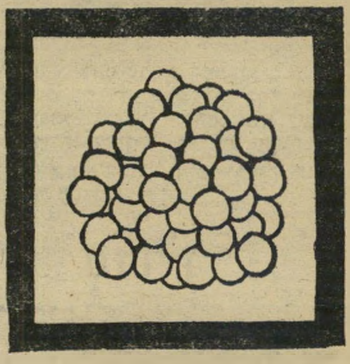

● בילבול ביצים.
יורם קופרמינץ, רח' הצלפים 24, חיפה

● חברי מועדון „הקירח הניצחי" בהתקהלות סביב המנהל.
תלמה שגיא, קיבוץ ברור־חיל, ד.נ. חוף אשקלון

● חלום־בלהות של שוער־כדורגל.

● הם כן אכלו את המוח: מקום הנגיסה נראה בבירור בצידו השמאלי העליון של התצלום הבילעדי.
דני גספר, רח' רישפון 240 ב', נאות־אפקה, תל־אביב

● כנס־מחזור של נזירים בודיס־טיים.

● מיסדר־שבת של מחסנאי־תחמו־שת בגדוד בליסטראים רומיים.
שוקי לנדר, קיבוץ רמות־מנשה, ד.נ. חבל מגידו

בשעה 7.00
המערבון המשעשע
„אוכפים לוהטים"
בשעה 9.30
גדולי כוכבי הוליבוד
בסרט המתח
„5 פעמים רצח"

בסיטונות
● שמלות הריון
● מכנסי הריון
● טוניקות הריון
● חליפות הריון
כהן מודל
תל־אביב, רח' נחלת בנימין 4, קומה ב', דרך החצר
פתוח עד 7 בערב
(סגור בשעות 4—2)
להזמנות ע"י סוכן: טל. 50344, ת"א

תשבץ העולם הזה 1955

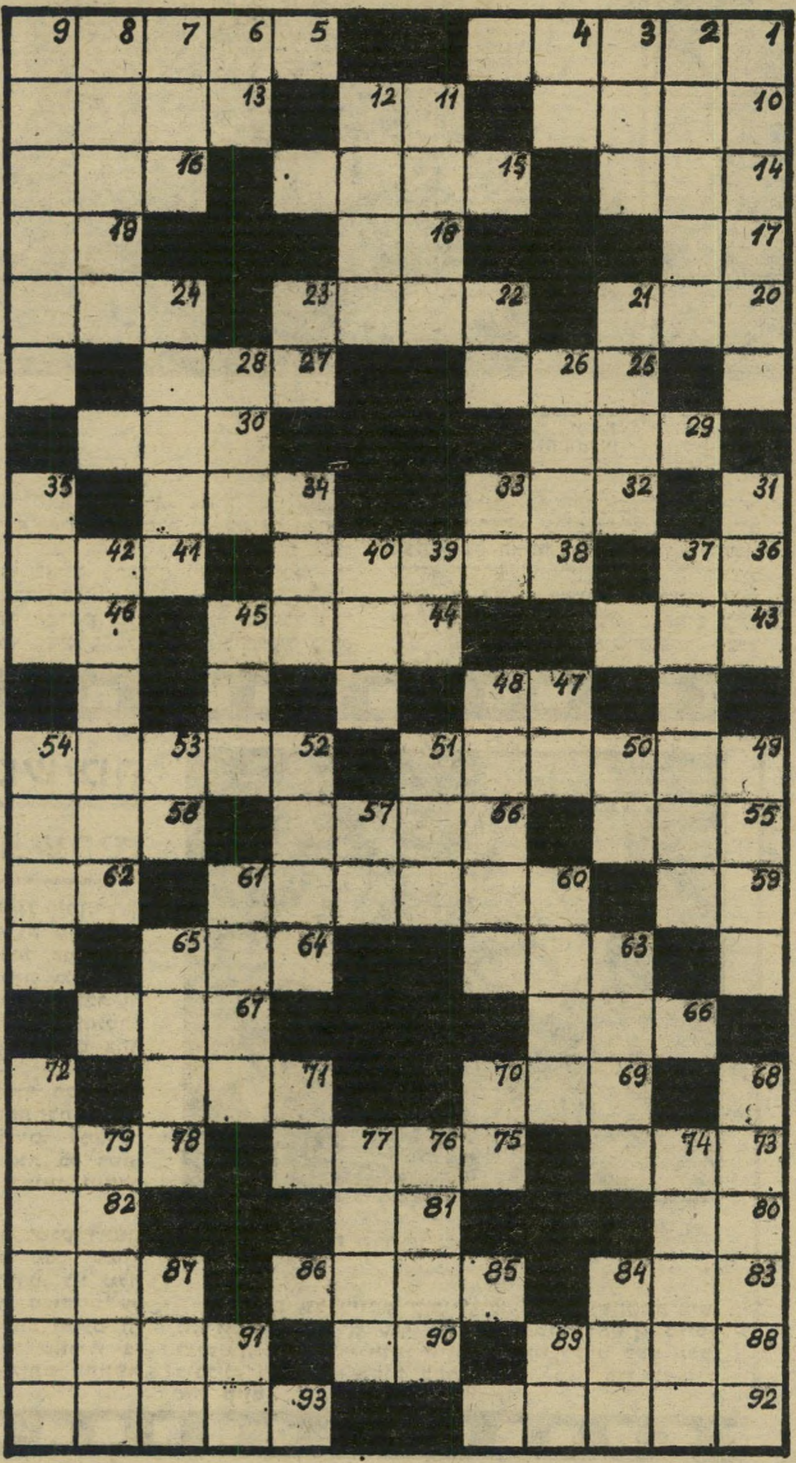

מאונך:
1. אבן יקרה; 2. תיאורטי, מופשט; 3. מוציא ניצנים; 4. קריאת־תימהון; 6. מטבע צרפתית (הפוך); 7. שאכל די צור־כו; 8. שמה הקדום של מדינה; 9. אל האור והטוב באמונת זאראתוסטרה; 11. חוזה; 12. שכיח; 21. פרוש; 22. מסייר; 23. אפס כוחו; 24. כינוי לשנה השביעית; 26. אבן יקרה; 28. צחיח; 31. חלק בגוף; 33. עצם בפה; 34. קינה; 35. הסתלק לך!; 37. עורכת עיתון ישראלי; 39. שטעמו כלענה; 40. אחד מכלי־הקרב הקדומים; 42. לאחר מעשה; 45. עיר אירופית; 47. מילת־ברירה; 48. רוח של מבוכה וטירוף; 49. ברור; 50. מילת־שאלה; 51. בגד; 52. מגדל גפנים; 53. קיים; 54. אחת מ־מילחמות ישראל; 57. מילת־תנאי; 60. מכלי המיטבח; 61. דין; 63. מישכן; 65. בהשאלה: עשיית חסד; 68. קיבוץ בער־בה; 70. מטבע יפנית; 71. מנעול פטנטי; 72. שיברי־חרס; 74. „שמיר"; 76. מלחין־אופרות איטלקי; 77. דרגה בשירות בתי־הסוהר; 79. בגבולה נמצא הפתח־לנד; 84. משמש לאריגה; 87. ביצת הזכר; 89. מי־לת־שאלה לזיהוי; 91. מחציתו השנייה של 18 מאוזן.

מאונך:
1. בית־קפה נודע בירושלים; 5. עצה, חוכמה; 10. בירה אירופית; 11. ישן; 13. אם אמו או אביו; 14. שא רגליך!; 15. פושט־יד; 16. עירעור רישמי; 17. לציפור יש כזה בין העצים; 18. מחציתו של מישחק־ילדים פופולרי; 19. מיקווה־מים אדיר; 20. תירוש; 22. משמשת לתעשיית הנייר; 24. כלל הנתפסים ומוחזקים על־ידי האוייב; 25. קנה דק בפרח, הנושא עליו את המאבק; 27. גרנית; 29. מהר; 30. מגן על העין; 32. בוץ; 34. שתיל רך; 36. עוף־טרף; 38. מתן הסבר וביסוס הגיוני; 41. הרוצח הראשון; 43. ראש־מטה בצה"ל (ר"ת); 44. טיפות־גשם; 46. עלוב; 47. מילת־יחס נפוצה; 49. מבעליו של עיתון ישראלי; 52. קנוסה הפכה לה לסמל; 55. הרי; 56. שבט אפריקאי; 58. ישיבה; 59. מכינויי האלוהות; 60. שולי המיגבעת; 62. קצה הבגד; 63. מן האצב־עות; 64. חומר המשמש לבניין; 66. אבן יקרה; 67. מידת־נפח ליבש; 69. ערוץ; 71. נטל; 73. דרגה בצה"ל (ר"ת); 75. רמאי; 78. נודד; 80. יחידת חשמל; 81. רחמנא ליצלן (ר"ת); 82. מילת־תחינה; 83. זיז במפתח; 85. למעלה מכל ספק; 87. אירגון נפגעי תאונות (ר"ת); 88. „..... הודו," פנייה לאיש־המעלה; 90. מכי־נויי האלוהות; 91. ידמו בכל; 92. תחליך; 93. נציגה של חברה.

אגרנט צודק

(המשך מעמוד 31)

דין אנשי־צבא איננו כדין פוליטיקאים. מערכת השיקולים המשפיעה על הגעתם לתפקידם ועל הסרתם — שונה לחלוטין. אומנם כישלונותיהם נמדדים בדם, ואולי גם בגורלן של אומות — צ'רצ'יל אמר כי לורד ג'ליקו, מפקד „צי הבית" הבריטי במילחמת־העולם הראשונה, יכול להפסיד את המילחמה כולה משך אחר־צהריים אחד. אבל כפונקציות, מדובר בפקידי־ציבור לכל דבר, שאינם נבחרים אלא מת־מנים; ולפחות, לכאורה, לא על בסיס תרגילים פוליטיים, אלא רק על בסיס כי־שוריהם והתאמתם לתפקידם המסויים.

השאלה אם הצליחו או נכשלו ואם אכן התאימו לתפקידם או לא, היא שאלה פשו־טה (ולא קשה) של עובדה, וניתנת להיבחן ולהימדד באותם קני־מידה שהז־כרנו. בכך יכולים לדון כל בית־מישפט או ועדת־חקירה בעלת אופי שיפוטי, תוך שימושם של דיני־הראיות הרגילים.

לכן, את גונן ואלעזר חקרה וד־נה ועדת־אגרנט; ואת גולדה ו־דיין — העם.

איכות צה"ל קובעת

קשה להבין את הביקורת שניתכה על ועדת־אגרנט, על ההבחנה החו־תכת בין הדרג המדיני לצבאי, ועל הימנ־עותה המודעת מטיפול בראשון. קשה פי־כמה להיווכח, כי מעיני המבקרים נעלם שהוועדה, לאחר הפרדה ועל בסיסה, הת־רכזה, פירטה וחיוותה דיעות והמלצות בגיזרה החיונית ביותר של ביטחוננו ה־לאומי בשעה זו — באיכותה המיקצועית של ההנהגה הצבאית ובטיב המצביאות בצה"ל. הרי אי־מספיקותם של אלה, היא שהיתה הגורם הראשי לכל מה שקרה ביום־הכיפורים. לצורך הלחימה עצמה, היו גונן, או אלעזר חשובים ומשפיעים פי־מאה מדיין וגולדה יחד.

אילו היה דיין שר־ביטחון עלוב וגונן מצביא מעולה, היה צה"ל מכה את המצרים כעבור כמה ימים. אבל אפילו היה דיין צ'רצ'יל בריבוע, לא היה בכוחו לתקן גם אפס קצהו של מעשה־מצביאות כושל, אשר נעשה בשדה הקרב והכריע בו לרעתנו.

אילו היה גונן במקום אדן, ואריק שרון במקום גונן — ייתכן שצה"ל היה מנצח במילחמה ב־8 באוקטובר.

כל עוד יוסיף קיומנו לעמוד על עוצ־מתנו הצבאית, יישאר יחס־חשיבות זה ב־עינו. כמו בעבר, כן בעתיד, יוכרעו התו־צאות בשדה־הקרב קודם־כל לפי איכותו של צה"ל כמכונת־מילחמה; ואיכות זו מותנית בטיב הפיקוד הצבאי.

אבל מכל תחומי הביטחון, לא זכה עד כה לבחינה של ממש דווקא זה, הקריטי ביותר. מפני מחדל נמשך זה, החמצנו את מילחמת העצמאות ועמדנו על סף החו־טאת מילחמת יום־הכיפורים. תרומתה ה־היסטורית של ועדת־אגרנט היא בכך, שסוף־סוף הבהירה, כי מילחמה איננה אינטריגה פוליטית, אלא סידרה של אק־טים צבאיים וכי נקודת התורפה הקריטית של מנגנון־ההגנה שלנו הוא באי־מספי־קותם של ההנהגה והמצביאות הצבאיים, לא המדיניים.

לחיזוק נקודה זו, ארשה לעצמי לצטט את קטע הפתיחה של הסידרה שלי המת־פרסמת עתה בהמשכים בהעולם הזה, ה־ממצה את רעיונה המרכזי: „מנקודת־הראות הצבאית־המיקצועית, היתה מיל־חמת יום־הכיפורים ישועה־בהלם...

„...אילו איחרה המילחמה בכמה שנים, ייתכן שצה"ל היה נעשה מכונת־לחימה מקולקלת כל־כך, שבשדה־הקרב היה מתפורר ומובס מייד, ללא תקומה.

„מפני סיבות שונות, ובעיקר עקב ה־בורות הנפוצה מדי, בכל החוגים, בכל הנוגע לענייני צבא, מיהר הציבור היש־ראלי לתלות את קולר כישלונותיו היח־סיים של צה"ל ביום־הכיפורים בשורת „המחדלים" הידועים, המדיניים והמודי־עיניים. (אך) כבר מן ההתחלה היתה הש־פעתם המעשית של המחדלים הללו מו־עטת, ואחרי 12 או 24 שעות התאפסה לחלוטין, לפחות עד כמה שהלחימה־בפו־על נוגעת.

„צה"ל פעל בשדה־הקרב לא על פי ,המחדלים' אלא בדיוק כפי שאומן, ניבנה, אורגן, חונך ואומן ללחום...

„הלחימה לא עלתה יפה, רק מ־שום הטעויות והשגיאות הבלתי־נסלחות שעשה צה"ל עצמו בתחום הצבאי־המיקצועי המובהק.

„זהו המחדל האמיתי — והחשוב ב־אמת — של יום־הכיפורים."

מנהל מחלקת תיקוני מרכזיות
שלמה רבינוביץ

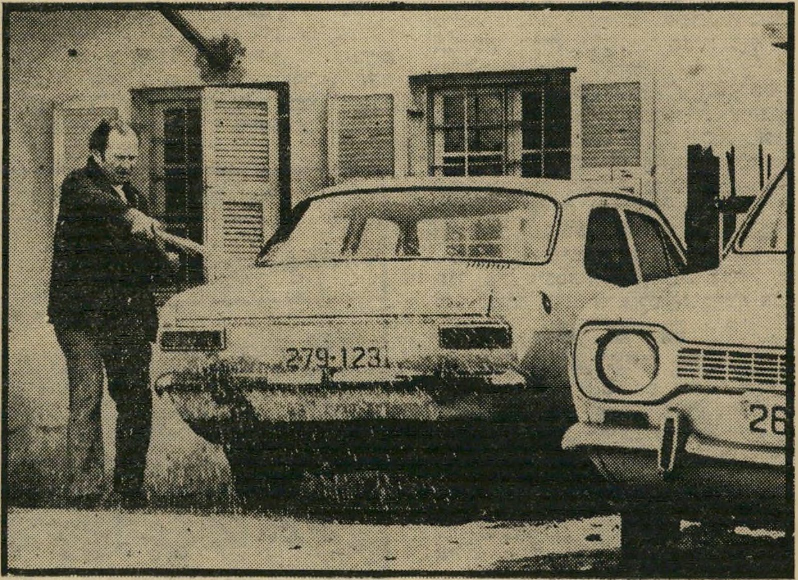

מפקח על טכנאי תיקוני מרכזיות
אוסקר שלזינגר

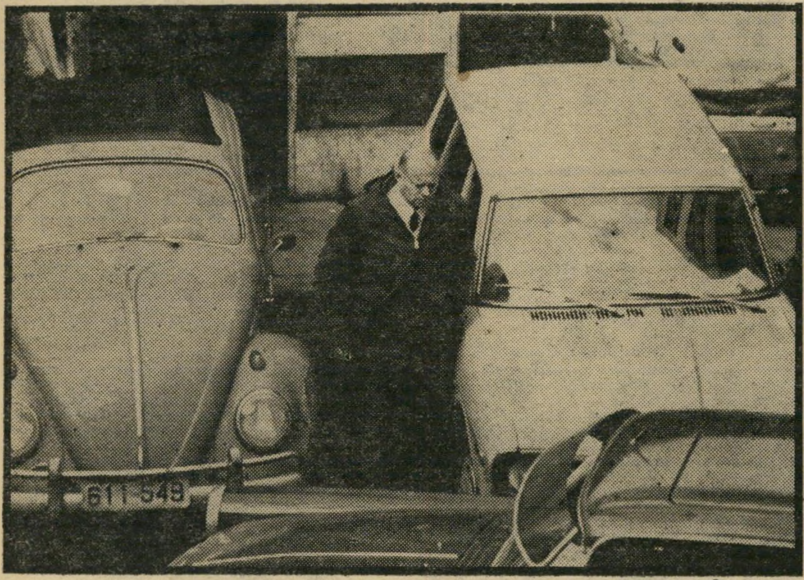

הטלפון שלך מקולקל? הטכנאים אינם באים? מבקר העולם הזה

בלש במשך 8 ימים אחרי האנשים האחראים לתיקונים וגילה:

הם עוסקים בעבודה פרטית!

אוסקר שלזינגר עובד במישרד התיקשורת בתל־אביב. הוא מפקח על טכנאי־טלפון העוסקים בתיקוני מרכזיות־טלפונים.

ביום חמישי, ה־6.2.75, בשעה שמונה בבוקר, טילפן שלזינגר למקום־עבודתו, במרכזיית הטלפונים ברחוב הרב בכרך 9, טלפון 823203, והודיע כי לא יוכל להגיע לעבודתו מפני שהוא חולה.

כעבור חצי שעה, ב־8.30 באותו בוקר

מאת
זאב יפת

עצמו, יצא שלזינגר את ביתו, ברחוב יהל"ם 24 ברמת־גן, וערך קניות בחנות־המכולת הסמוכה לביתו רבע שעה לאחר־מכן חזר לביתו כשהוא נושא עימו סל מיצרכים.

ב־9.00 שוב יצא את הבית, נכנס למכוניתו, פורד־טאונוס אפורה מיספרה 275־940, ויצא לדרכו.

באותו בוקר, כבבקרים שלאחריו, המתני ליד ביתו של שלזינגר החל מהשעה 6.00 בבוקר. כשמחוגי השעון הורו על השעה שמונה ושלזינגר טרם ניראה, צילצלתי מתא־טלפון ציבורי סמוך, למקום־עבודתו. לאחר בירור קצר הודיעה לי המרכזנית: „שלזינגר טילפן לפני רבע־שעה ואמר שלא יבוא. הוא חולה"

ב־9.25 הגיע שלזינגר לרחוב בן־אביגדור 18, החנה את מכוניתו ונכנס לבניין סמוך. בקומה השלישית של אותו בניין נמצאת מתפרה לביגדי נשים וילדים. על דלת הכניסה למתפרה קבוע שלט — „שלזינגר".

ב־10.07 חזר שלזינגר למכוניתו, כשהוא נושא עימו שני שקי־ניילון גדולים ובתוכם בדים צבעוניים. הוא הכניס את השקים לתא־המיטען של מכוניתו, ונסע לבית־החרושת סריגי איריס ברחוב הירקון 4, השוכן סמוך למיתקן־הרחצה רחץ וסע של רפאל הלפרין ברמת־גן.

שלזינגר שהה בבית־החרושת למעלה משעה וחצי. בפרק־זמן זה פרקה פועלת צעירה את שני שקי־הניילון מהמכונית, והעמיסה במקומם שקים אחרים.

ב־11.45 יצא שלזינגר מסריגי איריס וחזר למתפרת שלזינגר. הוא העלה למתפרה את השקים החדשים שהביא עימו.

ב־12.05 חזר למכוניתו, ויצא לדרך. ליד הרמזור, בקרן הרחובות המסגר — יצחק־שדה, נוצר פקק תנועה. שלזינגר הצליח לתמרן דרכו בזריזות, ונעלם.

■ ■ ■

למחרת, **יום שישי,** ה־7 בפברואר 1975, בשעה 7.35 בבוקר, יצאו שלזינגר ואשתו את ביתם יחדיו.

בשעה 8.10 החנו את מכוניתם ברחוב צדדי ליד בית־החולים הממשלתי דונולו ביפו, ונכנסו לבניין סמוך.

מטלפון ציבורי הקבוע בבית־החולים התקשרתי למקום־עבודתו של שלזינגר, במישרד־התיקשורת. הפעם ענה מרכזן. הוא אמר כי שלזינגר חולה, יחזור לעבודה רק ביום ראשון הקרוב.

בשעה 9.00 חזרו שלזינגר ואשתו למכונית, וכעבור מחצית השעה הגיעו למתפרה שלהם, שברחוב בן־אביגדור. האשה עלתה למתפרה, ואילו הבעל המשיך בדרכו והגיע למירפאת קופת־חולים ברחוב אבא הלל סילבר ברמת־גן. שם שהה כרבע שעה, שילם כסף לפקיד, באולם המרכזי, וקיבל קבלות. לאחר־מכן חזר למכוניתו.

ב־10.25 הגיע שלזינגר לטיילת, והחנה את מכוניתו סמוך למלון דן. הוא שוטט בטיילת להנאתו כמחצית השעה, התבונן בעניין רב בטיפוסים המייוחדים שהסתובבו שם.

ב־11.00 חזר למכוניתו. הוא נסע משך כעשר דקות, ונעצר ברחוב הרב קוק 14, ליד חנות להפצת מוצרי חשמל, שנשאה על חזיתה את השלט ניישונל. שלזינגר נכנס לחנות, נתקבל בידידות על־ידי הבעלים ושוחח עימו ארוכות.

ב־11.45 חזר שלזינגר למתפרה.

ב־12.50 יצאו שלזינגר ואשתו את המתפרה, נכנסו למכוניתם. כעבור 20 דקות הגיעו לביתם שברמת־גן.

יום־עמל נוסף תם.

■ ■ ■

בחודשים האחרונים נתקבלו במערכת העולם הזה מיספר מיכתבי־תלונה מבעלי טלפונים, שהתלוננו כי לאחר שהטלפונים שברשותם התקלקלו, חלפו שבועות ארוכים עד שתוקנו.

מבין כל מיכתבי־התלונה הללו משכו שניים את תשומת־ליבנו במיוחד (שמות המתלוננים וכתובותיהם שמורים במערכת). האחד נכתב על־ידי נכה צה"ל, משותק בפלג־גופו התחתון, אשר לגביו מכשיר־הטלפון הוא חיוני ביותר. הלה התלונן, כי במשך שישה שבועות לא טרחו אנשי מישרד־התיקשורת לתקן את מכשיר־הטלפון שלו, למרות שפנה אליהם בכתב ובעל־פה פעמים אחדות.

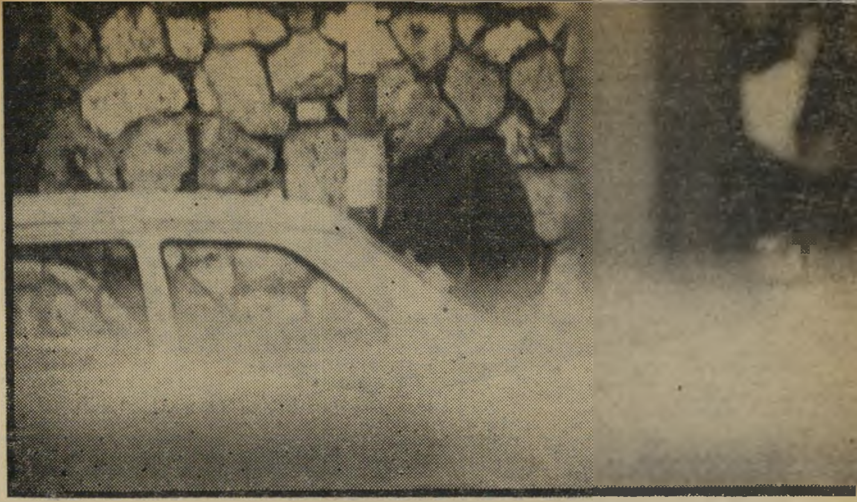

שלזינגר יוצא מהבית —
בדרך לעבודה —

(המשך מעמוד 35)

המיכתב השני, שניראה חמור עוד יותר, נכתב על־ידי מנהל בית־ספר, שהתאונן כי מזה מיספר חודשים מקולקל הטלפון היחידי שבבית־סיפרו. באחד הבקרים גילו הורי הילדים ששמרו בשער־הכניסה חפץ חשוד. המנהל נאלץ לרוץ מרחק של קילומטר, כדי לטלפן למישטרה.

הוחלט במערכת לבדוק את הנושא ביסודיות. נקבע כי מרכזית הטלפונים שברחוב הרב בכרך, שם מתאספים מדי־בוקר עשרות טכנאי־דואר העוסקים בתיקוני טלפונים, תשמש מעין מידגם מייצג. קבענו כי ננסה לברר אם שירות תיקוני־הטלפונים הצולע מקורו במחסור בכוח־אדם, כטענת הנהלת מישרד־התיקשורת, או בסידרי עבודה ופיקוח לקויים.

■ ■ ■

ביום ראשון, ה־2 בפברואר 1975, הגעתי בשעה 7.30 בבוקר יחד עם צלמת המערכת, למרכזיית־הטלפונים שברחוב הרב בכרך.

ליד הבניין חנו כבר מיספר מכוניות ותלת־אופנועים של טכנאי הטלפונים, טכנאים נוספים המשיכו להגיע למקום עד לשעה 8.30.

ב־8.00 יצאו ראשוני הטכנאים לעבודתם. מרבית הטכנאים יצאו מהמרכזיה בשעה 8.30. האחרונים ניראו יוצאים לעבודת סמוך לשעה 8.45.

שעה קלה לאחר שהמולת הטכנאים שככה, יצא את הבניין שלמה רבינוביץ, מנהל מחלקת תיקוני־מרכזיות (שמו ותפקידו נתבררו רק כעבור יומיים), והחל רוחץ את מכוניתו שחנתה בפתח הבניין. הוא עסק ברחיצת המכונית ובבדיקת חלקיה הפנימיים משך שעתיים תמימות.

ב־11.00 יצא את הבניין גבר כבן 50, בהיר־שיער. הוא ניגש למכוניתו הפרטית והתניעה. החלטתי לברר לאן מגמת פניו של אותו פקיד לא־מוכר.

הפקיד הגיע לרחוב בן־אביגדור 18, ונכנס שם למתפרת שלזינגר. הוא שהה שם שעה וחצי, ולאחר־מכן נסע לרחוב יהל"ם 24 ברמת־גן.

בחנות־המכולת הסמוכה לביתו נאמר לי, כי בעל המכונית האפורה הוא פקיד בכיר במישרד־התיקשורת ושמו אוסקר שלזינגר.

למחרת, יום שני, עד לשעה 8.30 בבוקר לא ניראה אותו שלזינגר במקום העבודה שלו. יצאנו בעיקבותיו של בחור צעיר, טכנאי טלפון, שנהג בתלת־אופנוע שמיספרו 310—541. הטכנאי החנה את ריכבו ברחוב יהודה הלוי 62, ליד בית כלל, הסיר את מיקסורנו, נטל בידו תיק מכשירים, ובמשך ארבע וחצי שעות עבד ללא־הרף על תיקון המרכזיה.

הטענה היחידה שהיתה לנו כלפי עובד מסור זה, היא שבדרכו למקום התיקון נהג בפראות, מבלי להתחשב באורות אדומים ברמזורים, כך שהנסיעה אחריו כימעט שהפכה משימה בלתי־אפשרית.

ב־1.00 בצהריים סיים הטכנאי את עבודת התיקון ופנה לדרכו, אך עד מהרה אבדו עיקבותיו. חזרתי למרכזיה ברחוב בכרך. בחוץ ירד גשם עז ואיש לא ניראה. מכוניתו של שלזינגר לא חנתה בסביבה. נסעתי למתפרה שברחוב בן־אביגדור ואכן, במיגרש־החנייה ניצבה המכונית האפורה.

בשעה 14.00 יצא שלזינגר את המתפרה, נכנס למכוניתו ונסע לביתו.

■ ■ ■

למחרת, יום שלישי, קיבלתי הסבר מאלף על המתרחש מאחרי הקלעים במרכזיית הטלפונים של מישרד־התיקשורת, המשמשת גם כנקודת ריכוז של טכנאי־טלפון.

באותו יום, במשך שש שעות, התבוננתי בדרכי עבודתו של טכנאי שעבד במסירות וביעילות, תיקן שלוש מרכזיות־טלפונים.

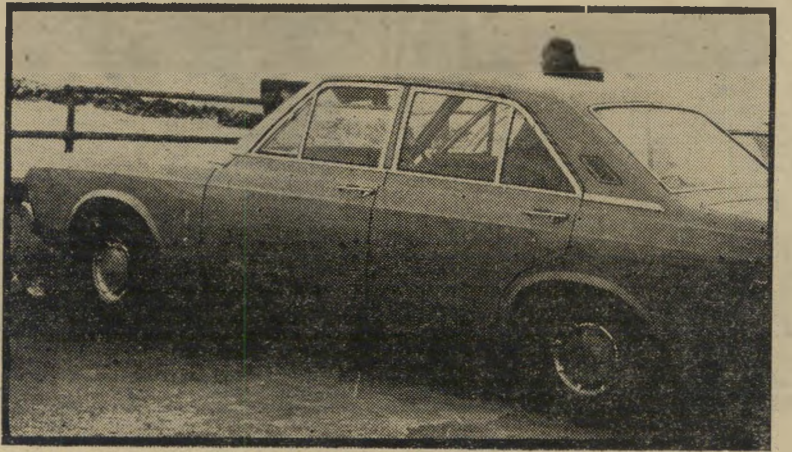

— מטייל בטיילת —
— בטלה ובילויים —

■ ■ ■

לקראת שעות אחר־הצהריים החלטתי לשוחח איתו. ידעתי כי יתכן שהבחור לא רק לא ישמח לעזור, אלא הוא עלול אפילו למהר לספר לחבריו ולמנהליו כי העולם הזה בודק את נוהלי העבודה בסניף — ועל־ידי כך תסוכל כל אפשרות להמשך החקירה.

למרות החשש, החלטתי לקחת את הסיכון. האמנתי שאם לאותו עובד, שבמהלך יום העבודה כולו ניתגלה כגבר חרוץ, יש טענות לגבי נוהלי העבודה, הוא ישמח לתרום את חלקו לשינוי המצב.

רק לאחר שהוצגו בפני הטכנאי שתי סדרות של תמונות שצולמו על־ידי הצלמת, נרתם לעניין בהתלהבות, הוא זיהה מיספר אנשים בשמותיהם, וגולל את כל אשר הציק לו.

אמר הטכנאי: „אני אוהב לעבוד, לכן אני עובד קשה. לצערי, רבים מחברי משתמטים מהעבודה. אין כל הערכה והכרת־תודה למי שבאמת משתדל לעשות את עבודתו בנאמנות. הכל בנוי פה על שקר.

„בגלל סידרי־עבודה לקויים, מאבדים כל בוקר לפחות שעת־עבודה אחת. אנו ממלאים על טופס את תחילת שעת העבודה ואת סיומה. אין עלינו שום פיקוח. רבים מהחבר'ה עובדים שעה־שעתיים, ופונים לעבודה פרטית, ואילו בכרטיס הם ממלאים שעות נוספות.

„אומרים שאין מספיק כוח־אדם כדי לבצע את כל התיקונים במהירות. האמת היא שיש עודף מנהלים, שלא עושים שום דבר. מנהל־המחלקה שלמה רבינוביץ, זה שצילמתם אותו, מתעסק כל יום בי מכוניתו שעות על גבי שעות. החברה מתלוצצים כבר שמרוב מומחיות הוא יכול לחיות רוחץ־מכוניות מיקצועי.

„אני לא זוכר אפילו פעם אחת, בשמונה השנים האחרונות, שהוא יצא לשטח לבדוק מה עושים האנשים שלו. ויד רוחצת יד. כיוון שהוא לא עושה כל היום שום דבר, וכולם יודעים את זה, הוא גם לא יכול לדרוש מהאנשים שיעבדו ברצינות. אוסקר שלזינגר, המפקח על הטכנאים, כפוף לו. לשלזינגר זה יש עסקים פרטיים, כפי שכל אחד במחלקה יודע. זה נמשך כך כבר שנים.

„הבוס של שלזינגר, רבינוביץ, לא יעיז לשאול אותו לאן הוא נעלם כל יום, מייד אחרי תחילת העבודה. מפני ששלזינגר יכול תמיד להשיב לו ,מה אתה מבלבל את המוח, אתה בעצמך הרי לא עושה שום דבר.'

„ואם לשלזינגר יש עסקים פרטיים, אז למה שגם הטכנאים הפשוטים לא יתעסקו בעבודות פרטיות? יש לנו, למשל, טכנאי שמתעסק במכירת רכב במיגרש למכירת מכוניות. יש לנו טכנאי־טלפונים שמתקין תריסים. אני כבר לא מדבר על עובדים רבים (השמות שמורים במערכת) שהם סתם עצלנים, ובשעה עשר בבוקר כבר סיימו את יום העבודה וחזרו הביתה.

יוצא ממתפרת אשתו וחוזר הביתה
— סידורים אישיים —

„שלזינגר יודע בדיוק מי הם, אבל הוא לא יעיז להגיד להם מילה, מפני שהוא־עצמו מסתובב כל היום בעניינים פרטיים שלו.

„הכל הולך לעזאזל. כואב הלב לראות איך אנשים משתמשים במכוניות של מישרד־התיקשורת ובדלק של המישרד, כדי לבצע עבודות פרטיות, ובינתיים כל אלה שהטלפונים שלהם מקולקלים, סובלים. אז אנשים מתחילים לחפש קשרים כדי שיתקנו להם את הטלפון, משחדים טכנאים כדי שיבואו מחוץ לתור, והכל על חשבון האזרח הרגיל, הממתין זמן רב לתיקונים. כך מתפתחת שחיתות.

„אם למישהו היה איכפת, אם היו מגלים יחס לעובד נאמן, אם היו מסלקים את כל הפאראזיטים, הרי אפילו עם פחות חמישים אחוז טכנאים היינו יכולים להתגבר על כל התקלות בלי שייווצרו תורים, ובעלי הטלפונים היו מבסוטים. לא יודע איך זה במקומות־עבודה אחרים. כאן, בתיקוני הטלפונים, הכל רקוב.

„מה כבר יכול להיות יותר מטורף מהעבודה שהחבר'ה ממלאים גיליונות־נוכחות פעם אחת בשבוע, בשביל כל ימי השבוע? הם ממלאים, וצוחקים, כשכל אחד מחליט כמה שעות נוספות יוסיף לכל יום־עבודה."

■ ■ ■

למחרת, יום רביעי, ה־5 בפברואר 1975, שוב חזר המראה המוכר על עצמו. טכנאי־הטלפון יצאו לעבודתם באיחור ואילו שלמה רבינוביץ, מנהל המחלקה, התעסק במכוניתו, בהפסקות קלות, משעה תשע וחצי ועד לשעה אחת בצהריים.

בשעה אחת בדיוק התניע רבינוביץ את הפורד־אסקורט שלו. חצי שעה לאחר־מכן, ליד קולנוע גת בתל־אביב, אבדו עיקבותיו.

נסעתי לחפש את שלזינגר במתפרה המישפחתית, אך מכוניתו לא נראתה בשטח. המשכתי לביתו. מכוניתו חנתה מול הכניסה.

ביום חמישי בשעה 12.05, כפי שסופר בתחילת הדברים, איבדתי את עיקבותיו של אוסקר שלזינגר אחרי שיצא מהמתפרה ברחוב בן־אביגדור 18. חזרתי למישרד שברחוב הרב בכרך. מכוניתו של מנהל־המחלקה, שלמה רבינוביץ חנתה, כרגיל, בפתח־הכניסה כשמכסה־המנוע שלה מורם.

בשעה אחת יצא רבינוביץ את המישרד, סגר את מיכסה־המנוע ויצא לדרך. הוא נסע לביתו, ברח' הרטגלס 10 ברמת־אביב.

■ ■ ■

שבוע ימים לאחר תחילת החקירה, ביום ראשון בשבוע שעבר, חזר המפקח שלזינגר לעבודה אחר שדיווח, כזכור, על מחלה, למרות שדווקא בימי מחלתו המדומה גילה פעילות נימרצת בעסקיו הפרטיים.

ב־9.15 בבוקר יצא שלזינגר את המישרד, סר לסניף בנק הפועלים הסמוך ברחוב אילת, סידר שם עניינים שונים, ונסע משם היישר למתפרת שלזינגר.

הוא שהה במתפרת שעה וחצי, אחר נסע לקופת־חולים ברחוב אבא הלל סילבר ברמת־גן. הוא שוחח שם כמה דקות בנעימות עם אחת הרוקחות, חזר למכוניתו ונסע לבית־החרושת סריגי איריס שברמת־גן.

ב־13.15 בצהריים יצא שלזינגר את בית החרושת כשהוא נושא עימו מיספר חבילות־בד.

הוא לא חזר למישרד. כאשר התקשרתי למישרדו, מטלפון סמוך, השיב המרכזן בהומור:

„שלזינגר? מי יודע איפה הוא מסתובב. תחפש אותו אולי במדור המרכזי של המישטרה."

למחרת, יום שני, חזר שלזינגר, כימעט בדיוק מוחלט, על הפעולות שביצע ביום הקודם. כאשר החנה את ריכבו ליד המתפרה חסם את דרך יציאתה של מכונית אחרת. חצי שעה לאחר־מכן, כאשר בעל המכונית השנייה רצה לצאת אך מצא את דרכו חסומה, התנדב פועל צעיר העובד בקומה הראשונה של אותו בניין, לעזור לו.

הוא התחיל לצעוק בקולי־קולות: „שלזינגר, סלק את המכונה שלך, היא מפריעה למישהו אחר לצאת!" שלזינגר ירד והזיז את המכונית. שאלתי את הפועל כיצד ידע לזהות את מכוניתו של שלזינגר. הפועל הביט בי בתימהון: „מה הבעייה?" אמר, „הוא עובד פה קבוע ובא כל יום, אז איך שלא אכיר אותו?"

מאוחר יותר, כאשר יצא שלזינגר

למה לך?...

להתעצבן כל פעם מחדש?

— פעם בגלל הדלק — פעם בגלל חניה
והיום בגלל ה„דפיקה" בכנף...

עבור לתחבורה הציבורית

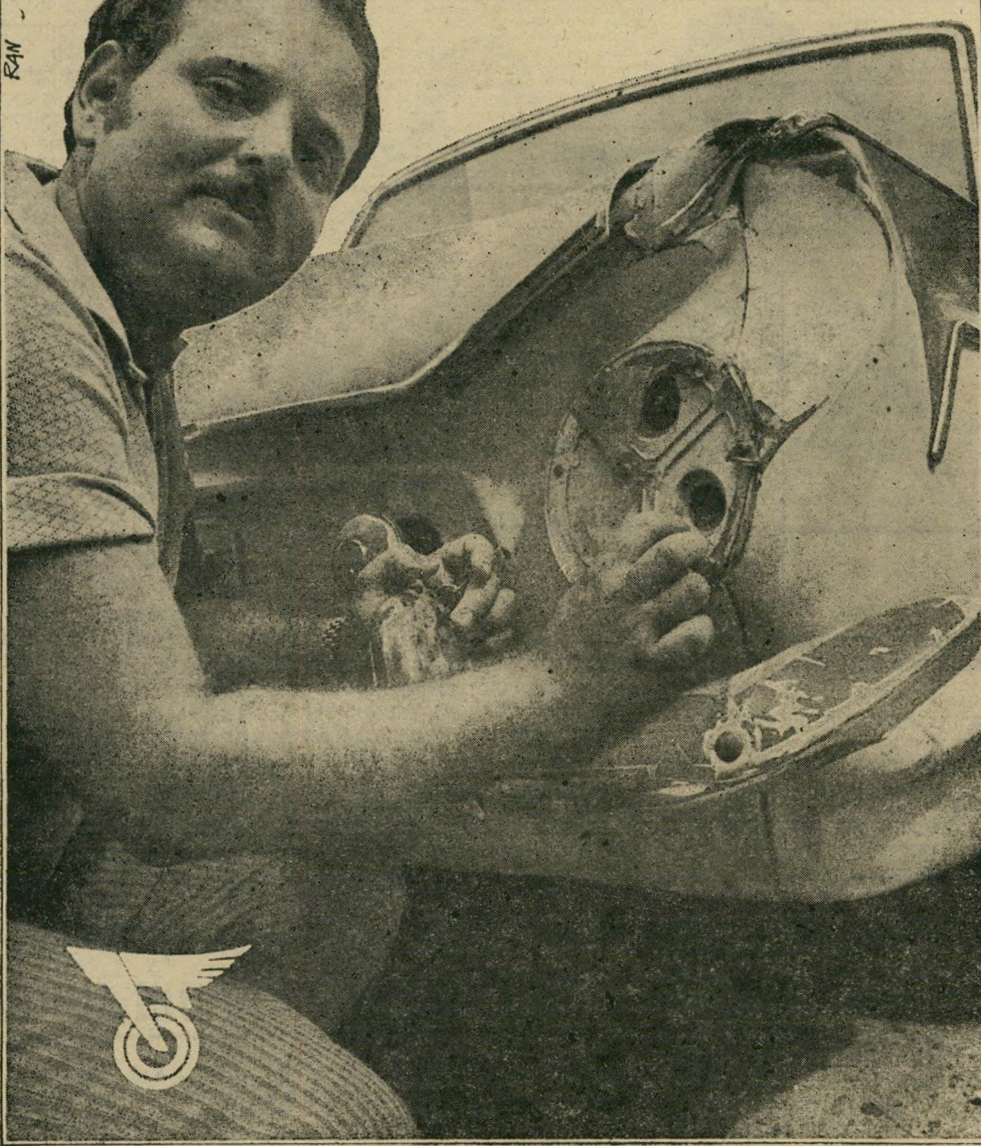

מוגש ע"י המחלקה ליחסי ציבור

את בית־החרושת סְרִיגֵי אירִיס, שאלתי שתי פועלות שיצאו להפסקת־צהריים אם שלזינגר תגיע.

השתיים ידעו מיד במי המדובר. „הוא נסע לפני כמה דקות," השיבו.

■ ■ ■

עם סיום החקירה פנינו אל דובר מישרד־התיקשורת, זכריה מיזרוצקי, כדי לאפשר לו שהות לבדוק את הנושא לפני פירסום הכתבה. מיזרוצקי היפנה אותנו לשפירא, קצין־הביטחון הראשי של המישרד.

קצין־הביטחון קיבל את המידע הדרוש, וקבע כי אם אכן הדו"ח אמיתי, הרי אין מדובר כאן בעובד מסויים שסרח, אלא בליקויי־בתיפקוד של סניף שלם, כאשר בעלי־תפקיד בו בדרגים שונים, מחפים האחד על השני. הוא ביקש לדחות את הפירסום בשבוע ימים, כדי שיהיה סיפק בידו לחקור בנושא.

שעה שקצין־הביטחון פתח בחקירה ניסי־נו אנו, בעזרת מקורות מידע שעמדו לר־שותנו, לברר אם החקירה אכן מתנהלת ביסודיות, או שמא כדי יציאה ידי חובה.

מייד נסתבר שאנשי הביטחון מתייחסים לעניין במלוא הרצינות, ומקדישים לנושא את מלוא מירצם ונסיונם.

הם פתחו בחקירה מכיוונים שונים. בירוו כיצד נוצר מצב שבו בטלו פקידים בכי־רים מעבודה במשך שנים, או עסקו בעבו־דות פרטיות. הם בדקו את נושא הרישומים הפיקטיביים בגיליונות־הנוכחות, אי־מסי־רת הגליונות בזמן, רישומי שעות נוס־פות, איחורים ביציאה לעבודה, אי־מילוי התקנות הקובעות בתום יום־העבודה חיי־בים הטכנאים לחזור למישרד, ואת ה־עובדה כי סמוך לשעה אחת בצהריים מת־רוקן המישרד. בנושא שעות נוספות בדקו רישומים מלפני מספר חודשים, בטרם הוח־לט לבטלן, בעקבות המדיניות הכלכלית החדשה.

אנשי הביטחון של מישרד־התיקשורת חייבים למסור את תוצאות חקירתם אך־ורק לידי הממונים עליהם. זאת הם עשו בוודאי. אם הממונים עליהם יעשו גם הם את מלאכתם נאמנה, ולא ינסו לטשטש ולהסתיר את תוצאות החקירה, ייעשה בכך צעד ראשון בכיוון שיפור השירות לצי־בור בעלי־הטלפונים בארץ.

ואותם פקידים וטכנאים שחשבו, במשך שנים, כי הכל הפקר וכי יוכלו להשתולל כחפצם לנצח, יגלו לפתע כי עליהם לתת את הדין.

שלט המתפרה
— ועסקים פרטיים

לפני פירסום הכתבה התקשרנו עם שלמה רבינוביץ ועם אוסקר שלזינגר, כדי לקבל את תגובתם. רבינוביץ סירב להגיב.

אמר שלזינגר: „קציני־הביטחון של ה־דואר כבר חקרו אותי. אני עובד בדואר 25 שנים, ופתאום חוקרים אותי! זו מהלו־מה נוראה. אמרתי להם שכאשר אני נמצא, לרגל העבודה, בסביבות חמתפרה, אני קופץ אליה, לזמן קצר, כדי לאכול סנד־וויץ' או משהו.

„הודיתי שאני מעמיס סחורה במכוניתי. אבל אני עושה זאת רק כאשר לרגל עבו־דתי אני צריך לבקר במרכזיות שליד בית־החרושת סריגי אירים.

„בקופת־חולים ביקרתי פעמיים, כדי לק־חת תרופות. אני ואשתי היינו חולים."

אך מעשיו של שלזינגר ועמיתיו מדב־רים בעד עצמם.

תעריפון המנויים של העולם הזה

החל מ־1.12.1974

	לשנה בלירות: מחיר העיתון	הוצאות משלוח	ס"ה	ל־½ שנה: מחיר העיתון	הוצאות משלוח	ס"ה
● דמי המנוי בארץ	164 +	16 =	180	84 +	8 =	92
● לכל ארצות תבל בדואר רגיל	164 +	32 =	196	84 +	16 =	100
דמי המנוי לארצות חוץ בדואר אוויר						
● לכל ארצות אירופה ואיראן	164 +	70 =	234	84 +	36 =	120
● לקפריסין	164 +	56 =	220	84 +	29 =	113
● לארה"ב ולקנדה	164 +	120 =	284	84 +	62 =	146
● לאוגנדה, טנזניה, אתיופיה, גאנה, קניה, ניגריה, חוף השנהב, תאילנד	164 +	112 =	276	84 +	58 =	142
● למקסיקו	164 +	117 =	281	84 +	60 =	144
● לדרום-אפריקה, זמביה, רודזיה, ונצואלה, ברזיל, ארגנטינה, קולומביה	164 +	156 =	320	84 +	80 =	164
● פרו ויפאן	164 +	200 =	364	84 +	102 =	186
● לאוסטרליה וניו-זילנד	164 +	196 =	360	84 +	100 =	184
● לפנמה	164 +	170 =	334	84 +	87 =	171

רחל מרחלת על כל העולם

שאפט מעדיף בלונדיות

לכי תאמיני לגברים. רק לפני שבוע סיפר לי בדחילו־ורחימו כמה הוא מתגעגע **לקאתי קרוסבי** הלבנה שלו, והשבוע כבר ראו אותו מחזר בלהט אחרי בלונדית בפיאנו־בר תל־אביבי ידוע.

אך כמאמר הפיתגם: „לא טוב היות האדם לבדו.״ אני יודעת באופן אישי ש**ריצ׳ארד ראונדטרי**, המשתדל בכל כוחו להיפטר מהכינוי שאפט שדבק בו, אך ככל הנראה ללא הצלחה יתירה, עמד זמן רב מאד בפני המיתקפות שערכו עליו חתיכות ישראל למיניהן. אז אם הוא נשבר במוצ״ש האחרון, זה כנראה בגלל שהגברת הבלונדית היא באמת משהו מייוחד.

ומעשה שהיה, כך היה: השחקן **רוברט שו**, המשתתף בסרט יהלומים ומשחק לצידו של ראונדטרי, משתתף גם בסרט פלהאם אחת־שתיים־שלוש. שו, שמייד כתום צילומי פלהאם באמריקה נסע ל־לונדון, לא הספיק לראות את הסרט.

כשהוא שמע כי הסרט מוקרן בישראל, הביע את רצונו לראותו בפני הבמאי **מנחם גולן**, במאי סירטו הנוכחי. מנחם, שאוהב לעשות הכל בגדול, החליט שאם כבר אז כבר — ולקח את שו עם אשתו, מרי יור ועם ריצ׳ארד ראונדטרי, לתל־אביב לחזות בסרט.

כתום הסרט החליטו השחקנים והבמאי לחגוג, והלכו לפיאנו בר בצפון־העיר. וכך נוצר מצב שבו רוברט שו היה עם אשתו, השחקנית **מרי יור**, מנחם גולן עם אשתו **רחל**, **אריק דיכנר** המפיק־בפועל של הסרט עם אשתו הרקדנית **גליה גת**, ורק שאפט המסכן נותר לבד.

ואז, איך שנכנסו לפיאנו־בר, קלטה עינו של שאפט — כך העידו בפני בשבועה יודעות־דבר שעקבו אחריו ללא־הרף — בלונדית אחת שישבה לה ליד הבאר.

ראונדטרי ופייה
נערה תוצרת שוודיה

בלי שום בעיות תפס יוזמה אישית, ניגש אליה והציג את עצמו. כשראה שהיא לא מתפעלת מי־יודע־מה, שאל אותה אם היא מוכנה במיקרה לאכול איתו ארוחת־ערב. הבלונדית אמרה כן, גם־כן בלי בעיות.

וכך פנו להם ארבעת הזוגות אל ה־מיסעדה הסינית שליד הפיאנו־בר, וסעדו את נפשם. אלא שלשאפט, שחשב כי סוף־סוף תפס חתיכה ישראלית כלבבו, נכונה הפתעה. מייד הסתבר לו כי המיבטא הזר באנגלית של הבלונדית לא היה מיבטא ישראלי, אלא שוודי. הצעירה, ששמה **פייה**, היא תיירת משוודיה המבקרת בישראל.

לא שהוא החזיר אותה בחזרה למקומה שליד הבאר, חס־וחלילה, היא דווקא מצאה חן בעיניו למרות שלא היתה ישראלית.

אבל לנו, הישראליות, זה השאיר פתח לתיקווה, אני לא מאמינה עליו, על ריצ׳ארד ראונדטרי, שייצא את הארץ הזו בלי איזו ישראלית אחת לרפואה באוסף החתיכות המרשים שלו.

מישפחה מוסיקלית צמודה מאד

אתם מכירים את **סטלה ריצ׳מונד**? מה, לא?! אתם לא מכירים את היפהפייה של האופרה, זו שמדברת כל הזמן רומנית ושנראית בכל מקום רק עם הבעל שלה? מה, היא כבר לא עם הבעל שלה? לא ייתכן! היא הרי היתה נשואה באושר לזמר־האופרה **טיבור הארדן**... אה, ההוא היה שמן וזה שהיא איתו עכשיו הוא רזה?

אז מה, זהו אותו טיבור הארדן עצמו, אלא שהוא עשה דיאטה, ונראה עכשיו לא פחות יפה מאשתו. ודאי תסכימו איתי, שלהיות נשוי לזמרת־אופרה מצליחה ו־יפהפייה ולהיראות כמו האבא השמן שלה, זה לא סידור. אז טיבור הארדן, שאוהב את אשתו אהבת־נפש ולא מש מצידה אפילו לרגע, החליט להקריב כמה קילו־גרמים על מזבח האהבה, וזה עושה לו רק טוב, תאמינו לי.

מה שהורג אותי אצל הזוג האופראי הזה הוא שהם כל הזמן ביחד. לא מספיק שהם בבית ביחד — גם באופרה הם ביחד, ולא מספיק שבאופרה הם ביחד — גם בקונצרטים של הפילהרמונית הם ביחד.

עובדה, שניהם הופיעו לאחרונה בביצוע של היצירה טה־דאום לאנטון ברוקנר. ואם לא די בזה, הרי שניהם הופיעו גם במאראתון של יצירות מוצרט שנערך ב־תיאטרון ירושלים, כשהוא מופיע באופרה אימפרסריו, והיא במיסה של מוצארט.

מזל רק שללדת הוא נתן לה לבד. אחרת, איך אפשר להסביר את זה שיש להם ילדה בת ארבע? ומי מטפל בה, סטלה? מה פיתאום סטלה? טיבור מטפל גם בילדה כי, כאמור, הוא לא נותן לסטלה לעשות שום דבר לבד.

כמה כאלה שניסו לדבר איתה ביחידות יכולים לספר לכם, שזוהי משימה בלתי־אפשרית לחלוטין. מספרים שבחוזה שלה כתוב שהיא אינה משתתפת בשום אופרה שבה אין תפקיד לטיבור, וכנ״ל להיפך, בחוזה שלו.

אז נכון שזה די נדיר, שניים צמודים כאלה, אבל תודו שזה נחמד ומרענן מאד.

ברוך מיישר קמטים

אחת־אחת הן לוקחות להן חופש ל־שבועיים־שלושה, משאירות את הבית כולל הבעל והילדים לטיפולה המסור של העוזרת, וטסות לדרום־אפריקה.

כשהן חוזרות משם הן נראות צעירות יותר, יפות יותר, רעננות יותר ומלאות מרץ. בתחילה רווחה שמועה בעיר כי נשות החברה הגבוהה אלו שמבלות שעות על שעות ביום שישי אחר־הצהריים, בג׳קי, או בלובי של מלון הילטון, אלו העטופות בפרוות יקרות מכף רגל ועד ראש, מאופרות ומסורקות כאילו יצאו מתוך ז׳ורנל, אלו שהילדים שלהם מסגי־רים את גילן האמיתי; אלו שהשיעמום הורג אותן ולכן הן עסוקות כל הזמן ב־להרוג אחת את השנייה אך בעיקר את אלו שאינן נוכחות בשטח...

בקיצור — האימהות האלו נוסעות להן עכשיו לדרום־אפריקה כדי לתפוש בחו־רים צעירים, הרחק מעינו של הבעל. ו־יתירה מזו, הרחק מעינה של החברה. שכן מדינת ישראל לפי עניות־דעתן של האי־מהות הנ״ל, אינה אלא שכונה, ותל־אביב אינה אלא הרחוב הראשי של אותה שכונה.

אך כאמור, זו היתה אך־ורק שמועה. והנה, לאט־לאט החלה האמת יוצאת לאור, שכן אותן אימהות שנסעו לדרום־אפריקה החלו מקפידות פיתאום כי שער ראשן יכסה את תנוכי־האוזניים ואת מה שמסתתר מאחרי התנוכים. אותן נשים, כמו למשל **גרושה** זוהרת ידועה שהיתה נשואה לאחד מעשירי תל־אביב, או **זוהרת** אחרת, לא־כל־כך עשירה אך מפורסמת מאוד בשל מעלליה לאחרונה, לא יכלו להסתיר לזמן רב את הסיבה האמיתית שהסתתרה מאחרי הנסיעות ל־דרום־אפריקה.

ובהתחשב בזה שאשת־חברה לאשת־חברה זאבה, החלו המשמיצניות שבהן לגלות, כי הסיבה האמיתית אינה אלא מתיחת־העור שעושות אותן נשים בקלי־ניקה ידועה לניתוחים־פלסטיים, בארץ ששיוויון־הזכויות לאזרחים אינו מן ה־תכונות הבולטות בה.

ולמה דווקא דרום־אפריקה? או, על זה חלוקות הדיעות. דיעה אחת אומרת שה־נשים האלו אוהבות במייוחד שישרתו אותן, ובדרום־אפריקה, כידוע, כל מי ש־אינו שחור יש לו סיכוי שכל מי שאינו לבן ישרת אותו.

דיעה אחרת אומרת שאותה קליניקה באמת ידועה כאחת הטובות בעולם, אך אינה יקרה ביותר. יש לזכור שכל אחת מאותן אמהות, ישראליות, תהיה עשירה ככל שתהיה, עשירה רק בקנה־מידה יש־ראלי, ואילו בדרום־אפריקה כל חנווני אינו פחות עשיר ממנה.

הקיצור, אם האמא שלכן רוצה לנסוע לדרום־אפריקה, שלא תחשדו בה כאילו יש לה ג׳וקים בראש ושבא לה פיתאום להתפרפר.

היא בסך־הכל נוסעת למתוח את העור, כדי להיראות צעירה יותר. בינינו, להתפרפר סתם אפשר גם פה בשכונה.

טוטו חתונה

כן מתחתנת — לא מתחתנת — מה זה פה? בחיי שהזמרת **עדנה לב** עושה צחוק מהעבודה. יום אחד היא יוצאת בהכרזות שאוטוטו היא מתחתנת לה תוך כמה ימים עם אחד שהכירה זה־עתה בשם **ז׳אק דה־לה פונטיין**, פוטוגני מאד ובעל־מיסעדות, מדאיגה את האמא שלה, מרגיזה את המעריצים שלא אוהבים ש־יבלבלו אותם על ריק, מארגנת מסיבת־עיתונאים אצל איש־הרדיו היושב בניו־יורק, **עזריה רפפורט**, מציגה את החתן המיועד שלה, ולבסוף, אחרי כל זה, לא חופה ולא קידושין.

מה קורה? למה היא לא מתחתנת? התחתנה כבר? תתחתן? כל הארץ כמר־קחה. אלה שצעקו קודם שהיא השתגעה ומה פיתאום היא מתחתנת כל־כך מהר ועוד עם אחד שהיא בקושי מכירה, צועקים כעת מה פתאום היא לא מתחתנת.

כאילו שאיכפת להם ממנה באופן אישי. עדנה לב, לעומת זאת, הנמצאת כעת בביקור קצרצר בארץ, ממלאת פיה מים, לא מספרת אפילו לחברות הכי טובות שלה מה באמת קורה בינה ובין הלה־פונטיין שלה.

אבל כשהיא קצת מתרככת היא מוכנה להגיד שזה הכל בגלל הניירות. כשהיא תסדר את הניירות, הכל יבוא על מקומו בשלום והיא כבר תתחתן. איזה ניירות, מה ניירות, לעדנה ולניירות פתרונים.

בניו־יורק היא מופיעה מדי־פעם במו־עדונים ישראליים ובפני הקהילה היהודית באיזור. קאריירה גדולה היא בטח לא עושה שם, ומי שמכיר את השוק האמרי־קאי — יודע שאין הרבה סיכויים שתעשה. אז אם היא בכל־זאת חוזרת לשם, ודאי יש דברים בגו. ואם יש דברים בגו, אז מוטב שהם יסתדרו על הצד הטוב ביותר בשבילה. מה יש, לא מגיע לה?

עדנה לב
כן או לא?

חוט עם קשר

אמר כבר מי שאמר, שרק מלאכים לא טועים אף־פעם. ומכיוון שכך, ועובדה היא שאני לא מלאך, אחרת לא הייתי נאלצת לעבוד לפרנסתי — הרי מותר גם לי לטעות לפעמים.

ולא שזו היתה איזה טעות מהותית, חס־וחלילה. בסך־הכל איזה פיספוס קטן. כל העניין התחיל בכך שראיתי את **הלית קתמור־ריבלין** ברחוב, ובהריון. מייד רצתי לבשר לכם על הדבר בשימחה.

אלא שכאן, כמסתבר, נפלה הטעות. ולא אחת, אלא שתיים. הלית אומנם היתה ב־הריון, אבל מאחר שהיא היתה כל־כך יפה ודקיקה, כמו חוט עם קשר, חשבתי שהיא בחודש מוקדם.

והנה, השבוע התבררו לי שני דברים. אל״ף, הלית בחודש התשיעי נראתה כמו כל מישהי אחרת בחמישי, ולמעשה היום יש לה כבר תינוק בן חודש, ובי״ת — היא ובעלה, **שעיה** לבית ריבלין, שינוי כבר די מזמן את שם־מישפחתם **ליריב**.

שנאמר: משנה שם — עושה ילדים ומשנה מזל.

אתה קורא מודעה זו קרוב לסניף של בנק הפועלים.

ייתכן שלא הבחנת בכך. החבון. איפוא. סביבך באיזור בו אתה נמצא ולבטח תגלה אותו.

בשנים האחרונות "צצו" בארץ סניפים חדשים רבים של בנק הפועלים. זאת כדי ל"התקרב" ככל האפשר ללקוחותינו באזורים השונים ולתת להם שירות טוב יותר.

כל הסניפים ממוזגי-אויר ברבים מהם תהוה ממוסיקת-רקע עריבה ובחלקם הגדול משירותיו של הבנכול - פקיד הבנק האישי שלך. אלה הם רק כמה מן השינויים השקטים המתרחשים בבנק הפועלים כל העת. פתח חשבון בסניף שלידך והווכח בהם בעצמך.

המהפכה השקטה.

בנק הפועלים בע"מ

מיבצע מיוחד לחיילים

כל חייל שיחתום בחודש פברואר מנוי על

„העולם הזה"

יקבל הנחה של 40 אחוז

השבועון יישלח רק לדואר צבאי

המנוי

קיבלת חשבון,
אנא, פרע אותו
בהקדם.

מחלקת המינויים

שירותי הדפסה ותירגום

ש. ה. ת.

ח"ג אלינו

טל: 821004

נבוא אליך לקבלת החומר ונחזירו לך.

ביצוע מהיר,
מקצועי ומעולה

איך לשפר את תכניות הטלויזיה

בירה עם גבינות

תהנו יותר מתכנית הטלויזיה עם כוס בירה צוננת
וגבינות היוקרה של תנובה: טל העמק, גליל, בשן

אריאלי

נישואין בהמשכים

מי שחשב שאיש־העסקים **אבנר תומר,** מי שהסתבך בפרשת הלוואת המיליונים לעיריית אילת, אינו מסוגל להפתיע אותו יותר — שיקום!

אף אחד לא קם. ובצדק. כי עם אדם כמו תומר, לעולם אין לדעת מאיזה כיוון תיפול ההפתעה. ובכן, אבנר תומר בן ה־30, הממתין עתה לפתיחת המישפט הגדול ש־הגישה נגדו המדינה, בהאשימה אותו בעבירות של עושק ומירמה, אינו שוקט על שמריו. הוא מכין הפתעה חדשה, אבל לא בתחום הפיננסי.

הפעם — ההפתעה היא חתונה.

רק לפני שבועות מיספר התגרש תומר כדת־וכדין, בפעם השנייה, מאשת־נעוריו, **עופרה גיל.** היה ברור שהוא עושה זאת לטובתה של **שיפרה ניידרמן,** מי שהיתה במשך השנתיים האחרונות הידועה־בציבור שלו, ואשר ליוותה אותו בעלייתו ובנפילתו.

גם כשנעצר, ירד מנכסיו וחברותיו נתפסו בידי כונס־הנכסים, המשיכה שיפרה לשמור לו אמונים. היא היתה מבקרת אצלו בתא־המעצר, מביאה לו לשם כותנות צחורות ומגוהצות, כדי שיוכל להופיע בבתי־המישפט הדור ומצוחצח כהרגלו. היא המתינה לו עד ששוחרר, ועמדה לצידו גם במאבק המישפטי הנוסף שניהל בבית־הדין הרבני, שם התברר מישפט הגירושין שלו מעופרה.

היתה זו הפעם השנייה שבה התגרשו אבנר ועופרה. בפעם הראשונה הם הלכו לרבנות אחרי שלוש שנים של נישואין וחיים בתנאי מצוקה. אז הם הצליחו להחזיק מעמד בנפרד חצי שנה, לפני שחזרו זה אל חיק זו ונישאו מחדש. החודש היה ברור כי הגט הוא מוחלט וסופי.

בנקודה זו מסתיימים כל הרומנים כשהגיבור, הזוכה סוף־סוף לגט מאשתו, נופל אל זרועות אהובתו, שהמתינה לו בסבלנות כל השנים, והם חוזרים יחד לרבנות דרך הכניסה השנייה — זו המיועדת לזוגות נישאים. זה רק טיבעי ומובן. אבל לא אצל תומר.

השבוע נפרד אבנר תומר מידידתו, שיפרה, אם כך, אתם שואלים בוודאי, אז עם מי הוא עומד להתחתן?

ניחשתם. בינתיים יש רק אשה אחת שתומר מתחתן איתה. זוהי עופרה, עימה כבר התחתן פעמיים. ומכיוון שהוא כבר מתורגל בלהתחתן איתה, אז למה שלא יעשה את זה בפעם השלישית?

לפי כל השמועות שהגיעו לאוזני, פורח הרומן בין תומר לבין גרושתו מחדש. נראה שהם יכולים לאהוב זה את זה רק כשאינם נשואים זה לזו. אבל הם לא מבינים את זה. אז אם החושים שלי אינם מטעים אותי, תהיה תקופת הפירוד הנוכחית שלהם הרבה יותר קצרה מאשר בפעם הקודמת. והם יוכלו להדביק בקרוב באלבום המשפחתי תמונה נדירה: תמונת החופה השלישית שלהם.

על חוט השערה

האם תיספורת של אשה היא בגדר יצירה אמנותית שיש למעצביה זכות־יוצרים עליה?

ספק אם קיים בהיסטוריה המישפטית ה־עולמית תקדים לשאלה זו. ואם אכן לא קיים תקדים כזה, יצטרך בית־מישפט ישראלי לקבוע אותו, בעיקבות תביעה משפטית ראשונה מסוגה, העומדת להיות מוגשת בימים הקרובים.

במרכז המישפט יעמוד ראשה היפה של הדוגמנית **קיטי מיימון.** קיטי, ילידת אנגליה, נשואה ואם לילדה, היא כיום אחת הדוגמניות המבוקשות ביותר בארץ. מילבד שאר הנתונים הטבעיים שלה, מה שמייחד אותה בדרך־כלל הוא עיצוב שערה. דרך־קבע מפקידה קיטי את ראשה בידיהם של מעצבי התיספורות **ליזה ודויד בביוף,** בעלי הסלון דוד וליזה. בשעתו הם עיצבו את תיסרוקתה בעיקבות זו של **לייזי מינלי** בסרט קאבארט, ולאחרונה עשו לה תיספורת חדשה לפי סיגנון הסרט העוקץ.

והנה, יום אחד נודע לצמד מעצבי התיספורות כי צמד ספרים תל־אביבי אחר, **גבי ואסתר,** חמדו את תיספורתה של קיטי. אלה ביקשו ממנה להצטלם עבורם בתיסרוקת, שרק שבוע קודם־לכן עיצב דויד בביוף במו ידיו. קיטי הסכימה ל־צילום, תמורת הבטחת שכר של 150 ל״י — לפני שהסתבר לה לאיזו מטרה מיועד הצילום.

בינתיים גונבה אל דויד וליזה השמועה, כי גבי ואסתר עומדים לפרסם את תמונתה של קיטי במודעת־פירסומת שלהם, שממנה ניתן יהיה להבין כאילו תיספורתה היא מעשה־ידיהם להתפאר. דויד וליזה מיהרו אל עורך־הדין **מאיר פז,** שהריץ מכתב אזהרה לחומדי התיסרוקת.

„התיספורת נערכה על־ידי מרשי," נאמר במכתב, „ומהווה יצירה שלהם והיא אחת מהתיספורות המיוחדות המהוות חלק מה־מוניטין של הסלון דויד וליזה. מאחר שהתיספורת אינה מעשה ידיכם, אין לכם כל זכות, לא מוסרית ולא חוקית, להפיצה ברבים כאילו נעשתה על ידיכם."

אלא שגבי ואסתר לא נבהלו. השבוע פורסמה תמונתה של קיטי בתיספורת דויד וליזה, במודעת פירסומת של גבי ואסתר שהופיעה בשבועון לאשה, תחת הכותרת: חסכוני וגם זוהר אצל גבי ואסתר. **אמרה** על כך ליזה: „בטח שזה חסכוני — אם קודם מסתפרים אצלנו."

היא ובעלה לא הסתפקו בכך. השבוע הם עומדים להגיש תביעת נזיקין על סכום של עשרת אלפים ל״י על הפרת זכות היוצרים שלהם, ובקשה להוצאת צו־מניעה, שימנע את הצגת ראשה היפה של קיטי כיצירת הקונקורנטים.

קיטי מיימון ותיסרוקת־המריבה
מיהו בעל־החזקה?

נאווה וחנוך לוין - (שם סופי)

„פניתי מכביש הרצליה לארלוזורוב ובפינה, כמה מטרים אחרי תחנת 64, ראיתי אותה מחכה לשרות, או לטרמפ. הייתי על הלמברטה, ותוך כדי נסיעה קלטתי בבת־אחת המון פרטים. מכנסי חאקי קצרים־קצרים; רגליים שזופות וארוכות; שיער בהיר על פנים טובים, בריאים כאלה; עיניים בצבע הים; חולצה לבנה בלי חזייה... היא נראתה בסדר. לא מי־יודע־מה, אבל ככה, בסדר. היה בה משהו, כזה נחמד, פראי. היא נראתה אחת שאין לה שום בעיות ושום מעצורים. הייתי בטוח שהיא מאיזה קיבוץ רחוק. יצאה לטיול. התחשק לה, פתאום."

במילים אלה תיאר הסופר **דן בן־אמוץ** בסיפרו לא שם זין, את פגישתו הראשונה של גיבור סיפרו, רפי לוין, עם גיבורת העלילה הנרקמת בספר: נירה חזן.

רבבות התוודעו אל דמותה של נירה באמצעות הספר. אך רק מעטים ידעו כי את ההשראה לדמותה של נירה הסיפרותית קיבל דן מדמות שהוא עצמו פגש במיקרה ברחוב, כשהיא רכובה על למברטה עם ידידה. אחר־כך פגש אותה דן שוב, בחדר־כביסה על גג בית ברחוב חובבי־ציון בתל־אביב, שם התגוררה עם ידידה. למה שאירע לנירה חזן בספר לא היה כל קשר למקור ההשראה — **נאווה כורש.** אבל הדמות נגזרה מהתרשמותו המיקרית של דן בן־אמוץ ממנה. נאווה עצמה ידעה זאת, וסיפרה על כך.

אולם הדימיון בין נאווה לנירה, בת־דמותה הסיפרותית, הלך והתחזק, בעקביות של טרגדיה יוונית, שנים אחרי פירסום הספר. חברה של נירה בספר, רפי לוין, נפצע בעת היתקלות עם מחבלים, הפך נכה משותק בשתי רגליו. חבר־לחיים של נאווה כורש היה השחקן **עידו מוסינזון,** בנו של הסופר **ייגאל מוסינזון.** עידו נהרג במילחמת יום־הכיפורים, בעת ששירת ביחידת תותחנים ברמת־הגולן.

חנוך לוין ואשתו החדשה
החיים זה לא תיאטרון

בכך לא תם הסיפור. שמו של רפי לוין, שהוצמד אל נירה חזן בספר, רדף את נאווה היפה, שהיא גרפיקאית וציירת בעיסוקה, כמו נירה שבספר. לפני שבועיים היא הפכה הגברת לוין. היא נישאה למחזאי **חנוך** (מלכת האמבטיה, חפץ נעורי ורדהל'ה, יעקובי ולײדנטאל — שם זמני, שיץ) **לוין.**

נאווה לא היתה נשואה לעידו מוסינזון רישמית. אולם הם חיו כצמד לכל דבר. אחרי נפילתו היא הוכרה על־ידי משרד־הביטחון כאלמנת מילחמה לצרכי החוק, פוצתה כמו אלמנות־מילחמה אחרות.

במשך חודשים רבים לאחר מותו של עידו היא היתה שרוייה בהלם. המישפט היחידי עליו חזרה במשך שבועות ארוכים היה: „ככה, לחיות בלי עידו..." עברו עליה ימים קשים עד שהתאוששה. ואז פגשה בחנוך לוין.

את חנוך אין צורך להציג. תוך שנים ספורות הוא הפך המחזאי הישראלי הרציני והחשוב ביותר. חנוך לוין המחזאי, כפי שהוא משתקף דרך מחזותיו, הוא סטיריקן פסימי ונואש, שמוסד הנישואין לגביו מלכודת מעוררת־חלחלה, שהנלכדים בה רומסים ומשפילים איש את רעותו. הגבר הנשוי, לפי תפיסתו של חנוך לוין במחזותיו, אינו אלא מכשיר בידי האשה, שנועד למלא את הזמן החולף בין הנעורים לאלמנות.

ניתן היה להסיק, על־פי מירקם היחסים הקבוע שמעלה לוין במחזותיו, כי המחזאי עצמו יישאר רווק מושבע, שונא־נשים ונמלט נצחי ממוסד הנישואין. אלא שהחיים, כנראה, אינם תיאטרון. חנוך הצנום, המופנם והרגיש, נפל גם הוא במה שהוא מנסה להזהיר את האחרים מפניו. חתונתם של נאווה וחנוך נערכה בטכס צנוע, בנוכחות אורחים ספורים בלבד.

עתה מצפים נאווה וחנוך לילד. כנראה בתיקווה שייוולד לתוך עולם שונה לחלוטין מזה המתואר במחזותיו של האב.

המאבק הוא חריף - המקומות מעטים הוותיקות (מימין) שומרות על מקומן - והחדשות (משמאל) מנסות לרשת

החדשות יותר — עדיין מהססות, עדיין נפחדות, לא יצאו בימים הראשונים את פתח חדריהן. אך לאט־לאט תפסו אומץ, והחלו מתייצבות בפיתחי החדרים כשהן נשענות על הדלתות, ומעוררות לעיתים אסוציאציות ברורות ולא נעימות ביותר. הן קשרו קשרים עם חברותיהן־למיקצוע, והחלו יורדות לחדר־האוכל בצוותא.

תחרות בלתי־רשמית התקיימה גם בין הדוגמניות החדשות, שהפכו להן לתחביב להשמיץ את הוותיקות, ולמנות את מיספר הקמטים מתחת לעיניה של דוגמנית זו או אחרת. אך החדשות לא חסכו שיבטן גם זו מזו, כשהן בוחנות מי תתמיד במירוץ, ומי תיכשל.

יוצאת־דופן ביניהן היתה הדוגמנית ה־מקסימה קיטי ממן, שנבחרה פה־אחד — הן על־ידי הוותיקות והן על־ידי החדשות, הן על־ידי היצרנים והן על־ידי הקניינים — כתגלית של שבוע־האופנה הישראלי.

עילית שבעילית

של הדוגמניות הוזמנה על־ידי אבנר צנטנר (במרכז), מבעלי בית־החרושת **אלד**, להשתתף בתצוגת־אופנה לרגל מלאות 75 שנים לבית־החרושת. צנטנר ואשתו, הדוגמנית הוותיקה חניתה (ימין, יושבת) בחרו בקפידה 10 דוגמניות־צמרת שישתתפו בערב שנערך בשבוע־האופנה הישראלי. הדוגמניות, מימין לשמאל: אסתר זבקו שהגיעה במיוחד מניו־יורק, קארין דונסקי, ליאורה לפידות, מוריאל צווייג ומיכל אדר (יושבת משמאל).

מקום בצמרת

קבוצת הוותיקות, וביניהן מוריאל צווייג, ליאורה לפידות, חווה לוי, חניתה צנטנר, קארין דונסקי, אסתר זבקו (שבאה במיוחד מניו־יורק) ואחרות, היתה מכונסת בינה־לבין־עצמה, כשהדוגמניות עורכות ביקורי־בית זו אצל זו.

עם כל הלב

צוחקת מיכל אדר, שהיא דוגמנית בשעות־הפנאי. בשאר השעות עובדת מיכל כדיילת **באל־על**. בשבוע־האופנה דיגמנה מיכל עבור חברת **גדול**, עזרה לבעלים למכור את מרבית הבגדים, כשהיא מסבירה לקניינים את שווי הפריטים וערכם. בתמונה היא נראית עם אברהם איווניר.

המלכה

קארין דונסקי הוכתרה על־ידי הדוגמניות ה־צעירות החדשות כמלכה הבלתי־מוכתרת של עולם האופנה הישראלי. קארין, ש־דיגמנה עבור בית־החרושת **ריקמה**, סירבה לנקוב בסכום שאותו השתכרה בשבוע.

להיות יפה

השתדלה סמדר דרור. הדוגמנית הוותיקה הביאה עימה באופן מייוחד בגד־התעמלות, לצורך החלפת הבגדים. סמדר השתכרה כסף רב עבור השתתפותה.

„הצלנו אתכם משיעמום," אמר מנהל מכון־היצוא למנהל מלון הילטון, בעת שנפגשו השניים בכניסה לחדר־האוכל של המלון, בשעת ארוחת־הצהריים.

ואכן, מאז שבוע האופנה דאשתקד לא ראה המלון התל־אביבי אוסף כה מלבב של יפהפיות, כזה שמילאו את מיסדרונותיו בשבוע־האופנה הישראלי השנה.

בניגוד לשנים הקודמות, בהן היו ה־קניינים רבים יותר, בלט השנה באירוע דווקא מיספרן הגדול של הדוגמניות. כימעט שלא נמצא יצרן שלא העסיק דוגמנית אחת או שתיים.

• מניסיונם למדו היצרנים לדעת, כי הדוגמנית חשובה למכירה לא פחות מהמוצר עצמו. היצרנים הגדולים העסיקו דוגמניות־צמרת נודעות, בשכר גבוה מאד; מיספר יצרנים השתמשו בדוגמניות־הבית שלהם, ואילו היצרנים הקטנים יותר העדיפו להעניק הזדמנות לדוגמניות חדשות וצעירות, אך לא פחות יפות מן הוותיקות.

באופן טיבעי נוצרו בתוך החדרים וה־מיסדרונות „גילדות" של דוגמניות. ה־וותיקות סקרו בחשש את החדשות ש־זה־מקרוב באו, חיפשו בנרות את אלו שאולי יצליחו בשנה הבאה להסתנן ל־צמרת.

קיטי, שעבדה בעבר כזבנית בבוטיק, התגלתה על־ידי המעבידה שלה, ששיתפה אותה בצילומי־אופנה. מאז, מזה חצי שנה בלבד, היא מוצפת הצעות־עבודה בתחום הדוגמנות.

קיטי, צעירה שקטה, נשואה ואם לבת, היתה הדוגמנית החדשה היחידה שזכתה

המתגרה הדוגמנית שלומית אמיר, אחת ה־צעירות המטפסות עתה במהירות אל הצמרת. **שלומית היתה הדוגמנית האהובה ביותר על** הקניינים. הם חיזרו אחריה במרץ והיא נענתה לחיזוריהם.

התגלית של שבוע־האופנה היתה, ללא־ספק, הדוגמנית קיטי ממן, שתוך פרק־זמן קצר ביותר הפכה לדוגמנית מבוקשת מאוד. מעסיקיה אנשי בית־החרושת **קרלקו** לא חדלו לשבח את הדוגמנית היפה.

הסכסית של שבוע האופנה היתה איריס בן, דוגמנית צעירה בת שמונה־עשרה, בעלת גוף חטוב ושיער בלונדי שופע. גם היא נחשבה על־ידי רבים, בטעות, לפנינה רוזנבלום (גולן).

הוותיקות או להצטרף אליהן.

אלא שהצמרת מצומצמת ומיספר המ־קומות בה מועט. מי מהן תחזיק מעמד, מי תפרוש מן המירוץ, מי תצליח להגיע ומי תיעלם מהאופק — לשבוע־האופנה של השנה הבאה פיתרונים.

בדיקה מקרוב עורכים שני קניינים מחו״ל. למעלה בודק קניין את צווארון שימלתה של ליליאן **מכיתן־דימונה**, העובדת כדוגמנית מזה זמן קצר למדי. למטה, קניין הולנדי שהיה נער־השעשועים של שבוע־האופנה, בודק את בגד־הים שמציגה בפניו תמי בן־עמי, מלכת המים דאשתקד.

להתייחסות כלשהי מצד הוותיקות. היא נראתה סועדת איתן בארוחת־הצהריים, או משוחחת איתן במיסדרונות.

תחרות מוחצת נערכה גם בין שתי דוג־מניות צעירות חדשות, איריס בן ושרה לב. שתיהן, הדומות דימיון ניכר לפנינה רוזנבלום (גולן), השתדלו — כל אחת בדרכה — לטשטש את הדימיון, אך הו־עילו רק להגבירו.

שולמית אמיר, דוגמנית־הבית של בית־החרושת „אלסקה", היתה ללא־ספק הדוג־מנית המחוזרת ביותר במשך שבוע־האופ־נה. כשנשאלה האם היא משוחחת עם ה־קניינים בעת שהיא מדגמנת בפניהם, השי־בה: „בטח, אני קובעת איתם לערב."

בין הדוגמניות הוותיקות יותר בלטה הדוגמנית היפהפייה מוריאל צווייג. מו־ריאל שיחד עם עוד שלוש דוגמניות חדשות דיגמנה עבור „פפקו", השתדלה להיות חביבה אל החדשות, אך מדי־פעם ערכה גיחות לחדר של „בגד־עור", הסמוך, שם עבדו ליאורה לפידות (ששינתה את תיסרוקתה), ומלכת־היופי לשעבר חווה לוי.

שבוע־האופנה, אף שנכשל השנה מב־חינה מיסחרית, זכה להצלחה מסחררת בתחום היופי, כשאת דוגמניותיו היפהפיות, הצעירות והוותיקות, מנחה שאיפה זהה: הוותיקות מבקשות לשמור על מקומן ב־צמרת, החדשות — לרשת את מקומן של

היא או לא היא? שרה לב, הדוגמנית היפהפייה שחזרה משהות ממושכת בלונדון, עוררה תשומת־לב מיוחדת בשבוע־האופנה הישראלי, מאחר שהכל טעו בה וחשבו כי היא פנינה רוזנבלום (גולן), שקפצה ארצה במייוחד לכבוד אירוע אופנתי מרכזי זה, הנערך בישראל אחת לשנה ומושך אליו קניינים מארצות רבות. כך מופצת אופנת ישראל ברחבי העולם.

שנה 39 מספר 1955 המחיר: 4.50 ל"י ח' אדר תשל"ה, 19.2.75

העולם הזה

ענף־"יצוא חדש: סרטי־פורנו מארץ הקודש

שחקני צמרת ישראליים משתתפים בסרט־מין גרמני המצולם בישראל ושעלילתו מתרחשת בארץ